NATIONAL LIBRARY

THE LATVIAN NEWSPAPER FOR CANADA AND U.S.A.
Published twice weekly by the Latvian Relief Society of Canada „Daugavas Vanagi". Business Office: 491 College St., Toronto 174, Ontario, Canada. Editor-in-Chief: ALFRĒDS VINČELS. Telephones: 921-7121; 465-7902. New York Editorial Offices—New York: Editor — V. IRBE, 4035 Rombouts Ave., Bronx N. Y. 10466, U.S.A. Chicago: Editor — I. ŠIMANE, 5524 N. Luna Ave., Chicago, Ill. 60630, U. S. A.

WEDNESDAY, JANUARY 14, 1970.

LATVIJA AMERIKĀ

3. N-RS. TREŠDIENA, 1970. GADA 14. JANVĀRIS 20. GADS

SECOND CLASS MAIL REGISTRATION NUMBER 2249 Cena 25 centi

LATVIEŠU LAIKRAKSTS AMERIKĀ
Iznāk divas reizes nedēļā — trešdienās un sestdienās. Izdevējs — Latviešu aprūpes biedrība Kanadā „Daugavas Vanagi". Atb. redaktors: ALFRĒDS VINČELS. Redakcija: 125 Broadview Ave., Toronto 250, Ont., Canada; tālr. 465-7902. Birojs: 491 College Street, Toronto 174, Ont., Canada; tālr. 921-7121. Ņujorkas redakcijas vadītājs: V. IRBE, 4035 Rombouts Ave., Bronx N. Y. 10466, U. S. A. Tālrunis 994-7917 Čikagas redakcijas vadītāja: I. ŠIMANE, 5524 N. Luna Ave., Chicago, Ill. 60630, U.S.A., tālr. 774-5744

ARĪ PAR „KUTELĪGIEM" JAUTĀJUMIEM JĀRUNĀ

LATVIEŠU NACIONĀLĀS APVIENĪBAS KANADĀ VALDES SĒDE TORONTO

LNAK 7. janvāra sēdē Latviešu namā Toronto, iztrūkstot tikai 1. vicepriekšsēdim A. Rāviņam un jaunatnes nozares vadītājam A. Zakim, izraudzīja tēlotājmākslas valdes locekli Ziemeļamerikas latviešu kultūras fondam un apstiprināja vairākus jaunus referentus atsevišķajām fonda sekcijām, taču visvairāk laika aizņēma debates par darbu seku LNAK padomes sesijai, īpaši par valdes ierosināto apakšpunktu turpmākajā darbībā „Kultūras apmaiņas un Latvijas apmeklējumu labās un ēnas puses". LNAK padomes prezidijs, atbildot uz valdes ierosināto darba seku, bija ieskatos, ka debates par šo jautājumu aizņemtu pārāk daudz laika, tādēļ tas būtu atliekams, lai pēc rūpīgākas sagatavošanās par šo jautājumu spriestu 1971. gada sesijā. Pārrunas valdē tomēr liecināja, ka nav jāvairās no „kutelīgiem" jautājumiem, jo tieši tie ļoti nozīmīgi turpmākajai darbībai, tādēļ izdebatējami jau šai sesijā.

Sēdes ievadījumā valdes pr-dis T. Kronbergs informēja par Jaungada apsveikumiem, kurus LNAK sabez latviešu organizāciju vadītājiem saņēmusi no Toronto pilsētas valdes un lietuviešu un igauņu pārstāvjiem. LNAK pārstāvis Vinipegā un apkārtnē A. Vītiņš paziņojis, ka Manitobas provinces 100 gadu svinības notiks jūlija vidū, tātad īsi pēc plašajiem Kanadas latviešu 5. dziesmu svētkiem Toronto, kad paredzams zināms atslābuma brīdis, kas apgrūtinās Toronto pārstāvju piedalīšanos tautību festivālā Vinipegā. Visumā vēl trūkstot tuvākai informācijai par paredzēto un vajadzīgo, valde uzdeva Toronto latviešu biedrības pr-kam I. Alksnim turpināt sarakstīšanos ar A. Vītiņu un skaidrot, kas eventuāli varētu uz Vinipegu braukt. Kaut no Amerikas latviešu apvienības vēl nebija saņemta tuvāka informācija par 10. un 11. janvārī Ņujorkā paredzēto ALAs un LNAK kopīgo un Ziemeļamerikas latviešu kultūras fonda sēdi, īsumā pārrunāja arī šo jautājumu, galvenokārt izlemjot, kuriem LNAK darbiniekiem būtu uz Ņujorku jābrauc.

Sēdē iztrūkstot kultūras nozares vadītājai I. Viksnai, izglītības nozares vadītājs J. Mežaks viņas vārdā ziņoja, ka kultūras nozare par tēlotājmākslas valdes locekli Ziemeļamerikas latviešu kultūras fondā ieteic Mākslinieku vienības Latvis pr-ku Jāni Zuntaku, bet par referentiem mūzikas sekcijā komponistu Imantu Saksu un lietiskās mākslas un daiļamatniecības sekcijā līdzšinējo valdes locekli keramiķi Zigfrīdu Jurševski. Izglītības nozare savukārt par referentu pedagoģijas sekcijā sarunājot Arnoldu Bāliņu. LNAK valde viņus apstiprināja jaunajos amatos, par referentiem pārējās Kultūras fonda sekcijās atstājot līdzšinējos: literatūrā un presē — I. Viksnu, teātrī — A. Maču, humanitārajās zinātnēs — A. Liepiņu, dabas un techniskajās zinātnēs — K. Šleseru un autoru honorāru jautājumos — V. Kalniņu.

T. Kronbergs vēl ziņoja, ka Baltijas tautu federācijas Kanadā prezidija priekšsēdis J. Simanavičus informējis, ka izkārtojis pusotras stundas ilgus baltiešu radioraidījumus angļu valodā, aicinot LNAK tajos piedalīties, bet nav tuvāk paskaidrojis, kādā veidā šī piedalīšanās domāta un vai tā saistās arī ar financiālām prasībām. Tādēļ jautājumu pagaidām atstāja neapspriestu līdz tuvākas informācijas saņemšanai. Sēdes gaitā valde vēl vienojās par 60 dol. iegādāties 7 skaņu lentes, kuras ALA sakarā ar Latvijas dibināšanas 50 gadiem sagatavojusi radioraidījumiem amerikāņiem, jo šie ieskaņojumi arvien labi izmantojami informācijas darbam.

Pievēršoties ierosinātajai darba sekai LNAK padomes sesijai 14. un 15. martā Toronto, T. Kronbergs ziņoja, ka saņemta atbilde no LNAK padomes prezidija priekšsēža prof. A. Dreimaņa, kas pēc sazināšanās ar pārējiem 3 prezidija locekļiem vēlas darba seku papildināt ar radioraidījumu komisijas ziņojumu, kā arī norādījis, ka sesijā vēlami ziņojumi par Kanadas latviešu 5. dziesmu svētkiem, komitejas „Nākotne 70" darbību un Latviešu nacionālo jaunatnes apvienību Kanadā. Atzīstot, ka attieksmē uz turpmāko darbību pārrunas par kultūras apmaiņas un Latvijas apciemojumu labajām un ēnas pusēm, it sevišķi, ja par šiem jautājumiem paredzēti arī vairāki referāti, sesijā aizņemtu turpat veselu dienu, kas kavētu daudzu citu jautājumu rūpīgu apspriešanu, LNAK padomes prezidijs ir ieskatos, ka šis jautājums nav uzņemams darba sekā, it sevišķi vēl tādēļ, ka tas jau analizēts 1965. un 1968. gada sesijās, kā arī pastāv 1965. gada 16. oktobrī pieņemtā rezolūcija, ka braucieni uz Latviju nav vēlami. Tālāk padomes prezidijs ir ieskatos, ka ierosinātajā jautājumā galvenokārt būtu apspriežama LNAK darbības taktika, tādēļ to bez steigas vajadzētu darīt kopīgās LNAK kultūras un politiskās nozares sēdēs, pieaicinot par referentiem arī citus lietpratējus, lai visu rūpīgi apsvērtu un tad labi sagatavotus konkrētus priekšlikumus iesniegtu apspriešanai 1971. gada sesijai.

Pārrunās par šo padomes prezidija priekšsēža atbildi, kurās pie-

(Nobeigums 4. lpp.)

VILIS HAZNERS IEVĒLĒTS PAR DV ORGANIZĀCIJAS PRIEKŠNIEKU

Redakciju slēdzot, no Rietumvācijas saņemta ziņa, ka par jauno DV organizācijas priekšnieku ar 4098 balsīm ievēlēts Vilis Hazners (ASV), otram kandidātam Jānim Frišvaldam (Anglijā) saņemot 1687 balsis. Vēlēšanās piedalījās 6136 jeb 70% organizācijas biedru. Par globālo vanadžu priekšnieci ar 1275 balsīm ievēlēta vienīgā kandidāte — līdzšinējā amata veicēja Marija Ķenģe (Anglijā), vēlēšanās pavisam piedaloties 1428 jeb 72% vanadžu. Tuvākus vēlēšanu rezultātus sniegsim mūsu laikraksta nākošajā numurā.

VARENS LOMS

Pie ziemas priekiem pieskaitāma arī žibulēšana, kura Kanadas ezeros, pieturoties aukstam laikam, jau notiek „pilnā sparā". Uzņēmumā Krišs Balodis (pa kreisi) un Jānis Greizis uz Simko ezera ledus priecājas par skaistajiem „strīpaiņiem", kuru lielākā daļa ir garāki par 12 collām. Ezera ledus ir biezs, turpat 10 collu, tādēļ pa to var braukāt arī ar automašīnām. Jautāts, vai drīkst izpaust noslēpumu un pateikt šī varenā asaru loma vietu arī citiem, Toronto mednieku un makšķernieku kluba biedrs J. Greizis paskaidroja, ka viņš asarus ķer sporta un prieka dēļ, apdāvinot ar tiem savus draugus, tādēļ nav ko slēpt, ka šo vietu sauc par Virdžīnijas līci. Bet to jau labi zina, liekas, daudzi žibulētāji...

Foto: J. Liģers

Dr. Ilgvars Spilners

Tauta ir viena un nedalāma!

SAĪSINĀTA LATVIJAS VALSTSSVĒTKU RUNA ŅUDŽERSIJAS PRIEDAINĒ

II

Vēlos mazliet tuvāk pakavēties pie mūsdienu notikumiem ASV. Tie un Vietnamas kara politika un visu problēmu izkārtošana radīs tālejošas sekas mūsu dzīvē ASV un iespaidos nākotnes pasaules stāvokli, kas savukārt nepaliks bez ietekmes mūsu dzimtenē. Tādēļ mēs nedrīkstam šajos notikumos būt tikai skatītāji. Mums jābūt līdzdalībniekiem, lai ASV drošība un brīvā iekārta tiktu uzturēta, lai krievu komūnistu imperija un tai draudzīgo komūnistu diktātoru vara pasaulē neizplestos.

Esmu pārliecināts, ka mūsu vidū nav neviena vientieša, kas ticētu krievu vai citu komūnistu solījumiem. Prezidents Niksons arī viņu vārdiem nekad nav ticējis un netic arī tagad. Viņš zina, ka vienīgā brīvības garantija ir ASV un tās sabiedroto stiprums. Bet paskatīsimies, ko sola un vēlas prezidenta Niksona lielākie kritizētāji: tie sola vienpusēju ASV atbruņošanos un nekavējošu amerikāņu bruņoto spēku atvilkšanu no Vietnamas, viņi liek visas savas cerības uz līgumiem un saprašanos ar komūnistiem, viņi arī domā un saka, ka komūnisti nenogalinās savus pretiniekus, pārņemot varu Dienvidvietnamā. Šie neatbildīgie kritizētāji domā tāpat kā kādreizējie Jaltas līguma pieņēmēji. Jāievēro, ka viens no šiem kritizētājiem — Herimens — ir Jaltas pasaules iztirgošanas līguma līdzveidotājs.

Vai ir domājams, ka šādi Niksona politikas kritizētāji kādreiz bijuši vai būs īsti norūpējušies par krievu komūnistu terroru Latvijā? Nedomāju. Tādēļ domāju, ka mūsu pienākums ir atbalstīt prezidenta stingro stāju. Ja arī ne vienmēr viņa plāni ir labākais, ko mēs varētu vēlēties, mums tomēr jāapzinās un jāapsver, kas notiks, ja pie varas nāks tādi Niksona pretinieki, kuri ASV politiku pamatos uz līgumiem ar komūnistiem, nevis uz ASV stiprumu. Tādēļ mums jāraksta prezidentam un viceprezidentam un jāapliecina viņiem mūsu atbalsts. Tas stiprinās ASV politisko stāju. Mums jāraksta arī demokratu un republikāņu senātoriem, dodot stiprinājumu tiem, kuri tic stingrai ASV politikai, bet noraidījumu tādiem, kā, piemēram, senātoram Makgovernam, kas gatavi tirgoties ar komūnistiem uz citu brīvības un dzīvības rēķina.

Še gribu uzsvērt, ka nedomāju, ka visi republikāņi ir labi, bet demokrati slikti. Vai otrādi. Es neatbalstu visus republikāņus un nenoraidu visus demokratus. Taču daži republikāņi un daži demokrati ir labāki par citiem, vismaz manā uztverē. Labumam, tāpat kā sliktumam, ir dažādas pakāpes. Mums jāapsver dažādi faktori, iekām izšķiramies, ko atbalstīt un ko ne. Bet palikt neitrālam un neaktīvam nozīmē palikt nenozīmīgam.

Kā atcerēsimies, Apspiesto tautu nedēļas proklamācija, kuru parakstīja prezidents Niksons, nebija tik stingra, kā bijām cerējuši, pat ne tik stingra, kādu tekstā bija sagatavojusi republikāņu partijas vadība. Tā tomēr bija stingrāka par prezidenta Džonsona proklamācijām iepriekšējos gados, kurās Austrumeiropa vai vispār kāda pasaules daļa, kura apspiesta, nemaz nebija minēta.

Kā un kas īsti notika šīs prezidenta Niksona parakstītās proklamācijas sagatavošanas laikā, to mēs nezinām. Bet mums ir zināms, ka par šo jautājumu debatēja. Kad nesenajā pieņemšanā ASV ārlietu ministrijā jautāja, kādēļ Apspiesto tautu nedēļas proklamācija iznākusi vāja, atbilde bija, ka tā, pēc ārlietu ministra domām, bijusi laba un piemērota, ka tās sagatavošanā ārlietu ministrija nav vadījusies no apsvēruma kaut kādā veidā izpatikt krieviem. Uz jautājumu par Pad. savienības okupāciju Baltijas valstīs un ASV nostāju attieksmē uz to mums atbildēja, ka ASV ārlietu ministrija visas trīs Baltijas valstis atzīst par neatkarīgām valstīm. Par šādu nostāju jāpateicas. Tālāk bija jautājums: tā kā ASV valdība tik ilgi nav atzinusi Baltijas valstu inkorporāciju Pad. savienībā, tad 1) vai tas nozīmē, ka ASV darīs kaut ko pozitīvu, lai šajās zemēs atjaunotu brīvību; 2) vai pēc Vietnamas kara izbeigšanas ASV parādīs lielāku interesi par Austrumeiropu nekā to varētu norādīt prezidenta Niksona apciemojums Rumānijā; 3) vai ASV politika reālākā veidā skatīsies uz nacionālajiem spēkiem Austrumeiropā un Pad. savienībā? Atbildes uz šiem jautājumiem īsumā bija šādas: Baltijas valstu dēļ ASV karu nesāks. Austrumeiropa nav ASV interešu centrā. Lai uzturētu dzīvus nacionālos spēkus Baltijā, ASV ārlietu ministrija ieteica personīgus kontaktus ar cilvēkiem Baltijā, sevišķi kultūras laukā. Tādā veidā nacionālie spēki paliks dzīvi, lai eventuāli varētu uzplaukt brīvajās valstīs. Cik ārlietu ministrija saprotot, ASV baltiešu grupas arī ieteicot un atbalstot šādus personīgus kontaktus. Uz nākošo jautājumu, vai šādi kontakti negrauj inkorporācijas neatzīšanas politiku, atbilde bija, ka tas ir grūts jautājums, ka tā ir dilemma, bet ārlietu ministrijas ieskats ir, ka šādi kontakti tomēr labāki nekā nekādi, taču par to jāizšķiras katram individuāli.

No šīm un līdzīgām atbildēm izriet daži pozitīvi un daži negātīvi fakti. Pozitīvi ir tas, ka ASV joprojām noteikti atzīst Baltijas valstis par neatkarīgām valstīm un ka nacionālismu šajās zemēs jācenšas uzturēt līdz brīvības dienai un pēc tam. Negātīvs faktors ir, ka attieksmē uz Austrumeiropu vismaz ārlietu ministrijas pieeja ir bailīga — nevar darīt nekā, kas liktos kā mēģinājums graut krievu imperiju. Daudz tiek runāts par krievu interesēm un bailēm. Šai ziņā, šķiet, ārlietu ministrijas nostāja nav daudz mainījusies kopš pirmā pasaules kara beigām. Taču atcerēsimies, ka šobrīd pārmaiņas netiek plānotas ārlietu ministrijā. Prezidents Niksons ir pats savas politikas kalējs. Idejas viņam piegādā Baltā nama padomnieki.

Ja no še teiktā, varbūt, daudz kas ātri aizmirsīsies vai neliksies iegaumēšanas vērts, atcerēsimies tomēr vienu: brīvība Latvijai mums jāizcīna pašiem. Neiespējami? Jāatbild: vai Latvijas stāvoklis 1918. gadā nebija neiespējams? Taču radās drosmīgi vīri, kuri darbojās. Tad radās arī draugi. Ja mēs būsim organizēti un pareizajā brīdī spēsim rīkoties drosmīgi un mērķtiecīgi, tad arī mums radīsies draugi un īsti atbalstītāji.

Ko mēs varam darīt? Ko mēs varam darīt tagad, lai mūsu nacionālās cīņas stāvokli uzlabotu? Pastāstīšu kāda ir ASV ārlietu ministrijas pamācība. Domāju, ka tā ir pieņemama. Mēs nevaram iespaidot latviešus Latvijā, ja mums ar viņiem nav personīgu kontaktu. Tas nozīmē Latvijas apciemojumus. Nav šaubu, daži nokļūs nepatikšanās un daži kompromitēsies, bet tas mūsu nacionālajai dzīvei kaitēs tikai tad, ja par to pārlieku uztrauksimies un sāksim savā starpā strīdēties. Uz mūsu savstarpējiem strīdiem ienaidnieks tieši cer, tādēļ tos ar dažādiem līdzekļiem arī cenšas izraisīt. Visbeidzot: ja kāds, kas nodzīvojis brīvajā pasaulē daudzus gadus un ar kādu Latvijas apciemojumu kļūst par krievu komūnistu kalpu, tad jāsaka, ka tāds cilvēks ir ierobežots savās domāšanas spē-

(Nobeigums 8. lpp.)

Vai iespējams Pad. savienībā radīt „atkusni"?

SPECIĀLRAKSTS „LATVIJAI AMERIKĀ" NO BRITANIJAS

Visu pasauli jau aplidojušas ziņas par rakstnieka Solžeņicina vajāšanu Pad. savienībā. Solžeņicins un viņa darbi nav mūs interesējuši tikai kā termometrs temperatūras mērīšanai krievu imperijā. Lieki būtu pasvītrot faktu, ka šai temperatūrai ir ciešs sakars ar politisko stāvokli visā pasaulē, tātad — arī ar mūsu nākotnes izredzēm. Mums gan ir „tālredzīgi" tautieši, kuri domā, ka krievu vārda minēšana vien jau ir nepatriotisks akts. Tomēr es bieži nodarbojos ar augstāk minētās temperatūras mērīšanu, tādēļ esmu sekojusi arī Solžeņicina grāmatām un atsauksmēm par tām Rietumos.

Solžeņicina divas pēdējās Pad. savienībā aizliegtās grāmatas plaši izplatītas Rietumos kā oriģinālvalodā, tā tulkojumos („Pirmajā lokā" un „Vēža slimnīca"). Esmu lasījusi un dzirdējusi par tām spožas atsauksmes Vācijā un Francijā, tāpat Anglijā. Solžeņicins dēvē par lielāko dzīvo krievu rakstnieku, un šķiet, ka tas nav pārspīlēts. Interesantākā no abām grāmatām ir „Pirmajā lokā" (domāts Dantes elles pirmais loks; nosaukums krievu valodā: V kruge pervom; izdevis Fischer Verlag). Grāmatā pieminēti arī latvieši. Par krievu komūnistu rīcību okupētajā Latvijā Solžeņicins ir labi informēts. Darbā tēlotais prokurors Makarigins, kura uzdevums ir nodarboties ar „sevišķiem jautājumiem", tātad slepeniem, divus gadus pēc otra pasaules kara „sevišķi darbojies" Latvijā. Viņa dzīvesbiedrei ir liela kristalla kollekcija, un viņa Rīgā varējusi savus krājumus papildināt ne tikai ar kristallu, bet arī ar mēbelēm, sudraba karotēm un citu. Taču soda nometnē viens no latviešiem rādīts arī negatīvā nozīmē: Hugo ir viens no ziņu pienesējiem nometnes vadībai. Minot to, Solžeņicins gan neizsaka vispārēju spriedumu par latviešiem, jo kopā ar šo Hugo tēlo arī daudzi krievi. Solžeņicins rāda, kā čekas metodes demorālizē nometnes iemītniekus bez tautu atšķirības, un ne visi spēj pretoties draudiem un viltinājumiem.

Solžeņicins stāsta, ka pēc kara lielākā daļa demobilizēto inteliģento profesiju darbinieku nekavējoties aizsūtīti uz spaidu darbu nometnēm. Tāda bija „tautu tēva un skolotāja" Staļina pateicība par viņu pašaizliedzīgo cīņu frontē. To var izskaidrot tikai ar bailēm no fakta, ka šie cilvēki savām acīm skatījuši patiesos dzīves apstākļus Rietumos. Taču Staļina un Berijas galvās rodas jauns velnišķīgs plāns: grupu notiesāto inženieru pēc necilvēcīga darba ziemeļos pārvieto sevišķā nometnē netālu no Maskavas ar mazliet labākiem apstākļiem. Viņiem tur jānododas dažādiem pētījumiem savās speciālitātēs, lai šo pētījumu rezultātus varētu izmantot čeka savu metožu papildināšanai. Tos no ieslodzītajiem, kuri atsakās to darīt, nosūta atpakaļ uz iznīcināšanas nometnēm ziemeļos. Tomēr notiesātie no tā vairs nebaidās. Tā, piemēram, drāmatiska spraiguma pilna ir aina, kurā inženieris Bobiņins ar naidā zibošām acīm kādam no režīma lielajiem atbild: „Jūs man nekā vairs nevarat atņemt, jo man nekā vairs nav! Manu sievu un bērnus iznīcināja bumba. Īpašuma man nav. Brīvību jūs man sen jau atņēmāt un nespējat man to atdot, jo tās nav jums pašiem... Esmu jau bijis spaidu darbos. Ar ko jūs varat man vēl draudēt?" Un varasvīrs sāk runāt piekāpīgākā tonī...

Spilgti aprakstīta arī traģēdija, kuru jāpiedzīvo izsūtīto ģimenēm: sievas atlaiž no darba, tās zaudē dzīvokli u.t.t. Kas gan ir dekabristu sievu liktenis un Dostojevska katorga cara Nikolaja I laikā, salīdzinot ar katorgu Staļina laikā! Solžeņicins iedrošinājies izteikt šādu atzinumu. Grāmatā tēlots arī pats Staļins — visā savā vecuma sabrukumā, despotiskās varas apziņā un slimīgajā neuzticībā. Solžeņicina darbā viņš apzīmēts ar vārdu „Pats", „Saimnieks" un citādi.

Asā pretstatā notiesāto un viņu ģimeņu nožēlojamajai ikdienai tēlota padomju valdošās šķiras greznā dzīve: plaši dzīvokļi ar visām ērtībām, apkalpotāji, „biedrēm" greznas tualetes, bieži notiek lieliskas viesības. Pēdējās spilgti tēlotas prokurora Makarigina mājā.

Dzēlīga sarkasma caurausts ir kāda nometnes iemītnieka stāsts par savu piedzīvojumu Maskavas cietumā R. kundzes (domāta ASV prezidenta Rūzvelta atraitne Eleonora) laikā. Pirms viņas vizītes 172. kameras iemītniekus, kurus nolemts rādīt viešņai, pirtī nomazgā ar smaržīgām ziepēm, tos apstrādā frizieris pēc visiem savas mākslas likumiem ar odekolonu un pūderi, pēc tam tiem izsniedz veļu, labus tērpus un gluži jaunus amerikāņu zābakus. Kad viņi pēc šīs uzpošanas atgriežas savā kamerā, arī tā vairs nav pazīstama: sienas pārkrāsotas gaišos toņos, ie-

(Nobeigums 8. lpp.)

BURVJU APLĪ

LATVIEŠU PRESES BIEDRĪBAS PRIEKŠNIEKA V. IRBES RAKSTS PAR MŪSU LITERĀTU IESKATU DAŽĀDĪBU

(1. turpinājums)

Taču ne vienmēr autora vārdus slēpuši. Pat galvenokārt ne. Tā daži „otras puses" propagandas izdevumi iespieduši mūsu dzejnieku un dažu prozas autoru biografiskus raksturojumus ar dažiem viņu darbiem. Nedaudzi iekļuvuši arī okupētās Latvijas izdevumos, kuŗi pieejami turienes latviešiem. Šo literātu darbu parādīšanos komūnistu propagandas un citos Latvijas izdevumos var izskaidrot dažādi. Tie var būt iespiesti bez paša autora ziņas un pret viņa gribu. Tas var būt noticis gan bez autora atļaujas, taču tam „piemiedzot aci", t. i. par darba publicēšanu neprotestējot. Bet šie publicējumi var būt parādījušies ar autora ziņu un piekrišanu. Ir arī vēl ceturtā iespēja, proti, ka autori paši savus darbus nosūtījuši uz Rīgu publicēšanai vai tos nodevuši viesošanās laikā Latvijā. Ievērojot šīs dažādās iespējas, nav jābrīnās, ja citi literāti un lasītāji vēlas zināt, kā īsti trimdas autoru darbi iekļuvuši propagandas izdevumos, kuŗus bez pasūtināšanas bez maksas piesūta „tautiešiem svešumā".

Pāris gadu jau vērojama dažu mūsu literātu interese par apstākļiem un darbu publicēšanas iespējām „otrā pusē". Dažiem tā bijusi tikai „šķielēšana ar vienu aci", citi to darīja ar lielāku nopietnību. Pēdējos gados daži trimdas autori arī apciemoja Latviju. Par šiem viņu apmeklējumiem, izturēšanos, gaitām un izteiktajām domām ziņojusi Rīga savos radioraidījumos, par to rakstīts arī mūsu preses izdevumos svešumā. Dzimtenes apciemotāji snieguši Rīgā intervijas, galvenokārt radioreportierim A. Liepam, kuŗas vienmēr uzņem skaņu lentē. To iespējams sagriezt un „montēt", tā pārraidītās intervijas dzirdētājiem nekad nav zināms, kas no intervētā dzimtenes apciemotāja teiktā atstāts, cik daudz atstāts. Protams, atstāts ir galvenokārt propagandas nolūkiem noderīgais. Taču nevar noliegt, ka ar skaņu lentes sagraizīšanu iespējams teikumus sakārtot citā secībā, pat izdalīt laukā vai pārstatīt atsevišķus vārdus, ar ko var mainīt teikto domu.

Tā pēc Rīgas radioraidījuma un propagandas izdevumu publicējumiem zināms, ka dzejniece Velta Toma, pagājušajā vasarā divas nedēļas viesojoties Latvijā, piedalījusies arī organizētās Jāņu svinībās, kuŗas plaši propagandētas, kaut zināms, ka okupantiem šie senie latviešu svētki nemaz nepatīk, kādēļ tie apspiestības sākuma gados bija aizliegti kā nacionālisma izpausme un stiprinājums. Tagad propagandas vajadzībām Jāņu svinības ne vien atkal atļautas, bet tūristu „pacilāšanai" tās pat organizē. Veltu Tomu šie inscenētie propagandas Jāņi pat tik ļoti sajūsminājuši, ka atceļā no okupētās Latvijas uz Kanadu viņa no Helsinkiem uz Rīgu sūtījusi kartīti ar konstatējumu: „Skaisti, bet Rīga ir sirdī!" Ja arī šie vārdi nebūtu domāti kā pateicība par uzņemšanu, taču tie pauž, ja ne citu, tad vismaz sajūsmu par okupantu diendeŗu aranžējumā redzēto. Protams, notika, kam bija jānotiek: šī kartīte nokļuva Alberta Liepas rokās, kuŗš to kā pateicību nolasīja Rīgas radioraidījumā. Daudzi svešuma latvieši to nevar saprast, vēl mazāk faktu, ka dzejniece V. Toma gandrīz tiešā ceļā no Latvijas, tikai ar īsu „starpnolaišanos" Toronto, varēja doties uz jauniešu Divreizdivi nometni pie Portlandes, lai tur stāstītu par Latviju un turienes dzejniekiem, un slavinātu viņu darbus, kā to jau ilgāku laiku dara arī dzejnieks Olafs Stumbrs, kas Latviju apciemoja gadu agrāk. Latviešu vecākā paaudze un bijušie leģionāri to nespēj saprast, un atkal rodas jautājums: kā tas iespējams?

Grūti izprast rakstnieka, mākslas kritiķa un gleznotāja Tālivalža Ķīkaukas piebildi lasītāja vēstulē „Latvijas Amerikā" 20. decembŗa numurā, ka Amerikas latviešu apvienības kultūras biroja vadītāja (arī dzejniece) V. Dreimane - Melngaile paskaidrojusi, ka nav starpības starp trimdas un Latvijas dzeju, ka ir tikai laba un slikta dzeja. Nekādā ziņā nevar pieņemt, ka tā būtu ALAs kultūras biroja jaunā kultūras politika, jo ALA savām organizācijām nav ziņojusi par līdzšinējās kultūras politikas maiņu, tā nav pārrunāta arī ALAs valdes sēdēs, tādēļ ALAs nostāja joprojām ir, ka Latvijas apmeklējumi tūrisma nolūkos nav vēlami.

Tematu ziņā starp Latvijas un trimdas dzejniekiem ir liela starpība. Ja dzejnieki dzimtenē spiesti dot meslus okupantu režīmam, viņu kollēgām trimdā ir domu un rīcības brīvība; ja dzejnieki dzimtenē spiesti savas domas izteikt maskēti vai divdomīgi, viņu kollēgas trimdā var vārsmot brīvi. Un tomēr daži dzejnieki dzimtenē mēģinājuši kaut kādā veidā apdzejot arī brīvās Latvijas domu, kuŗu lasītājs var saprast burtiski vai simboliski, bet trimdas dzejā šai ziņā kā vientuļš ozols palicis Andrejs Eglītis, kas vēl apdzied Latvijas un latviešu tautas sāpes un ilgas. Pārējie trimdas dzejnieki Latviju vairs neatceras, un literātūras kritiķis Jānis Rudzītis Zviedrijā priecājas, ka latviešiem šādu dzimtenes tematu vairs nav. Patiesība vien jau būs, ka trimdas latviešu dzejnieki Latviju jau aizmirsuši, kaut trimdinieki dzejoļus par šo tematu labprāt lasītu. Vai tādēļ, varbūt, dzejoļu krājumiem tik mazs noiets? Dzejoļi vairs nespārno, modernie meklējumi neiesilda. Dzejnieku atmiņas par Latviju pēc 25 svešuma gadiem sāk līdzināties neskaidrai miglai, un arī to arvien vairāk nomaina spilgtākie tagadnes iespaidi. Varbūt arī mūsu materiālais stāvoklis pārāk labs, naudas podiem gaisinot atmiņas par Latviju, tās postu un ilgēm.

Okupētās Latvijas literāti būtu priecīgi, ja savas izjūtas un ilgas varētu izteikt brīvi. Bet pašreizējos apstākļos viņiem jāraksta līdzībās vai „caur puķēm". Ar Latvijas apciemotāju starpniecību rietumpasaule iepazinusies ar dažām dziesmām un dzejoļiem, kuŗi nekur nav iespiesti, bet kuŗos cauri vijas ilgas pēc savas brīvas zemes un patstāvīgas valsts, kuŗos izteiktas cerības uz labāku nākotni un laimīgāku laiku. Arī grāmatās iespiestajos teikumos lasītājs var saskatīt līdzīgu domu. Tādēļ nav vietas bažām, ka Latvijā vairs nav nacionālas jaunatnes un nacionālu literātu.

Trimdā nacionāls dzejnieks, vērtējot nacionālismu pēc dzejas satura, ir retums. Te meklē ne vien jaunus tematus, bet tiecas arī pēc jaunas formas un izteiksmes, kā spriežams pēc publicētajiem darbiem un rakstiem avīzēs. ASV rietumkrastā kādā literārā sanāksmē atzīts, ka būtu labi, ja savus darbus varētu publicēt Rīgā. Dzejniece Ausma Jaunzeme izteicās, ka ir ar mieru pielaikot savus darbus attiecīgajam garam, lai tie būtu pieņemami arī Rīgā, īsi sakot — rakstīt tā, kā Latvijas okupanti prasa, ja vien tas dotu iespēju publicēties dzimtenē. Dzejniece vēl pajauna kā gados, tā savos literārajos mēģinājumos, tādēļ iespējams, ka šī pieskaņošanās gatavība pasprukusi bez nopietnām pārdomām izjūtu un kaut kādu uzplūdos, bet vēlāk viņa nāks pie citādas atziņas. Ir tomēr divaini, ka brīva trimdas dzejniece ar mieru labprātīgi uzņemties ierobežojumus un uzspiestu domu, bet žņaugos turētie literāti dzimtenē dotu nezin ko, lai savas domas varētu izteikt brīvi. Vai brīvība varētu būt arī lāsts tiem, kas nebrīvības nepazīst? Latviešiem trimdā, ja vien šis jēdziens vispār vēl piemērots labos materiālajos apstākļos brīvajā pasaulē dzīvojošajiem latviešiem, būtu jāzina, kas literātūras laukā parādās

(Pārnesums 6. lpp.)

ED. KEIŠA LATVIEŠU VALODAS KURSS (5)

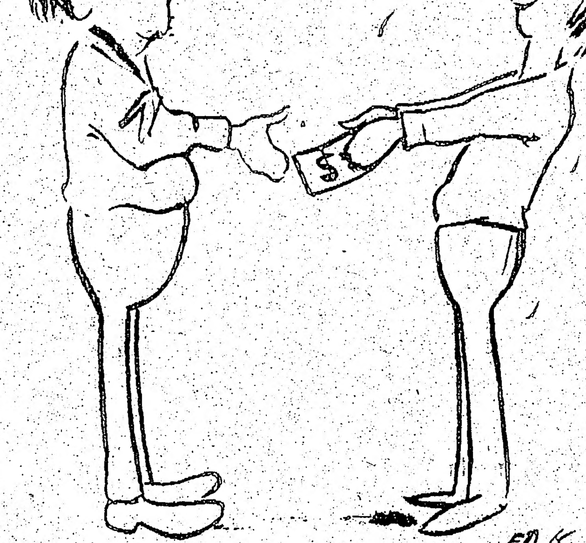

...atdeva pavēli...

LATVIJA

3. N-RS. TREŠDIENA, 1970. GADA 14. JANVĀRIS

GALVENĀ REDAKCIJA TORONTO

Atbildīgais redaktors — Alfrēds Vinčels, 508 Palmerston Blvd. Toronto 174, Ont.; tālr. 531-4533. Vietējo ziņu redaktors Krišs Sidars, 34 Pasadena Gardens, Toronto 325, Ont.; tālr. 766-2261.

Redakcijai tiesības manuskriptus pēc vajadzības īsināt. Neizlietotos manuskriptus neuzglabā, bet uz vēlēšanos sūta atpakaļ, ja pievienota pastmarka (Kanadā) vai starptautiskais pasta kupons (citās zemēs). Ar autora vārdu vai iniciāļiem parakstītajos rakstos izteiktās domas ir rakstītāja personīgs ieskats un ne katrā gadījumā atbilst arī redakcijas viedoklim.

Abonēšanas maksa Kanadā un ASV — par mēnesi $2.00, 3 mēn. $5.50, 6 mēn. $10.00, 1 gadu $18.00. Atsevišķa numura cena 25 centi. Sludinājumu maksa: sludinājumu daļā $2.20, bet tekstā $4.20 — $6.40 par 1 collas slejas telpu.

LASĪTĀJU VĒSTULES

VIRKNE NEPAREIZĪBU

Kāda nepilnīga un kļūdaina korespondenta A. P. atreferējuma dēļ (raksts „Pa izmisuma, ciešanu un nāves takām"), kas parādījās „Latvijas Amerikā" 22. oktobŗa numurā par manu runu Latvijas universitātes dibināšanas 50 gadu atceres sarīkojumā Bradfordā, Anglijā, A. Trauksme savā lasītāja vēstulē „Vai Latvijas brīvības cīņu laika nepārzināšana?" šī laikraksta 6. decembŗa numurā mani kaunina, ka es savos apgalvojumos par padomju terroru P. Stučkas režīma laikā esot no viena līdz otram galam bijis paviršs un mētājies ar aplamībām.

Tādēļ paskaidroju, ka vispār neesmu teicis, ka Baloža brigāde, ieņemot Rīgu, no cietumiem būtu atbrīvojusi 18.000 apcietināto. Turpretim teicu, ka 5 mēnešu laikā lielinieki savam režīmam paklautajā Latvijas daļā noslepkavoja 3632 iedzīvotājus, kā arī 8590 mira bada nāvē (šis skaitlis gan attiecas uz Rīgu). Bez tam teicu, ka 18.000 personu, lieliniekus padzenot, izdevās atbrīvot no apcietinājuma. Minētos 18.000 atbrīvoja no cietumiem visā Latvijā, ne jau Rīgā vien.

Mana runa Bradfordā nebija veltīta brīvības cīņu notikumiem, un tādēļ atkrita pat Baloža brigādes pieminēšana. Es Bradfordā 4. oktobrī runāju par genocīdu, padomju tribunāla darbību un deportācijām. Visi A. Trauksmes iebildumi un secinājumi tādēļ nemaz neskaŗ manas runas saturu. Cik noprotams, tad viņa iebildumi vēršas pret Baloža brigādes nopelniem Rīgas atbrīvošanā, izceļot galvenokārt ziemeļnieku, landesvēra un Andrieva Niedras nopelnus. Tāpat kā Bradfordā nekavējos pie atbrīvošanas kaŗa vēstures, tā nevēlos tagad diskutēt par lietām, kuŗām ar manu runu Bradfordā nav sakara.

Ad. Šilde, Vācijā

☆

ALAs CHRONIKA DOTU SKAIDRĪBU

Nekur tik skaidri neparādās vajadzība pēc Amerikas latviešu apvienības īpašas chronikas laikrakstos, kā „Latvijas Amerikā" 20. decembŗa numura rakstā „Valdei jāiet pie sabiedrības", V. Irbe stipri apšauba. Ja būtu ALAs chronika, tad, varbūt, V. Irbe būtu zinājis, ka rakstā pieminētā „iepriekšējā sanāksme" bija ALAs informācijas biroja sēde. Varbūt tad būtu arī zinājis, ka Alfreds Bērziņš ir Latvijas nozares vadītājs un Silvestrs Lambergs ir radioraidījumu nozares vadītājs; tāpat, ka klāt bija arī starptautiskās nozares vadītājs Dr. Dzintars Paegle. Tāpat kādu laiku sēdē bija arī ALAs valdes loceklis Uldis Grava.

Chronika palīdzētu arī zināt, ka dziesmu svētku filma vēl neeksistē un ka vietējās biedrības ir parādā ALAi, nevis ALA parādā citiem par ceļojošo izstādi. Šīs un citas minēšanas, varbūt, dod interesantāku lasāmvielu nekā varbūtēja sausu faktu un notikumu uzskaitīšana ALAs chronikā. Taču ALAs valde domā, ka sabiedrībai ir jāzina, ko valde dara vai vismaz mēģina darīt, jo valdes locekļi ALAs pasākumos bez savas naudas tērē arī sabiedrības saziedoto naudu. ALA, mēģinot turpināt latviešu sabiedrības eksistenci, turpina arī latviešu avīžu eksistenci. To pašu var, protams, teikt par avīzēm. Intereses, tātad, ir abpusējas.

Ilgvars Spilners
ALAs informācijas biroja vadītājs

☆

POLITISKS ANALFABĒTISMS

Pazīstamais rakstnieks Tālivaldis Ķīkauka „Latvijas Amerikā" 20. decembŗa numurā publicētajā „Atklātajā vēstulē M. Lorbergam", acīm redzot, ir pārcenties Eduarda Freimaņa, Ainas Zemdegas un Veltas Tomas aizstāvja lomā. Izlasot M. Lorberga „Atklāto vēstuli trim dzejniekiem" 6. decembŗa numurā, nevar nekur saskatīt iepriekš minēto trīs dzejnieku „saukšanu pie atbildības".

Tālāk T. Ķīkauka raksta, ka M. Lorbergs mēģinājis šķelt latviešu kopību, ir bez literāras izpratnes un literārs analfabēts. Esmu pārliecināts, ka T. Ķīkaukam būtu tuvāk patiesībai, ja teiktu, ka komūnistu propagandas lapele „Svešuma Atspulgi" un komūnistu kontrolētais izdevums „Karogs" mēģina šķelt trimdinieku latvisko kopību, bieži vien iespiežot trimdas rakstnieku darbus bez viņu piekrišanas. Domāju, ka M. Lorbergs ir gribējis šo komūnistu šķelšanas darbu atmaskot. Ja jau minētie trīs dzejnieki šiem propagandas izdevumiem savus darbus nebūtu piesūtījuši un devuši savu piekrišanu to iespiešanai, kāpēc gan to nevarēja latviešu sabiedrībai paziņot, tā norādot uz komūnistu patvarīgo rīcību un autoru tiesību neievērošanu?

Jābrīnās par T. Ķīkaukas puicisko jautājumu, ar kādām tiesībām pats M. Lorbergs lasa „Svešuma Atspulgus" un „Karogu" un kādā ceļā pats M. Lorbergs iegūst šos izdevumus. Ja šādu jautājumu izteiktu kāds bērnu dārza audzēknis, tad tas būtu saprotams, bet ja to vaicā pieaudzis cilvēks un vēl rakstnieks, tad jebkādi komentāri ir lieki.

T. Ķīkaukas citētais Amerikas latviešu apvienības kultūras biroja vadītājas Valdas Melngailes atzinums ir kalngals politiskam un literāram analfabētismam. Nešaubos, ka visiem ir labi zināms, izņemot, kā redzams, T. Ķīkauku un V. Melngaili, ka okupētajā Latvijā un Krievijā vispār tikai ļoti retos gadījumos iespiež labu dzeju vai literāru darbu bez komūnistu partijas striktas cenzūras. Var jau būt, ka T. Ķīkauka un V. Melngaile domā, ka techniski un pantmērā pareizi uzrakstīts dzejolis par Staļinu un tā spožo sauli ir laba dzeja. Bet vai mums, kas esam zaudējuši savu zemi, kuŗu tauta iet vergu važās zem drausmīgā okupantu režīma, šāda dzeja politiski ir pieņemama? Pēc T. Ķīkaukas un V. Melngailes domām iznāk, ka okupētajā Latvijā iespiež tikai labu dzeju. Viņi būtu daudz tuvāk patiesībai, ja teiktu, ka labu dzeju un literāru darbu Pad. savienībā un okupētajā Latvijā pa lielākai daļai iesviež papīrkurvī, bet tikai komūnistu partijai pa prātam rakstīto, varbūt techniski labi uzrakstīto dzeju un literāro darbu publicē padomju izdevumos. Šai sakarā gribētos T. Ķīkaukam arī jautāt, vai V. Melngaile patiesām ir tik liela autoritāte dzejas un politikas jautājumos, lai viņas personīgos ieskatus atzītu par neapstrīdamu faktu?

Fakts gan ir, ka T. Ķīkauka savā lasītāja vēstulē nav devis atbildi nevienam M. Lorberga skaidri izteiktajam jautājumam. Tādēļ jāuzsveŗ, ka joprojām neatbildēti ir abi kardinālie jautājumi trim minētajiem dzejniekiem, vai to darbi padomju izdevumos publicēti ar viņu ziņu un atļauju, bet ja notikusi lierāra zādzība, kad viņi domā publiski distancēties no šādas rīcības, kā to jau darījuši citi rakstnieki līdzīgos gadījumos. Kā redzams, un tas arī labi saprotams, T. Ķīkauka nav spējis uz šiem jautājumiem atbildēt, tādēļ jācer, ka trīs minētie dzejnieki paši saņems dūšu un atbildēs.

O. Ieviņš, Hamiltonā

TRĀPĪTS NAGLAI UZ GALVAS!

☆

Lai pateicība Modrim Lorbergam, kas apbalvots ar „Lāča spalvu" un iedrīkstējies atklātā vēstulē stāties sabiedrības priekšā, lai noskaidrotu „ideoloģiskās frontes" puses. Dīvaini, ka M. Lorberga atklātajai vēstulei pirmie neatbild paši autori, proti — Velta Toma, Aina Zemdega un Eduards Freimanis, bet izbīdīts kā jājamais zirdziņš Tālivaldis Ķīkauka. Dīvaini arī, ka T. Ķīkauka jautā savā lasītāja vēstulē M. Lorbergam, kādā ceļā viņš pats iegūst šos izdevumus — „Svešuma Atspulgi" un „Karogs". Tos nenoliedzami sūta no sirmās Rīgas mūsu „lielie brāļi un māsas" pa lielākai daļai visiem tautiešiem trimdā, jo domā, ka mēs bez šīs propagandas nespējam dzīvot. Viņi dara visu iespējamo, lai kāds uzkostos uz āķa.

Arnolds Šiņķis, Sadberijā

KĀRLIS ZUTIS

Starptautiska lieta

ATMIŅU FRAGMENTS

(3. turpinājums)

Tās tomēr balsī negribējās teikt. Ja nu viņa būtu vienkārši no tām, kādu kaŗa un pēckaŗa dienās bija tūkstošu tūkstošiem, kas pieredzējušas kaŗa postu, līgavaiņa pazušanu frontē, sakropļoto atgriešanos, visu nīcību un postu, — ko varēja nest viena vienīga diena vai stunda? Kādas morālas vērtības gan cilvēks grib saglabāt, ja liktenis draud eksistencei ar iznīcību?

Kad sēdos pusdienot, sieva man priecīgi sniedza kādu vēstuli. Tajā bija rīkojums, ka esam izkustināti, ka jābrauc uz caurlaides nometni, lai dotos uz Ameriku. Priekā pat sieva gaisā palēcās...

⁂

Kāds laiciņš jau bija nodzīvots tai apsolītajā Kānaānā, zemē, „kur piens un medus tek". Sievu neviens negribēja pieņemt darbā, jo viņa bija novājējusi un skumīga. Žīdu madāmas pat grīdu beržot gribēja redzēt priecīgu vaigu. Arī es nekur īsti nederēju. Man bija licies, ka protu angliski; arī tā izrādījās tikai ilūzija. Mans izskats arī neapliecināja strādnieku. Tā bezcerībā tekājām uz latviešu draudzes dievkalpojumiem. Bija apmēram tā, kā brīdināja vācu vīrs: nevienam tu neesi vajadzīgs!

Darba biržā, kas notika pēc dievvārdiem, pagrabā pašapzinīgi grozījās jau daži, kas te atbraukuši agrāk, kas sev izlauzuši ceļu. Gadījās arī kāds paziņa, pat kāds rets rads, kas apprasījās:

„Nu, kā? Vai darbu esi sameklējis?"

Atlika atzīties:

„Mums vēl nav nekā! Man jau nav to spēcīgo elkoņu..."

Bet tad caur manu mīļo ticības brāļu-luterāņu vidu spraucās šurp mans draugs — baptists. Viņš mūs bija pamanījis pūlī un man jautri uzsauca:

„Ak, tad atbrauci gan!"

Mēs ar viņu mīļi sasveicinājāmies, un es atbildēju:

„Jā, pateicoties laipnam katoļu galvojumam. Tu taču atceries, ka pats biju luterāņu draudzītes priekšnieks viņā krastā, bet...

Draugs neļāva man pabeigt:

„Bet vai darbs ir?"

„Mums līdz šim nav veicies!" es atbildēju.

It kā laimīgs un saulains smaids parādījās drauga sejā, un šai brīdī viņš šķita kā Tā Kunga eņģelis.

„Tas nekas," viņš noteica, „ja vien tu no darba nebaidies, es tev kaut ko sagādāšu!"

Pēc divām dienām viņš bija klāt:

„Rīt nāc uz darbu. Sieviešu klosterī palīdzēsi man krāsot!"

Tā nu tiku pie pirmās nopeļņas šai zemē, un man ar sievu pavērās lieltirgus paradīze. Ar pilnām tūtām nācām mājup...

Mūsu niecīgajā istabelē uz galda bija gadījusies vēstule. Tepat no Amerikas, tikai no citas vietas Ņujorkas valstī. Atsitu to vaļā. Pazinu i parakstu, i rokrakstu. Arī kāda no mūsu bērnu nama darbiniecēm, kuŗa pēc mums atkļuvusi šeit. Vēstule bija gaŗa, es pat pabrīnījos, kas tai bijušajai darba biedrenei mums ko teikt? Tad iegrimu lasīšanā. Protams, šis un tas bija mums jauns. Tas un tas arī aizbraucis... Tie vēl taisās uz lidu... Kādi vārdi par miss Gvendolīnu... Un tad nāca pats svarīgākais — par mūsu Boļeslavu. Par Boļeslavu Kuncānu, par mūsu švītīgo braucēju. Es jutos kā uzvilkta atspere. Sajūta bija tāda — te kaut kas nāks!

Par Boļeslavu bija teikts tā: „Pēc jūsu aizbraukšanas Boļeslavs tāpat turpināja darboties. Izpatika sadirektrisei. Devās uz vācu iestādēm, lai izkārtotu sava zemes gabaliņa iepirkšanu. Sapņoja par savas vistu farmas izredzēm. Devās itin bieži uz Kleinštati apmeklēt Rozmariju. Arī viņa reizēm atnāca uz bērnu namu un ar Boļeslavu pazuda viņa istabiņā."

Uz mirkli pievēru acis. Biju atpakaļ bērnu namā, kādā reizē, kad sarīkota masku balle, jo Gvendolīna domāja, ka bēgļiem nepieciešams arī kāds laika kavēklis (to viņa tik apaļi izvēla: entertainment) un bērniem rotaļlietas (bija vārdnīcā jāskatās, ko nozīmē vārds: toys). Daudz masku jau man bija izgaisušas no atmiņas, bet Boļeslavs bija toreiz tā vakara maska, par kuŗu visi nopriecājās. Viņš bija viscaur sarkanā, kā liesma, un dejoja labi, viegli... Un ragi vis viņam bija pierē, apmēram tādi, kā Mozum gudrības ragi, bet aste liecināja, ka viņš ir sātans. Kas Kuncānam lika tādu masku izvēlēties?

Ieskatījos tālāk vēstulē:

„Tā nu visa šī mīlestība plauka un attīstījās! Un mēs visi cerējām, ka tur iznāks ražens pāris, bet kādudien viss tas strauji pārvērtās."

Tālāk bija pastāstīts:

Boļeslavs bija pēc darba laika aizbraucis uz Kleinštati, lai apmeklētu savu mīlestību. Hoteļa augšstāva istabiņā, kur Rozmarija dzīvoja, viņš uzsteidzās kā vējš. Atvēra durvis un it kā sasala. Rozmarija nebija viena. Viņa sēdēja uz savas gultiņas, un, aplicis roku tai ap vidu, tas angļu dekorētais seržants saldi čukstēja viņai kaut ko ausī. Arī Rozmarija pati nevarēja tik ātri izdzēst savu tīksmo sejas izteiksmi. Uz galda bija pudeles un glāzes, dažas vaļā atsistas konservu kārbas... Tā nu viņi te, redzams, bija kavējušies labu, patīkamu brīdi.

Boļeslavs, kam stāja bija laba un kas bija ieradis pavēlēt, itin bargi norīkoja seržantu:

— Tā kā jūs tūdaļ atstātu šo telpu!

Seržants skābi pasmaidīja un izgrūda:

— No kuŗa laika jūs, kas esat tikai pārvietota persona, varat izrīkot karaliskās armijas kaŗavīru? Bez tam es šeit piederu pie angļu novietojuma vadības. Man nenāk ne prātā jums paklausīt! Ja es Rozmarijai nepatiktu, tad es šeit nesēdētu. Taisāties, ka tiekat ātrāk atpakaļ pār slieksni, ja nevēlaties iekulties lielākās nepatikšanās! Ārā!

Boļeslavam likās, ka kāds viņu žņaugtu... Tas taču nevarēja būt, ka viņa Rozmarija, viņa iecerētā, būtu tikai tāda... tikai tāda padauza, kas ar katru ielaižas! Saņēmies viņš tomēr vēl izgrūda:

— Es jums, seržant, dodu pusstundu laika no šejienes pazust!

Reizē ar to Boļeslavs aiz sevis aizcirta durvis. Sasodīta starptautiska lieta. Ja viņš runātu angliski, tad gan būtu tā īsti pateicis, bet arī tā pati vācu mēle jau neļāva visā pilnībā izteikt dusmu rūgtumu...

Sakodis zobus, turpat zils aiz dusmām, Boļeslavs metās lejā, ielēca mašīnā un triecās atpakaļ; atpakaļ uz savu mītni bērnu namā. Negants rūgtums plosījās viņā. Šādu stāvokli viņš nebija paredzējis. Viņa sirsnīgā, labvēlīgā, jaukā Rozmarija! Ņemt no viņa tik daudz dāvanu un tad nenoturēties uz strīpas! Kāda velna dēļ tad viņš nav aizbraucis citiem līdz? Ko gan sapņojis par vistu farmu, par dzīvi; par kopīgu mierīgu dzīvi?

Gandrīz skaŗot zemu novietoto bērnu mājas ceļa zīmi, Boļeslavs uzrāva mašīnu uzkalnā. Gandrīz mechaniski viņš izsviedās no mašīnas un uzskrēja savā istabiņā. Māca arī kauns. Kauns, it kā viņš pats būtu ko nejēdzīgu paveicis... Iekrita uz mirkli uz acīm gultā. Pāris smagu asaru ievilkās spilvenā. Kāda elle! Kāda elle!

Boļeslavs piegāja pie sienas skapīša, kur allaž glabājās dažas pudeles. Dažas pat ar angļu uzrakstiem, Rozmarijas dāvinātas... Dāvinātas!

(Nobeigums sekos)

Valentīne Hermane

DZĪVES BIĶERIS

Dzīves biķerī ielieta
Vīna un vērmeļu dzira.
Saldi-rūgteno malku
Garšo, bet netukšo sausu.

Garšo, lai asiņu ritmā
Straujāk plūst dzīves takts.
Tukšojot biķeri sausu,
Iestāsies mūžīgā nakts.

Jānis Mežaks

Velte latviešu bērniem

JAUKA UN LIETDERĪGA KANADAS DV IZDOTA SKAŅU PLATE

Daugavas Vanagu organizācija Kanadā vienmēr izcēlusies ar savu aktīvitāti mūsu nacionālo centienu veicināšanā visos to izteiksmes laukos. Apzinādamies mūsu cīņu ilgstošo raksturu, ka mēs pastāvēsim un uzvarēsim tikai tad, ja, skatienu vēršot tālākā nākotnē, tai būsim sgatavojuši nākamo paaudzi, DV vislielāko vērību veltījuši jaunatnes latviskai audzināšanai. Tā izpaudusies kā materiālā atbalsta sniegšanā mūsu skolām, nometnēm un jaunatnes organizācijām, tā arī pašiem aktīvi piedaloties audzināšanas apkārtnes, vides un līdzekļu izveidošanā, kādas, piemēram, ir DV rīkotās jaunatnes un sporta dienas un nometnes - kursi. Šāds darbs ir arī tikko pirms Ziemsvētkiem izdotā skaņu plate „Velte latviešu bērniem".

Mēs visi labi pazīstam skaņu un redzes priekšstatu lielo nozīmi sabiedriskās domas un uzskatu veidošanā; lai tikai iedomājam radio un televīzijas lomu. Tiem liela nozīme arī skolās. Katrā labi nostādītā un apgādātā skolā tagad daudz izmanto skaņu lentes, plates un filmas. Tie ir samērā dārgi mācības līdzekļi, un tādēļ, diemžēl, mūsu jaunatnes latviskās audzināšanas darbā tiek maz imantoti Tomēr, ja vēlamies gūt labākus panākumus, mums tie jāsagādā un vairāk jāizmanto. Un ne tikai skolās, bet pat vēl lielākā mērā ģimenēs. Mums tikpat kā nav skaņu plašu bērniem. (Vai Čikagas Piecīšu izdotā pasaku skaņu plate līdz šim bija vienīgā?) Tādēļ ar lielāko prieku saņēmām jauno Kanadas DV sagatavoto skaņu plati.

Tajā dzirdami divi Tonijas Krūkas mūzikāli stāstījumi - uzvedumi jeb, kā uz apvāka rakstīts, „raidlugas": „Mazais Jānītis grib būt liels vīrs" un „Jānīša piektā dzimšanas diena". Abi, bet īpaši pirmais, kas rakstniecei dod vairāk iespēju, uzrakstīti ar Tonijai Krūkai parasto veiksmi, kuŗu pazīstam jau no viņas agrāk publicētajiem stāstiem bērniem. Rakstniece labi pazīst bērnu pasauli. Bērniem izpildījumu vēl tuvāku padara viņu pašu vecuma runātāji un dziedātāji — Toronto latviešu skolu audzēkņi Hugo Miķelsona veiksmīgajā režijā.

Plates vienā pusē dzirdam Jānīša piedzīvojumus, gribot būt māmiņas lielajam palīgam, drīzāk kļūt lielam vīram. Sarežģījumi sākas pārtikas veikalā, Jānītim meklējot veļas pulveri. Kaut māmiņa parādījusi, kādu kārbu veikalā nopirkt, to atrast nav nemaz tik viegli. Veikalā visām mantām ir tendence ripot un gāzties. Beidzot kāda mantu lavīna pat apbeŗ veikalnieku Šmita kungu, bet tad arī Jānītis atrod ilgi meklēto veļas pulveŗa kārbu — Šmita kungam tieši uz galvas!

Šim uzvedumam mūzikālo pavadījumu komponējis Imants Sakss, kas arī pats to spēlē. Klavieŗu pavadījums ir izteiksmīgs un pieskaņots stāsta fābulai. Jānīša neveiksmju laikā veikalā mūzika kāpina saspriedzinājumu, vekli imitējot meloņu ripošanu un preču gāšanos.

Pavisam citāda rakstura ir „Jānīša piektā dzimšanas diena". Šeit galvenais uzdevums ir netiešā ceļā uz dzimšanas dienas svinību fona iemācīt sešu dziedamo rotaļu un deju melodijas un vārdus. (Kas dārzā; Tūdaliņ, tagadiņ; Gribam zināt; Rīga dimd; Kumeliņi, kumeliņi; Māte teica Jancītim.) Bet no skaņu plates var iemācīties arī pašas rotaļas. Kaut pilnīgam nezinātājam rotaļas vai dejas izpildījumu, kuŗu vispirms kāds no dalībniekiem izstāsta, būs, varbūt, pagrūtāk tūlīt saprast, tas tomēr iespējams, ja palīgā nāk vecāki vai skolotājs. Šai ziņā palīdz arī fotouzņēmumi apvāka aizmugurē, kuŗi parāda grupas nostāšanos deju soļus un roku aptvērienus. Kad pēc rotaļām Jānītis ir noguris, viesi viņam palīdz iemigt ar „Aijā žūžū, lāča bērni".

Uzveduma dalībnieku dziedāšana ir droša un skaidra. Tā ir tīra latviešu valoda bez svešu zemju pieskaņas. Rotaļu un deju dziesmām pavadījumu spēlē Olga Upeniece. Izteiksmīgu plates apvāku zīmējis Reinis Birzgalis, viņam raksturīgā veidā parādot kā Šmita kungu ar veļas pulveŗa kārbu uz galvas, tā arī „bitītes ložņāšanu".

Bērnu dzīves notikumus parāda paši bērni (un daži jaunieši, brīžiem piepalīdzot arī autorei un režisoram). Liekas, ka šāds veids ir pareizs un tiem, kuŗiem plate domāta, tuvāks un saprotamāks. Tādēļ būtu nepareizi meklēt kļūdas, pieejot ar kādu citu viedokli. Vienīgi jānorāda, ka katrs uzvedums ir savā plates pusē, kaut uzraksts saka, ka „Dzimšanas diena" sākas jau plates pirmajā pusē.

Noklausoties šo plati, jāpriecājas arī vecākajai paaudzei. Prieks par to, ka mums vēl ir tādi bērni un jaunatne, kas, augot svešumā tikai ar savu vecāku un latviešu skolu palīdzību, ir spējīgi tik jauki ierunāt un iedziedāt skaņu plati citiem latviešu bērniem. Prieks arī par to, ka mums ir jauna skaņu plate, kuŗa palīdzēs turpināt latvisko audzināšanu. Kanadas DV izdotās četras kaŗavīru dziesmu plates ir saņemtas ar gandrīz necerēti lielu atsaucību. Ir jauki kavēties atmiņās, jo arī tās dod spēku izturēt, bet vēl svarīgāk latviskās izturības spēku iedot mūsu bērniem. Tas nav viegli. Tādēļ jāizmanto visi līdzekļi, kas šo darbu veicina. Jācer, ka vecāki izpratīs skaņu plates „Velte latviešu bērniem" vērtību, un tā saņems pienācīgo atsaucību, lai tai būtu arī turpinājumi.

Ar diriģenta zizli no Liepājas līdz Toronto

ATSKATS UZ ALFREDA ŠTROMBERGA 25 GADU DIRIĢENTA GAITĀM PĒC VEIKSMĪGAS SEZONAS KANADĀ

Viena no spožākajām operu izrādēm Toronto pērn bija „Rigoleto", kuŗa latviešu sabiedrību jo sevišķi varēja interesēt arī vēl tādēļ, ka tajā 1. un 7. septembra izrādēs diriģents bija latvietis — komponists Alfreds Štrombergs. Viņam pašam šis notikums savukārt bija zīmīgs tāpēc, ka pirms 25 gadiem, 1944. gada rudenī, notika pēdējā Liepājas operas izrāde ar toreiz 22 gadus veco A. Štrombergu pie diriģenta pults. Izrādīja populāro opereti „Sikspārnis". Izrādei beidzoties, paziņoja, ka frontes tuvuma dēļ opera izbeidz sezonu. Izskanēja vēl traģiskā noskaņā nodziedātā brīvās Latvijas himna, un reizē ar to bija beigusi darboties Liepājas opera, kuŗa savas pastāvēšanas laikā ne tikai kuplināja Liepājas mākslas dzīvi, bet reizē deva iespējas jaunajiem dziedātājiem gūt pieredzi, lai vēlāk stātos Nacionālās operas prožektoru gaismā Rīgā.

A. Štrombergs Latvijas valsts konservātorijā studēja kompozīciju pie H. Pavasara un P. Barisona, bet klavierspēli pie A. Žilinska. Liepājas operā jaunais mākslinieks iesāka strādāt 1943. gada pavasarī, uzņemoties repetitora un mūzikas konsultanta pienākumus. Aceroties pirmos soļus šai laukā, mākslinieks ar pateicību min baletmeistaru Kozlovski, kuŗa pieredze, mūzikālitāte un vēlēšanās palīdzēt A. Štrombergam lieti noderēja un atvieglināja orientēšanos profesionālā darba labirintos. Rudens posmā Štrombergu piesaistīja arī diriģenta pienākumiem, un divu mēnešu laikā viņš paguva nodiriģēt „Zilo Masku", Hertela baletu „Veltīgā uzmanība", „Don Kichotu", „Sikspārni" un vairākus t.s. raibos vakarus.

Ar mūziku A. Štrombergam tomēr nācies saskarties jau bērnībā, jo tēvs bija Liepājas operas trombonists, bet tēva brālis Atis Straume operdziedātājs-bass mazākās lomās, vīru koŗa Dziedonis dibinātājs un solists.

Trimdas sākuma gados Vācijā Alfreds Štrombergs koncertēja bēgļu nometnēs kopā ar daudziem ievērojamākajiem latviešu māksliniekiem, kuŗi toreiz vēl bija savu spēju kalngalā. 1948. gadā viņš izceļoja uz Kanadu un kopā ar ģimeni ieradās Halifaksā, kur to sagaidīja prāvs pulciņš latviešu mākslinieku — dziedoņi Mariss Vētra un Teodors Brilts, baletdejotāji Irēne un Juris Gotšalki. Tā liktenis bija lēmis še tikties un kopā strādāt A. Štrombergam, kas Liepājas operas pēdējās izrādes, un Marisam Vētram, kas Liepājas operas atklāšanā 1922. gadā dziedāja titullomu „Faustā".

Latviešu mākslinieki ar lielu dedzību iekļāvās Halifaksas mūzikas dzīvē, un tieši viņiem šī pilsēta ir pateicību parādā par tās mākslas dzīves straujo augšupeju. Izcilie baletdejotāji Gotšalki nodibināja Halifaksas baleta ģildi, kuŗa viesojās visos ievērojamākajos Kanadas mākslas centros, ieskaitot Montrealu un Toronto; orķestri parasti diriģēja A. Štrombergs. Mariss Vētra darbojās par dekāņu konservātorijas dziedāšanas fakultātē, bet T. Brilts bija viens no dziedāšanas klašu profesoriem. Štromberga dzīvesbiedre Hilda, bijušā Liepājas operas baleta soliste, savukārt vadīja savu baleta trupu, darbojās par choreografi operā un, Gotšalkiem atstājot Halifaksu, uzņēmās baleta ģildes vadību. 1949. gadā notika pirmā operas izrāde Halifaksā, sniedzot operu „Don-huans". Izrādes lieliskie panākumi un sabiedrības sajūsma deva pamatu patstāvīgas operas dibināšanai, un tā jau 1950. gadā M. Vētra ar A. Štrombergu izveidoja Halifaksas operu. Izrādēs dziedāja galvenokārt vietējie spēki, arī mūsu Teodors Brilts, tās bija rūpīgi iestudētas un spožas arī dekorātīvā ziņā; kādai operai skatuves ietērpu bija sagatavojis arī pazīstamais latviešu dekorātors P. Rožlapa. Par diriģentu darbojās A. Štrombergs. Uzveda „Traviatu", „Hofmaņa stāstus", „Figaro kāzas", „Baterfleju", „Grāfieni Māricu", „Zemnieka godu" un citus skatuves darbus. Halifaksas opera it kā kļuva par Liepājas operas atspulgu.

Ļoti nozīmīgu pieredzi jaunais diriģents ieguva kā Halifaksas simfonetes pirmais diriģents. Tai bija lielisks mūziķu sastāvs, kas trīsreiz nedēļā deva koncerta programmu CBC raidītājam. A. Štrombergs tomēr neaizmirsa arī rūpēties par savu zināšanu papildināšanu. 1953. gada vasarā viņš devās uz slaveno Bostonas simfoniskā orķestra vasaras skolu Tanglevudā, lai gūtu jaunas zināšanas, un mācījās pie slavenībām Leonarda Bernšteina un Lukas Fosa.

Halifaksas simfonetes administrācija, panākumu spārnota, vēlējās orķestra sastāvu palielināt, bet Štrombergs nepiekrita šīs mūziķu vienības „atšķaidīšanai" un 1955. gadā pārcēlās uz dzīvi Stratfordā, kur sākumā strādāja par ērģelnieku, bet vēlāk kļuva slavenā Šekspīra festivāla teātŗa diriģents un mūzikas konsultants. Tā kā tai laikā arī Mariss Vētra bija ieradies Toronto un atvēris savu dziedāšanas studiju, A. Štrombergs jo bieži bija redzams pie klavierēm arī Vētras studijā un tās koncertos, jo bija jau izvirzījies par vienu no labākajiem latviešu pavadītājiem.

1960. gadā arī Štrombergs pārcēlās uz dzīvi Toronto un sāka strādāt Karaliskās konservātorijas operas skolā par repetitoru. Darba raksturs viņam deva tiešu saskari ar ievērojamākajām Toronto mākslas dzīves personībām. Tā Štrombergam vairākkārt radās izdevība atkal stāties pie diriģenta pults operā, taču Hermans Geigers-Torels negribēja viņu atbrīvot no repetitora pienākumiem, jo atzina, ka teicamu diriģentu ir daudz, bet patiesām labu repetitoru trūkst.

Var teikt, ka visi labākie Kanadas dziedātāji ir A. Štromberga audzēkņi, iestudējot operas un speciālas programmas. Štromberga vārds tagad jo plaši pazīstams kā tas savā laikā bija Rīgā ar lielisko repetitoru un pavadītāju Jāni Suchovu. A. Štrombergs ir arī koŗmeistars un skatuves diriģents operas skolā, kuŗa pēdējā laikā pievienota Toronto universitātes mūzikas fakultātei, kuŗā darbojas arī prof. Tālivaldis Ķeniņš. Darba raksturs pavēris Štrombergam arī iespējas tikties ar starptautiskās klases māksliniekiem.

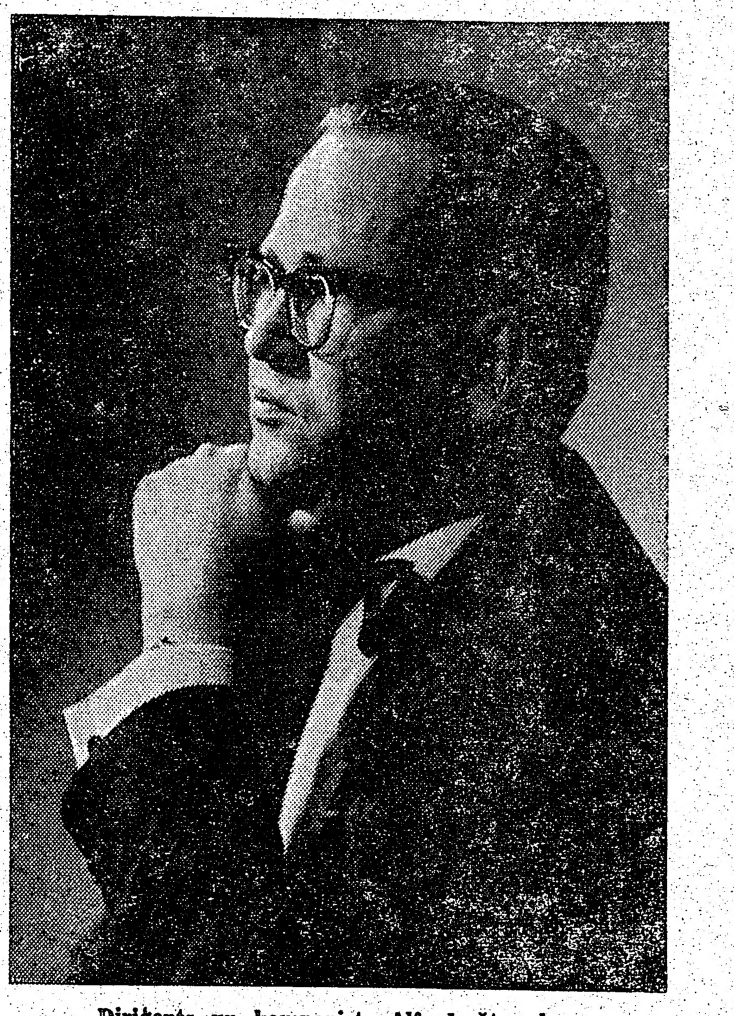

Diriģents un komponists Alfreds Štrombergs.

Alfredu Štrombergu ļoti stimulēja ceļojums uz Eiropu, kuŗu financēja Kanadas mākslas padome. Trīs mēnešu laikā viņš apceļoja 10 valstis, apmeklēja operu un baleta izrādes, iepazinās ar jaunām operām, vēroja starptautiski pazīstamus diriģentus — slavenības kā izrādēs, tā mēģinājumos, un iepazinās ar jauniem atzinumiem un veikumiem skatuves technikā, kas tālu pārsniedz Amerikas kontinentā redzēto. Ar sevišķi augstas kvalitātes operām viņš iepazinās Hamburgā, Štutgartē, Vīnē, Stokholmā un Londonā. Ja Ziemeļamerikā izcilo operu spēks pamatojas uz dziedātājiem ar izcilām balsīm, tad Eiropā, bieži vien, dziedātāju balsis mazāk spožas, toties viņu mūzikālitāte ir pirmšķirīga un tēlojums nesalīdzināmi labāks. Eiropas operās uzstājas arī daudzi kanadiešu un amerikāņu dziedātāji. Štutgartē savukārt kādā izrādē, kuŗā uzveda jaunu čechu operu, priekškaram atveroties, skatuvē bija divas latviešu dziedones — Paula Brīvkalne un Renāte Gūtmane. Stokholmā Štrombergam izdevās satikt baletmeistaru Kozlovski, kas tur ir Karaliskā baleta baletmeistars, bet Vīnē — iecienīto baletmeistaru Plūci.

Modernāko teātŗu skatuves technika ir tik pilnīga, ka starpbrīži starp atsevišķajiem cēlieniem kļūst lieki. Rotējošās skatuves kļuvušas vecmodīgas, to vietā tagad ierīkoti skatuvju celtņi, kuŗi momentāli var izmainīt iepriekšējā cēliena skatu. Lieliski izkopta arī apgaismošanas technika.

Šis Eiropas ceļojums, kā jau teikts, arī paša mākslinieka vērtējumā bija vērtīgs stimulējums. Tā kā A. Štrombergs ceļoja kā oficiāls Kanadas mākslas pārstāvis, viņam bija dotas vislabākās iespējas redzēt arī to, ko parasti nerāda.

Diriģenta pienākumu uzticēšana Kanadas operā ir labākā A. Štromberga spēju atzīšana. Kaut Kanadas opera visumā vēl jauna, taču tiem, kas sekojuši tās attīstībai, ir jāatzīst, ka šī opera soļo uz priekšu septiņjūdžu zābakos. Izrādēs arvien piedalās dziedātāji ar pasaules slavu, tās vienmēr arī rūpīgi sagatavotas un gūst atsaucību operu cienītāju vidū.

Alfreds Štrombergs ar savu diriģenta debiju operā „Rigoleto" ir apmierināts. Saskaņa ar orķestri un dziedātājiem bija pirmklasīga. Pēc vienas no izrādēm Dr. E. Upenieks, kuŗš pazīstams kā lietpratīgs mākslas pasaules cienītājs, rīkoja savā mājā Štrombergam par godu vakariņas, ieaicinot arī galveno lomu tēlotājus — Kviliko (Quilico) un Košutu (Koszut). Pirmais pastāstīja arī par savu viesošanos sirmās Rīgas operā, ļoti atzinīgi izteicoties par pašreizējo Latvijas operdziedoņu spējām, bet sevišķi cildinot latviešu viesmīlību, kuŗu Rīgā izbaudījis, pēc kādas izrādes viesojoties kādā latviešu mājā.

Alfredam Štrombergam pašreiz pilnas rokas darba, jo operas skola uzved bērnu operu „Bērns un viņa burvības" ar Ravela mūziku, kuŗu izrāda tikai skolām. Protams, diriģents ir Štrombergs.

Komponists, pianists un diriģents Štrombergs nav zudis arī latviešu sabiedrībai. Kopā ar dzīves biedri viņš bieži redzams latviešu sarīkojumos, it īpaši, ja tiem sakars ar mūzikas pasauli. Savi pienākumi viņam būs arī šovasar Kanadas latviešu 5. dziesmu svētkos. Katrā ziņā Štrombergs ir vārds Kanadas mūzikas pasaulē, ar kuŗu varam pamatoti lepoties, un viņš ir zināms arī Eiropā. Profesionālā pieeja darbam, daudzpusīgā pieredze un prasme satikt ar cilvēkiem ir labākā garantija, ka nākotnē dzirdēsim daudz vairāk par Alfreda Štromberga panākumiem starptautiskās mūzikas dzīvē.

Žanis Zentiņš

Pēteris Aigars

NEMIRSTĪGAIS NEMIERS

ROMĀNA „ATKUSNIS SĀKĀS OKTOBRĪ" II DAĻA

(53. turpinājums)

„Kuŗš tad spēj atšķirt Jūdasu no žēlsirdīgā samarieša? Neviens."

„Diemžēl... Nelaime nenāk brēkdama," nopūtās Imants, soļodams līdzās sievai. Viņu māca neziņa par tēvu.

„Cilvēkus pazīst pēc viņu darbiem, ne vārdiem. Tikai tad, kad atklājas darbi, dažkārt ir jau daudz kas nokavēts. Un mēs, lētticīgie, paļaujamies uz vārdiem, pieņemam viltotu naudu par īstu. Man liekas, ka cilvēkiem ir tieksme labāk uzticēties attapīgiem meliem nekā puritāniskai patiesībai. Daži morāles apustuļi veltīgi cīnās; neviens viņus neuzklausa, viņiem piegriež tikpat nicinošu vērību kā runātājiem svētdienās runātāju laukumā Haidparkā. Kā citādi attaisnot lielo demogogu apskurbinošos panākumus? Viņi dzen masas kā aitu baru, kaut priekšā ir bezdibenis. Pēc tam paši upuŗi vientiesīgi jautā, kā tas varēja notikt, kā nav to agrāk atskārtuši? Es zinu, ka tā ir tukša prātuļošana, jo pats galvenais ir tikt vaļā no šī maitas putna, kas lepojies ar pāva spalvām."

Baiba paraudzījās vīram sejā.

„Mums nav grūti no viņa atraisīties, bet viņu rokās ir ķīlnieks, mans tēvs," turpināja Imants. „Un pasaulē nav nevienam varas izraut manu tēvu no viņu rokām. Nevienam. Atbrīvojot viņu no izsūtījuma, viņi ir sagatavojuši tēvam vēl briesmīgāku moku kambari nekā viduslaiku lielinkvizītori..."

11.

NEPAREDZĒTS STARPGADĪJUMS

Pēc četru dienu prombūtnes, kuŗa miermīlīgajā lieltirgotāja mājā sacēla pārsteiguma vētru un vecāku prātā ievija drūmu aizdomu midzeni. Vanda Kvjatkovska pārradās kā Vanda Dombrovska. Viņa ieradās, lai pavēstītu, ka, par spīti vecāku nostājai, salaulājusies ar savu pirmo saderināto Česlavu Dombrovski. Viņas pirkstu rotāja šaurs laulību gredzens, ne vairs platais rakstiem rotātais saderināšanās gredzens, kuŗu tai pirkstā bija uzmaucis ārsts Romans Sidžiks.

Romanam viņa pirms laulībām aizrakstīja laipnu, pat līdzcietīgu atvainošanās vēstuli, kuŗā paskaidroja, ka, diemžēl, nespēj ilgāk to maldināt, jo mīl kādu citu. Saderināšanās ar Romanu Sidžiku bijusi vairāk viņas vecāku nekā viņas pašas griba, un viņa tikai laiku ļāvusies vecāku ieteikumiem. Viņas līgavainis, kuŗš izsludināts par kritušu, tomēr esot dzīvs, tādēļ viņa nespējot liekuļot, maldināt sevi un citus. Vanda atvadoties novēlēja Romanam atrast sievieti, kuŗa tā dzīvē ienesīs vairāk saskaņas un mājības nekā viņa spētu. „Man ir kaijas daba, es nirstu un ceļos virs bangainiem ūdeņiem, tādēļ mums nebūs pa ceļam," Vanda pabeidza vēstuli, visu vainu uzņemoties uz sevi.

Tagad Vandai stāvēja priekšā daudz grūtāka izskaidrošanās. Tēvs bija iecirtīgs, brīžam pat nežēlīgs, un viņam visi līdzekļi bija labi, lai sasniegtu iecerēto. Kā viņš nostāsies pret meitas patvarību? Viņa varēja gaidīt to ļaunāko, kaut arī pats ļaunākais — izraidīšana no ģimenes — Vandu vairs nebiedēja. Viņa bija patstāvīga, viņa vairs nebija meitene, bet sieviete.

Meitai atgriežoties, tēvs vēl nebija pārradies no veikala gaitām pilsētā. Saulainajā pēcpusdienā māte bija atlaidusies dārzā zem ziedošas ābeles un, laiku īsinādama un rūpes par pazudušo meitu atgaiņādama, lasīja romānu. Tas bija sentimentāls romāns par divu jaunu cilvēku ciešanām un likstām, iekām tie sasniedz to, ka vecāki piekrīt viņu mīlestībai. Māte lasīja un atrada zināmu līdzību ar Vandas likteni, tikai romāna varonis bija no strādnieku aprindām, bet Vanads izredzētais jauns ārsts ar spožām nākotnes izredzēm. Māte nojauta, ka Vanda nav aizmirsusi savu pirmo mīlestību, bet tur nekā nevarēja darīt: Česlavs bija kritis. Mirušos arī mīlestībai neatmodināt.

Kvjatkovska kundzei līdzās zaļajā cirptajā maurā valstījās lielais pelēkais vilku suns. Tas aiz labsajūtas, sacēlis kājas gaisā, gulēja uz muguras un ar vienu aci vēroja, kā pavēlniece šķīra vienu lapas pusi pēc otras, liekas, nemaz īsti neiedziļinādamās grāmatas saturā. Tad suns pārvēlās uz kreisajiem sāniem, izstiepa kājas garšļauku un vicināja asti. Pēkšņi viņš iesmilkstējās, uztrūkās kājās un kā bulta šāvās uz vasarnīcas vārtiņiem, pa kuŗiem nāca iekšā Vanda. Liekas, suns tikai to vien būtu gaidījis, kad pārnāks Vanda, lai nolaizītu viņai roku un paceltos divkājās pie viņas auguma un smilkstētu, tādi izpaužot savu prieku par pazudušās atrašanos.

Ieraugot meitu nākam pa grantēto celiņu tieši uz viņu, māte neveikli piecēlās no guļamkrēsla, jo kājas lauza reumatisma sāpes. Ar ziņkārīgu bargumu sejā viņa devās Vandai pretim. Meita apkampa māti un nomutēja uz abiem vaigiem. Mātes īgnums un nemiers izgaisa. Viņas bērns atkal bija tās pajumtē.

„Kā tev veicās?" māte vaicāja, kad Vanda nostājās viņai līdzās. „Vai sekmējās pārbaudījumos?"

Vanda mazliet nolaida acis, it kā pārdomādama, ko atbildēt, tad atkal pacēla skatienu un, raugoties mātei tieši acīs, lēni atbildēja:

„Piedod, ka agrāk nelaidu ziņu. Pārbaudījumos man veicās. Turklāt es vairs neesmu tā, kas aizgāja no mājas. Man ir cits uzvārds. Es salaulājos."

„Lai Svētā jaunava mums stāv klāt!" māte pārmeta krusta zīmi. „Kad tas notika un kādēļ? Tu aušojies, tu labi zini, kad kāzas bija noliktas. Jeb vai tev vajadzēja priekšlaikus?...

Māte pietvīka. Viņas pierē ievilkās dziļas rievas.

„Māt, nav tā, kā tu domā," it kā draiskojoties, atbildēja Vanda. „Salaulājos ar Česlavu Dombrovski. Viņš sveiks un vesels atgriezies no Ungārijas. Atteicu Romanam saderināšanos, aizsūtīju atpakaļ gredzenu. Viss ir nokārtots. Česlavs man ir tuvāks, mēs piederam viens otram, un tur nekas vairs nav grozāms. Mēs abi šovakar dosimies uz Čenstochovu izlūgties Dievmātes aizgādību."

Māte atkāpās divus soļus atpakaļ. Viņa noskatīja meitu no galvas līdz kājām. Viegls pavasaŗa vējš purināja Vandas plāno puķaino tērpu. Viņas seja bija mierīga, apskaidrota. Tas bija vairāk nekā romānos aprakstīts. Mirušais ir atmodies, un viņas meita tagad ir Česlava sieva. Ak Dievs, kas tas būs par pārsteigumu sabiedrībai! Bet Vanda stāvēja mierīga, paceltu galvu un lūkojās mātei tieši sejā. Viņa nemeloja, neizlikās.

It kā īsti vēl neticētu īstenībai, māte atkal ierunājās:

(Turpinājums sekos)

Arī par „kutelīgiem" jautājumiem jārunā

(Pārnesums no 1. lpp.)

dalījās gandrīz visi sēdes dalībnieki, valde iebildumus atzina par pamatotiem, it sevišķi attieksmē uz ilgo laiku, kuru prasītu referāti un debates par ierosinātajiem jautājumiem. Visumā izskanēja tomēr doma, ka pilnīgi no darba sekas ierosinātais punkts tomēr nav nopelnams, jo pārāk nozīmīgs, lai tā apskatīšanu par vienu gadu atliktu. LNAK padomes prezidija 1. vicepr-dis V. Upeslācis informēja, ka viņa viedoklis šai jautājumā prasīts tad, kad pārējie prezidija locekļi jau bija izteikušies par ierosinātā punkta atlikšanu, tādēļ viņa domām vairs nav bijis praktiskas nozīmes, bet J. Mežaks paskaidroja ka sazināšies ar padomes prezidija 2. vicepr-di R. Epneri, kura vienīgie iebildumi pret šo jautājumu ir, ka tā iztirzāšana aizņemtu pārāk daudz laika. R. Epneris tomēr ir ieskatos, ka paredzēto referātu vietā varētu izveidot īpašu komisiju, kura jau iepriekš visu apsver un sesijas laikā sniedz konkrētus ierosinājumus.

Pārrunās bija dzirdams konstatējums, ka LNAK statūtos nav teikts, kas noteic sesijas darba seku, bet līdz šim bijis tā, ka to ierosinājusi valde, bet galīgā redakcijā noteicis padomes prezidijs, tādēļ pie šīs iegājušās kārtības vajadzētu palikt, kamēr kompetences jautājumu neizšķir eventuāli grozījumi statūtos. Bija ieskats, ka ierosinātais jautājums gan pārrunājams, taču nav noteikti formulējams, kas pēc mūsu viedokļa ir labs un slikts kultūras izmaiņā un sakaros ar Latviju, jo ar to mēs pretiniekam „atklātu savas kārtis". Cita doma bija, ka jautājums sesijā nav pārrunājams, jo tas būtu tikai lieks laika zaudējums, jo „kas gan rezolūcijas ievēro?" Rezolūcijas pieņemšana, ja to nerespektē, nozīmētu tikai centrālās organizācijas prestiža graušanu, tādēļ sesijā pareizāk diskutējamās problēmas būtu jaunatnes, finanču un sabiedrības kopā saturēšanas jautājumi. Bija dzirdams apgalvojums, ka pašreiz vispārējā situācija tik noteikti attīstās sakaru paplašināšanas virzienā, ka jau drīzumā LNAK nāksies mainīt nostāju, tādēļ būtu nepareizi šo jautājumu sesijā apspriest jau tagad. Tam pretī izskanēja doma, ka tieši tādā gadījumā, ja vispārējā situācija tik ļoti mainās, jautājums noteikti apspriežams, jo, varbūt, atsaucama vai vismaz izmaināma 1965. gadā pieņemtā rezolūcija. Bija arī konkrēts jautājums: „Ko darīt, ja sesija nobalsos par sakaru paplašināšanu?" Uzsvērot, ka līdz šim dzirdēti vienīgi referāti par to, kādēļ braucieni uz Latviju nav vēlami, bija doma, ka jāaicina pretējā ieskata aizstāvis referēt par to, kādēļ šie braucieni nepieciešami, lai līdz šim tikpat kā nemaz konkrēti nepausto motivējumu, argumentus un šo braucienu pozitīvos guvumus varētu apsvērt un eventuāli pieņemt attiecīgu lēmumu. Pret to pacēlās iebildums, ka „viņa puse" braucienus uz Latviju varētu sākt kavēt, ja pieņemtu oficiālu atzinumu, ka tādi vēlami. Daļa runātāju aizstāvēja domu, ka sesijā šie jautājumi pārrunājami, taču nekāda rezolūcija nav pieņemama.

Summējot dzirdētos ieskatus, Dr. A. Šteins atzina, ka LNAK valdei bijusi sava noteikta doma, ja tā šo jautājumu darba sekai ierosinājusi. Ja padomes prezidijs ir ieskatos, ka jautājuma pārrunāšana atliekama, tad arī tam ir savi noteikti iemesli. To ievērojot, tāpat šai sēdē dzirdētos ieskatus, izriet, ka jautājums ir tik nozīmīgs, ka tas sesijā tomēr būtu pārrunājams viedokļu saskaņošanai. Tādēļ valdei būtu arī vēlreiz jāierosina šī jautājuma uzņemšana sesijas darba sekā. Līdzīgos ieskatos bija arī pārējie valdes locekļi, kuri, ievērojot pārrunās dzirdēto un atzīstot par pamatotām padomes prezidija bažas attieksmē uz ilgo laiku, ko debates sesijā prasītu, nobalsošanā vienprātīgi atzina, ka jautājuma uzņemšana darba sekā ierosināma vēlreiz, bet atmetot domātos referātus un pašu jautājumu sašaurinot apmēros, vienkāršojot tā formulējumu uz „Latvijas apciemojumi". Valde uzdeva V. Upeslācim izveidot īpašu komisiju šī jautājuma apsvēršanai un nekavējoties uzsākt darbu, lai pagūtu izstrādāt konkrētus atzinumus, kurus iesniegtu sesijai apspriešanai, ja šo jautājumu uzņemtu darba sekā.

Valdes sēdē piedalījās priekšsēdis T. Kronbergs, 2. vicepriekšsēdis K. Tannis, sekretārs I. Alksnis, kasieris J. Skrastiņš, biedrzinis Dr. E. Upenieks un valdes locekļi J. Mežaks un Dr. A. Šteins, nozaru vadītāji V. Upeslācis, J. Dreifelds un K. Prieditis, referents autoru honorāru jautājumos V. Kaļiņš, revīzijas komisijas priekšsēdis J. Grodnis un loceklis Z. Miezītis, LNAK biroja vadītājs J. Rolavs un sēdes lielāko daļu arī padomes loceklis A. Svenne. Vč.

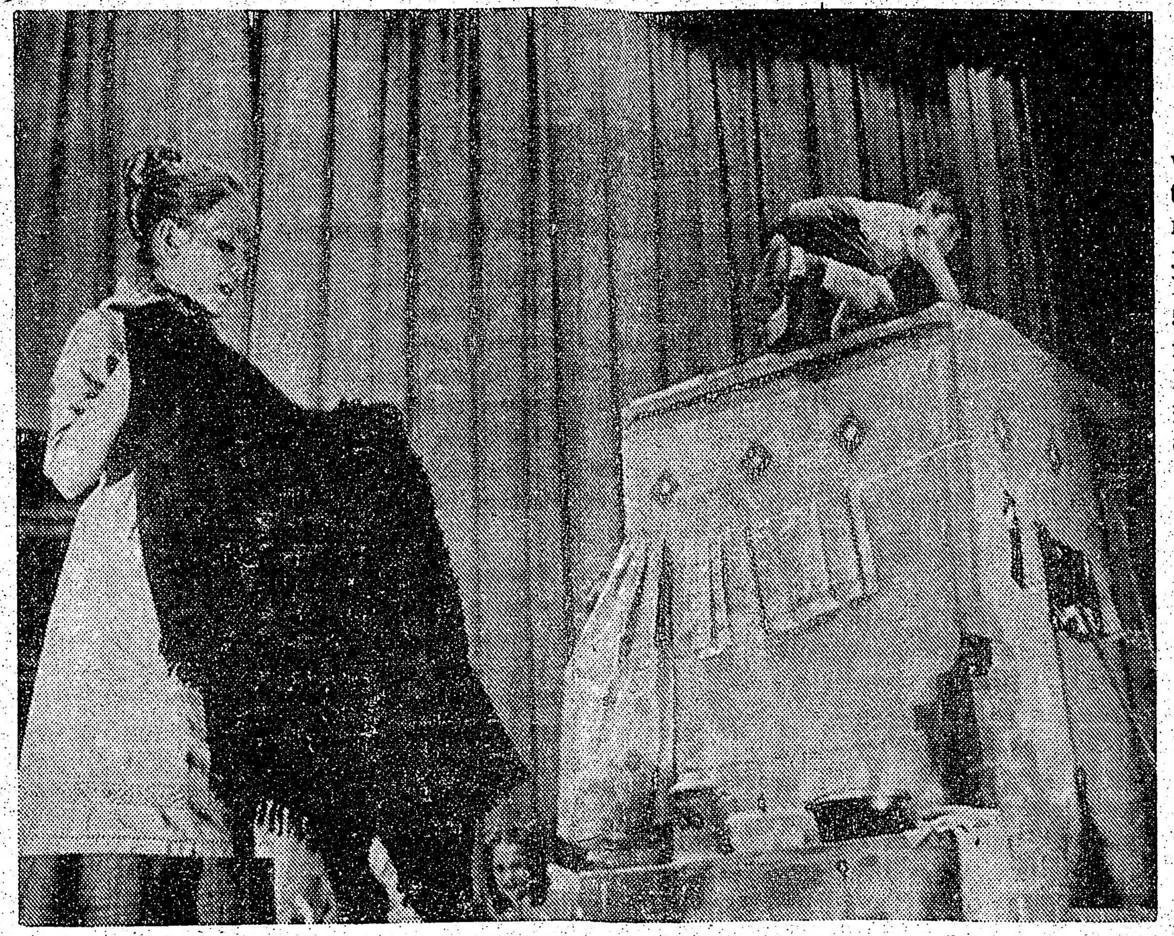

SPRĪDĪTIS UZ KRĀSNS AUGŠAS

Toronto latviešu biedrības sestdienas skola šai mācības gadā ar 6. klases audzēkņiem iestudē Annas Brigaderes pasaku lugu „Sprīdītis", kuras 1. cēlienu jau izrādīja eglītes sarīkojumā. Uzņēmumā pamāte (Sandra Klepere) baras un aizdzen istabā sanākušos bērnus, Sprīdītim (Edgars Legzdiņš) atrodot patvērumu uz krāsns. Foto: J. Līgers

Kristigo jauniešu salidojums - martā

RĒGULĀRI JAUNATNES DIEVKALPOJUMI SV. JĀŅA BAZNĪCĀ TORONTO

Rudenī paredzētais Kanadas latviešu kristīgo jauniešu sarīkojums nenotika, jo Latviešu ev.-lut. draudžu apvienības Amerikā Kanadas apgabalā neizdevās atrast jaunatnes darba vadītāju, kā rezultātā šī iecere palika neīstenota. Atzīstot šādas jaunatnes pulcēšanās nepieciešamību, iniciatīvu tagad uzņēmusies Toronto latviešu Sv. Jāņa draudzes svētdienas skolas ar dāmu komiteju, izsakot gatavību jauniešu salidojumu noorganizēt šai pavasarī. Draudzes padomes pēdējā sēdē šo ierosinājumu apsveica un vienojās, ka Sv. Jāņa draudzes svētdienas skolas un dāmu komitejas techniskajā izkārtojumā Kanadas latviešu kristīgo jauniešu salidojums notiks 23. un 24. martā Toronto. Bez archibīskapa A. Lūša par lektoriem piedalīties jau apsolījuši mācītāji Vilis Vārsbergs, Māris Ķirsons un Ivars Gaide, kā arī teoloģijas students Andris Sedliņš, visi no ASV. Par referātu virstēmatu izraudzīts „Cilvēka dzīve ar un bez Dieva", salidojuma programmā paredzot galvenokārt pārrunas un domu izmaiņu dažādos aktuālos reliģiskos jautājumos. Tā kā salidojuma laiks izraudzīts Klusajā nedēļā, kad skolām ir pavasara brīvlaiks, Sv. Jāņa draudze cer uz kuplu dalībnieku skaitu ne tikai no Toronto, bet arī no attālākām Kanadas vietām un ASV. Iebraukušajiem salidojuma dalībniekiem rīkotāji sagādās pārnakšņošanas iespējas. Salidojumā, kura laikā notiks arī jaunatnes dievkalpojums, aicināti piedalīties visi latviešu jaunieši, kā arī tie, kuri nepieder nevienai draudzei. Tuvāku informāciju rīkotāji piesūtīs atsevišķajām draudzēm, tā bet saņemama arī no archibīskapa A. Lūša sekretāra.

Lai aktivizētu jaunatnes darbu, Toronto latviešu Sv. Jāņa ev.-lut. draudze turpmāk rēgulāri reizi mēnesī izkārtos īpašus jaunatnes dievkalpojumus, kuri gan domāti visiem, aicinot piedalīties arī citu draudžu jauniešus. Pirmais šāda veida dievkalpojums ar archibīskapa A. Lūša svētrunu Sv. Jāņa baznīcā notiks 18. janvārī plkst. 11 dienā, jauniešiem piedaloties arī liturģijā un veicot pērminderu pienākumus. Svētos rakstus lasīs jaunieši Rita Baruša, Jānis Krastiņš un Māris Siliņš, bet dievkalpojumu muzikāli ar mūzikāliem priekšnesumiem kuplinās jaunieši Imants Baruss (tenors), Sandra Kurse (flauta), Maija Baruša (fagots) un Arturs Jansons (vijole). Dziedās arī jauniešu koris, kuru pašreiz izveido no draudzes svētdienas skolas vecākajiem audzēkņiem, Ilzes Epneres vadībā. Pēc dievkalpojuma baznīcas sarīkojumu zālē paredzēts mazs azaids un filmas „Dvēseles logi" izrāde. Ieeja pret ziedojumiem filmas un projekcijas aparāta nomāšanas izdevumu segšanai.

—rs

NĀCIET, ĻAUDIS, KLAUSĪTIES!

Lai gūtu vēl trūkstošos līdzekļus darbībai un dažādajām vajadzībām, Toronto latviešu biedrības sestdienas skolas padome 18. janvārī plkst. 4 pēcpusdienā Latviešu namā rīko jaunveida pasākumu, kādus, šķiet, Toronto līdz šim vēl nav noticis: vecāko talantu vakaru. Šī sarīkojuma programmā piedalīsies skolēnu vecāki un skolotāji, rādot apmeklētājiem savus dažādos jau zināmos, bet vēl biežāk nezināmos talantus. Parādīti tikai jautra rakstura priekšnesumi. Vienīga, vai šie „vecākie talanti" dziedās, teiks runas vai liks pasmaidīt par ko citu, ne mirkli viņi nedomās par nopietnību, bet gan vienīgi par humoru un jautrību. Tādēļ skolas vadība aicina: „Nāciet, ļaudis, klausīties!" Protams, ne jau tikai klausīties vien, bet arī skatīties. Visi, kas šim aicinājumam sekos un 18. janvāra pēcpusdienā ieradīsies Latviešu namā, gūs ne vien iespēju pavadīt tautiešu pulkā jautras izklaidēšanās stundas, bet, līdzīgi skautiem un gaidām, paveiks „labo darbu", palīdzot skolai atrisināt materiālās problēmas.

Tādēļ TLB sestdienas skolas padome aicina šo pirmreizējo sarīkojumu apmeklēt ne tikai skolas līdzšinējos draugus un labvēļus, bet visus, kas mīl jautrību un kuriem rūp latviskuma saglabāšana mūsu jaunajā paaudzē. Skolēnu vecākus rīkotāji lūdz piesaukt līdz grozīņus, bet „vecākos talantus", kuriem kaut kas sakāms vai rādāms, ja tie vēl nav pieteikušies, piezvanīt (534-0060) Maijai Ķuzei un painformēt, ar ko vēlas sarīkojuma programmu kuplināt.

EGLĪTES VAKARĀ EDMONTONAS LATVIEŠU DRAUDZĒ

Pa kreisi: Kamēr Džefrijs Atvars sarunājas ar Ziemsvētku vecīti (A. Bachs), Karina Atvara, saņēmusi dāvanu, priecīgi steidzas atpakaļ pie vecākiem, bet savu kārtu „pieņemšanā" gaida mazā Maknamara. — Pa labi: „Pirmā meldija jau skan!" priecājas M. Bickis, tūlīt izmēģinādams kokli, kuru viņam uzdāvināja Edmontonas latviešu biedrība. Foto: A. Štāls

KANADAS ZIŅAS

SV. KATRINAS

● DV teātŗa Kanadā viesizrāde ar Ridleja kriminālkomēdiju „Spoku vilciens" latviešu skautu un gaidu vienību vecāku padomes izkārtojumā notiks 25. janvārī plkst. 2.30 pēcpusdienā Slovaku zālē, Page un Welland ielu krustojumā.

BRAMPTONA

● DV Bramptonas nodaļas vanadžu kopa, kurā pašreiz Sofijas Kukņas vadībā darbojas 13 vanadžu, vietējā Odd Fellow zālē bija rīkojusi Jaungada sagaidīšanu, kurā pie klātiem galdiem veco gadu sirsnībā un saŗaudzībā aizvadīja ap 60 apmeklētāju. Bez tautiskiem ēdieniem rīkotājas bija sagatavojušas ar dažādus cepumus un izkārtojušas loteriju ar 150 lozēm. Kaut salīdzinājumā ar citiem latviešu organizētajiem Jaungada saņemšanas sarīkojumiem Bramptonas vanadžu izkārtotajā cenas bija jūtami zemākas, ieejai maksājot tikai 4 dol., kuros ieskaitīti arī ēdieni un dzērieni, vakars tomēr deva ap 100 dol. atlikumu. A.

EDMONTONA

● Edmontonas latviešu ev.-lut. draudzes visiem latviešu bērniem rīkotajā eglītes vakarā 14. decembrī Sv. Pētera baznīcas telpās draudzes pr-ks V. Brūzis, sarīkojumu ievadot, aicināja nodziedāt „Es skaistu rozīt' zinu", tad programmas vadību pārņēma jaunatnes kopas Daina dalībniece E. Rudovica. Ar klavieŗu priekšnesumiem uzstājās Laimonis Plūmīte, Maija un Vijolīte Finvera, Erna Birzgale un Ilona Cināta, ar deklamācijām — Ruta Šauriņa, Mārtiņš Osis un Ivars, Maija un Vijolīte Finveri, bet duetu dziedājumiem — Ilona un Anita Cināta, kā arī Brigita un Uldis Siliņš. Vietējais kokļu ansamblis (Dr. A. Rudovica, E. Rudovica un N. Rudovics), piedaloties dziedātājiem Z. Stepermanei un V. Siliņam, atskaņoja tautas dziesmas par Ziemsvētkiem. Pēc visu kopīgi nodziedātās „Klusās nakts" Dainas jaunieši demonstrēja tautas dejas, kurās piedalījās gandrīz visi 50 klātesošie bērni un jaunieši, klavieŗpavadījumus spēlējot M. Bickim. Nu bija laiks, populārajai kanadiešu dziesmai „Zvani skan" skanot, ierasties Ziemsvētku vecītim (A. Bacham), kas žēlojās, ka sniega trūkuma dēļ bijis spiests no paša Ziemeļpola nākt kājām. Tā kā gandrīz visi bērni bija piedalījušies programmā, katrs arī saņēma pa kārbiņai šokolādes. Vislielāko un skaistāko pārsteigumu tomēr piedzīvoja latviešu sabiedrības vajadzībām vienmēr ļoti atsaucīgais jaunais matēmatiķis M. Bickis, kam Edmontonas latviešu biedrība uzdāvināja kokli, kuŗu viņš tūlīt arī izmēģināja. Pēc apdāvināšanas draudzes priekšnieks visus aicināja pie dāmu komitejas sarūpēta kafijas galda. Sarīkojums aizritēja jaukā saskaņā un pacilātībā, kam noslēgumā Aizsila Zīlīte ar savu ierasto „vecās sko-lotājas vēstuli". Viņa ar dzīvesbiedru māc. K. Avotiņu tieši viesojās Ziemsvētku eglītes dievkalpojumā Kalgarijā. A. Štāls

MONTREALA

● Ap 130 montrealiešu, sevišķi jaunā paaudze, vecā gada vakarā pulcējās Tūristu moteļa sarīkojumu zālē, ciemoties un sagaidīt jauno gadu bijā aicinājuši Laima un Jānis Šaparovskis. Skanēja dziesmas un dzirkstīja jautrība, mājastēvam ar dzīvesbiedri pacienājot viesus ar uzkodām un dažādiem dzērieniem seno tradiciju un viesību garā. Tai pašā laikā bija paredzēts arī otrs sarīkojums Latviešu nama fonda izkārtojumā, bet tas nenotika apmeklētāju trūkuma dēļ, jo ieejas cena bija diezgan „pasālīta".

—ms

■ Trečfildā, Anglijā, Roju Skifu sieva mudinājusi katru nakti atstāt dzīvokli, lai viņai pietiktu vietas pārgulēšanai. Iemesls izrādījās vienkāršs: dzīvoklis izrādījās par mazu 17 runčiem, 4 kaķenēm ar mazuļiem, sunim un — pašas vīram. . . Tā Rojam naktis nācies aizvadīt pie sievasmātes kaimiņu mājā.

Orgnaizē latgaļu dziesmu vakaru

Kanadas latviešu katoļu apvienības valde izraudzījusi 5 locekļu rīcības komiteju, kurā bez apvienības valdes pr-ža S. Gabrāna piedalās dziedātāja A. Sapale-Raikovska, T. Puisāns, A. Vuciņš un K. Zeps, lai rūpētos par latgaļu tautas dziesmu vakara sarīkošanu apvienības kongresa laikā šāgada rudenī Toronto. Programmā paredzētas sieviešu un jauktā koŗa, kā arī solistu dziesmas. Līdz šim trūka kopīga dziesmu krājuma, bet tagad tāds izgatavots Indianapoles katoļu gupas iniciātīvā. Piedaloties komponistiem V. Ozoliņam, I. Saksam un citiem palīgiem, savākts jau ap 150 sabalsotu latgaļu tautas dziesmu melodiju. Krājumu par pašizmaksas cenu var iegādāties visi kultūras darbinieki un dziesmu mīļotāji.

Iecerētajam dziesmu vakaram kopkoŗa vadību uzņēmies Viktors Rundāns, piedalīšanos apsolījis arī komponists Imants Sakss, bet rīkotāji cer piesaistīt arī vēl trešo diriģentu. Atsevišķās dziedātāju kopās sagatavos dziesmas savās dzīvesvietās pašu diriģentu vadībā, bet Toronto ieradīsies tikai uz kopmēģinājumiem. Rīcības komiteja daļēji jau apzinājusi dziedātājus atsevišķajos latviešu centros un dara iespējamo, lai kopkori noorganizētu ar iespējami lielāko balsu skaitu. Dziedātāji, kuŗi vēl nav apzināti rīcības komitejas apmeklējumos, aicināti pieteikties pie K. Zepa — 191 Grenadier Rd., Toronto 154, Ont.

—rs

TORONTO ZIŅAS

● Kanadas latviešu katoļu apvienības rīkotā rakstnieces Birutas Senkēvičas godināšana sakarā ar viņas novembrī aizvadītajiem šūpļa svētkiem 31. janvārī Latviešu namā nesāksies plkst. 5 pēcpusdienā, kā rīkotāji sākotnēji ziņoja, bet gan plkst. 7 vakarā. Draudžu un organizāciju pārstāvji, kā arī atsevišķi tautieši, kuŗi vēlas šai sarīkojumā piedalīties, lūgti līdz 20. janvārim pieteikties pie KLKA valdes pr-ža S. Gabrāna (33 Hillcrest Dr., Toronto 4, Ont.; tālr. 537-5708). Dalības maksa 5 dol., ieskaitot vakariņas.

● TLTA organizētais skolotāju praktiskais seminārs, kuŗu baltu filologa mag. phil. L. Vīka vadībā uzsāka 1968./69. mācību gadā, darbību atjaunoja pērnā septembrī un ar 7. sanāksmi 9. decembrī pabeidza otra darbības gada pirmo posmu. Seminārā, kuŗš notiek ik otru otrdienu, piedalījās 14 dalībnieku, galvenokārt latviešu skolu skolotāji, apskatot latviešu valodas pareizrakstības un valodas mācīšanas problēmas. Līdztekus L. Vīks nodarbojās ar 4 jauniešu grupu, kuŗa sagatavojas skolotāju darbam TLTA latviešu ģimnazijā. Arī otra darbības gada 1. sēmestŗa referātu, pārrunu un atzinumu kopojumu pavairos un izsūtīs latviešu skolām un citiem interesentiem, kādi radušies arī jau ASV un Austrālijā. Seminārs mazāk domāts teorijai, bet galvenokārt praktiskajam darbam, nodarbojoties ar aktuālām problēmām. Otra darbības gada 2. sēmestri uzsāka 13. janvārī Latviešu namā. Šai posmā pārrunu centrā bija tieši aktuālās problēmas skolu darbā, bērnu piesaistīšana latviešu skolām, vecāku aktīva piedalīšanās to darbā un līdzīgi jautājumi.

● Gaujas (14.) gaidu vienība, kuŗā aizvadītajā darbības gadā bija 57 dalībnieces, apgrozījusi 1328 dol., gada nobeigumā kasē bija 273 dol., bet budžets jaunajam darba gadam pieņemts 730 dol. apmērā. Vienības priekšniece ir Inta Kalniņa, guntiņu pulciņa vadītāja — M. Budrēvica ar palīdzēm S. Ozolu un D. Celmu, gaidu pulciņu vada V. Zobena ar Ilzi Kalniņu, bet lielgaidu dzimtu — Inta Kalniņa ar M. Vilku. Bez minētajām vienībā vēl darbojas vadītājas B. Freiberga, I. Luksa, A. Martinsone, R. Robežniece, A. Siliņa, V. Slavieša un J. Vāgnera.

● Rīgas (72.) skautu vienība ar kopskaitā 134 dalībniekiem aizvadīto darbības gadu beigusi ar 334 dol. atlikumu, bet budžets jaunajam gadam pieņemts 1612 dol. apmērā. Īsi pirms darbības gada nobeiguma, kā jau iepriekš bija pieteicis, no pienākumiem atteicās priekšnieks U. Amoliņš, kuŗa vietā vienību tagad vada M. Strīpnieks. Mazskautu pulciņa vecākais ir J. Līvītis ar palīgiem G. Kārkliņu, Ritu Gobu un A. Pērkonu, kuŗš pašreiz vēl uzturas Ceilonā. Skautu pulciņu vada V. Ezers ar V. Vāgneru, S. Leimani un V. Pētersonu, dižskautu pulciņu — L. Goba ar A. Aldermani, A. Freibergu un M. Strīpnieku, bet roveru dzimtu — L. Lukss ar U. Amoliņu. Bez viņiem vienībā vēl darbojas vadītāji A. Siksna un V. Epneris.

● TLMM kluba rīkotā „Zaķu balle" notiks 17. janvārī plkst. 7,30 vakarā Latviešu namā.

● Toronto latviešu korporāciju kopas organizētais plkv. Kalpaka piemiņas dievkalpojums notiks 8. martā plkst. 5 pēcpusdienā Sv. Jāņa baznīcā, bet tradicionālā Kalpaka balle 13. martā plkst. 7.30 vakarā viesnīcas Inn on the Park sarīkojumu zālē.

● Vietējo latviešu ev.-lut. draudžu grāmatu galdos tagad dabūjams „Baznīcas kalendārs" 1970. gadam, kuŗu jau 22. gadu svešumā izdod Baznīcas virsvalde. Kalendārs, kuŗu rediģējis māc. Jānis Strautnieks, iespiests uz laba papīra ar daudzām ilustrācijām no baznīcas dzīves svešumā. Bez daudziem rakstiem, kuŗi atspoguļo mūsu garīgo dzīvi un darbu visā pasaulē, kalendārā sakopotas ziņas par Baznīcas virsvaldes garīgajiem un laicīgajiem locekļiem, kā arī mācītāju un draudžu adreses visās apmešanās zemēs. Reliģisko rakstu seriju ievada archibīskapa A. Lūša apcerējums „Par to domājiet".

● Jaunatnes pulciņa Staburags valde pārkārtojusi amata pienākumus: priekšsēdis palicis Edgars Šmits, bet sekretāre ir Jūlija Kurmīte, kasieris Pēteris Ancāns, biedrzine Daina Siliņa, informācijas kārtotāja Ilze Bebre un valdes locekle sevišķiem uzdevumiem Inese Ezerkalna. Kā jaunu pasākumu pulciņš jau 21. novembrī uzsāka t.s. „Staburaga intimo kafejnīcu", kuŗā pulcējas ik otru piektdienas vakaru pēc mācību beigām TLTA latviešu ģimnazijā pārrunām pie uzkodu galda, bet arī padziedot, mūzicējot, padejojot un spēlējot šachu.

● Sv. Jāņa draudzē kristīta Kristīna Cenne, Ivara un Gundegas Cennes meitiņa, un Lilija Ženija Švirksta, Vitālija un Alīses meitiņa.

● Sv. Jāņa draudzes dāmu komitejas sēdē, kuŗu vadīja pr-ce L. Jansone, apstiprināti Ziemsvētku tirdziņa rīkošanas pārskati. Tas devis 2200 dol. atlikumu, no kuŗa grūtdieņu atbalstam Ziemsvētkos izlietoja 480 dol. Izrādās, ka daudziem grūtdieņiem nepieciešami arī apģērbu gabali, it sevišķi ziemas drēbes, tādēļ komiteja nolēma aicināt draudzes locekļus ziedot liekas drānas, tās tīrā un pieņemamā stāvoklī nododot dāmu komitejas darbiniecēm pirms vai pēc dievkalpojumiem. Komitejas decembrī rīkotais tenora Pētera Lielzuikas un ērģelnieces Anitas Rundānes garīgais koncerts baznīcas parāda deldēšanai devis ap 480 dol.

● TLB sestdienas skolā 24. janvārī, izdalot audzēkņiem pirmā mācību pusgada liecības, notiks Draudzīgā aicinājuma atceres akts. Skolas vecāku padome, pieaicinot arī Latviešu biedrības dāmu komiteju, 15. februārī Latviešu namā rīkos bazāru, kuŗu vadīs M. Radziņa.

● Sv. Jāņa draudzes aizvadītā gada pēdējā padomes sēdē, kuŗu vadīja draudzes pr-ks Ž. Rūtenbachs, archibīskaps A. Lūsis informēja par iecerēm jaunatnes darba aktīvizēšanai, turpmāk rīkojot reizi mēnesī īpašus jaunatnes dievkalpojumus, kristīgās jaunatnes salidojumu šāgada martā u.c. Sēdes gaitā padome vienojās no budžetā peredzētajām pabalstu summām bez jau agrāk LNAK izmaksātajiem 100 dol. piešķirt ik pa 50 dol. TLB sestdienas skolai un TLTA ģimnazijai. LELDAAi nolēma par 1969. gadu kopsummā iemaksāt 1500 dol., ieskaitot jau gada sākumā izdarītos maksājumus, Misūri sinodes misijas darbam piešķirt 500 dol., bet Latvijas ev.-lut. baznīcas atbalstītājam Karanaipuri ciemam Indijā 100 dol. Padome arī nolēma gādāt par transportu vecajiem ļaudīm, kuŗi vēlas apmeklēt dievkalpojumus, bet to nespēj satiksmes grūtību dēļ. Šai sakarā ieinteresētie vecie ļaudis, kuŗi šādu transportu vēlas, aicināti pieteikties pie draudzes kancelejas darbinieces Ainas Konces (tālr. 921—3327) otrdienās un ceturtdienās no plkst. 4—8 vakarā.

● DV Toronto nodaļas makšķernieku sekcija aicinājusi TLMM klubu 25. janvārī Virdžīnijas līcī sacensties žibulēšanā. Uzvarētājus apbalvos DV Toronto nodaļas biedru vakarā 31. janvārī DV namā, aicinot tajā piedalīties arī TLMM kluba biedrus. Ar mūzikāliem priekšnesumiem šo biedru vakaru kuplinās M. Adama un O. Upeniece.

● Kā Sv. Jāņa draudzes padomes sēdē ziņoja Saulaines pārvaldes pr-ks A. Lucs un kasieris J. Skrastiņš, aizvadītais gads draudzes lauku īpašumā bijis sekmīgs un ražens. Saulaines ienākumi bijuši ap 23.900 dol., bet sakarā ar vasaras nometnes inventāra papildināšanu, izbūvējot jaunas rotaļierīces un iekārtojot trampolīnu, vairojušies arī izdevumi. Šai pavasarī paredzēta lielās dzīvajamās ēkas balkona pārbūve. Draudzes padome aizvadītajā gadā Saulaines darbību atbalstījusi ar 2000 dol. Algās izmaksāti 6810 dol., bet par dažādiem remontiem izdoti 22000 dol. Arī šai vasarai par bērnu nometnes vadītāju sarunāts Guntis Siliņš. Uzsākta arī jau citu nometnes darbinieku meklēšana.

● Sv. Jāņa draudzes palīdzības fondam, kuŗā piedalās arī citu draudžu un konfesiju dalībnieki, pat tagad ASV dzīvojoši, ja tie turp pārcēlušies no Kanadas, aizvadītais gads bijis līdz šim smagākais mirušo biedru skaita un izmaksāto pabalstu ziņā, jau 15. decembrī ar 20 mirušiem dalībniekiem par 1 pārsniedzos līdz šim šai ziņā smagāko 1964. gadu. Gada beigās no fonda 1026 dalībniekiem, kuŗi piedalās ar maksājumiem, 270 bija vecāki par 70 gadiem; bez tam fondā vēl ir 111 bērnu un jaunieši, kuŗi dalības naudu nemaksā.

PAZIŅOJUMS

Šai numurā pieteikto rakstu par latviešu pārstāvja Vatikānā monsiņora K. Ruča viesošanos DV namā Toronto technisku iemeslu dēļ sniegsim mūsu laikraksta nākošajā izdevumā.

Vecā g
nedēla

Novembra beigās Milvok
vieši atkal piedalījās Int
onālā institūta rīkotajā ga
tējā Tautību festivālā, šor
pelnoties 2. godalgu etnogr
novietņu skatē. Latviešu g
vadītāja sarīkojuma rīcība
mitejā Ella Andersone (ra
ce Zane Zemdega) paziņoju
godalgā saņemtos 500 dol.
tos Milvoku jauniešu sūt
uz Kanadas latviešu 5. dz
svētkiem Toronto. Godalgot
vietni pārzināja A. Straut
bet dekorātīvo ietērpu bij
vis I. Junge. Festivāla ti
latviešu daiļamatniecības s
pārzināja Anna Apaļa. Taj
meklētāji varēja iegādāties
viešu keramiku, rokdarbus,
vītes un rotas lietas. Daiļa
nieki no ietirgojuma ziedo
dol. vietējai latviešu Plkv.
paka skolai un 25 dol. K
draudzes skolai, bet 50 do
deva Care organizācijai s
sūtīšanai uz Vietnamu.

Vislielākā piekrišana tom
ja Sv. Jāņa ev.-lut. draudze
mu komitejas iekārtotajam
tisko ēdienu stendam Z
Lazdiņas vadībā, kurā atk
lieliskiem panākumiem t
zoss cepeti, latviskās ko
Jāņu sieru, speķa pīrādziņus
žādus cepumus un tortes. E
stendā nopelnīto naudu d
izlietos draudzes jauniešu s
nai uz Garezera vasaras
skolu, kristīgās jaunatnes
siem un Divreizdivi nome
Festivālā piedalījās arī D
vienības Milvokos tautas
grupa Lijas Pētersones va

Plaši izvērsto festivālu, ka
kās piektdienas vakarā un
dzās vēlā svētdienas v
stundā, kopskaitā apmeklē
52.000 etnogrāfisko īpatību
tāju no visas Viskonsīnas, k
no tālākām vietām kaimiņ
valstīs.

Sv. Jāņa ev.-lut. dra
Ziemsvētku tirdziņš notika
cembrī grieķu klubā, bet o
Milvoku latviešu ev.-lut. dr
savu dāvanu tirdziņu bija r
si 14. decembrī latviešu ba
sabiedriskajās telpās. Abo
dziņos bija iekārtoti daiļam
cības, grāmatu un ēdienu s
kā arī izkārtotas loterijas.

DV apvienības Milvokos d
to karogu Gaujas (11.) ma
tu pulciņa vecākajam un
bas priekšniekam V. Kore
deva apvienības priekšnie
Aparjods. Jersikas skautu
da priekšnieks A. Mund
savukārt pasniedza ats
pulciņu vecākajiem G. B
J. Inveisam un A. Korem
kās vienības sacensībā g
mērogā iegūtās 3. vietas
mus.

Pārvēl

Decembrī Zviedrijas
rakstveida vēlēšanās izr
Latviešu palīdzības komite
PK) padomi nākošajiem
darba gadiem. Piezīmējams
organizācija ir Zviedrijas
oficiāli atzīta, saņemot no v
materiālu atbalstu un vairā
archīva darbiniekus, kuŗus
zviedri. Tajā darbojas galve
latviešu politisko partiju
gie, bet arī citas latviešu
zācijas, kuŗu pārstāvji kand
žādu apzīmējumu vēlēšanu
stos, palaikam mainot arī sa
saukumu. Kā parasti, arī šo
ņemot sociāldemokratus un
gos demokratus resp. katoļ
rējie saraksti nepauda sav
tisko novirzienu, sedzoties
pārējiem „pilsoņu" vai „na
darbinieku" apzīmējumien
vienīgi kandidātu vārdi ļau
tājiem kaut ko secināt par
sta politisko novirzienu.

Par 20 vietām LPK pado
centās 5 saraksti ar ko
vairāk nekā 80 kandidātiem
vēlēšanās var piedalīties tik
palīdzības karšu īpašnieki
skaits pēdējā laikā nedau
audzis, sasniedzot 685 jeb
20% no visiem Zviedrijas
šiem. No šiem komitejas a
tājiem vēlēšanās piedalīj
jeb 86%. Vēlēšanu iznākum
dīja jūtamākas pārmaiņas
domes sastāva ziņā, ne ar
sadalījumā atsevišķajiem
stiem.

Lielāko balsu skaitu 202
Apvienoto nacionālo pilso
raksts (vairākumā zemni
vienības pārstāvji), iegūsto
mē vienu vietu vairāk ne

...IŅAS

...aga intimo kafejnī-
...jas ik otru piektdie-
...ēc mācību beigām
...imnazijā pārrunām
...da, bet arī padzie-
...padejojot un spēlē-

...audzē kristīta Kris-
...ara un Gundegas
..., un Lilija Ženija
...ja un Alīses meiti-

...audzes dāmu komi-
...ru vadīja pr-ce L.
...prināti Ziemsvētku
...as pārskati. Tas de-
...atlikumu, no kura
...lstam Ziemsvētkos
...l. Izrādās, ka dau-
...ņiem nepieciešami
...bali, it sevišķi zie-
...dēļ komiteja nolēma
...es locekļus ziedot
...tās tīrā un pieņema-
...dodot dāmu komite-
...m pirms vai pēc
...m. Komitejas de-
... tenora Pētera Liel-
...lnieces Anitas Run-
... koncerts baznīcas
...nai devis ap 480 dol.
...ienas skolā 24. jan-
... audzēkņiem pirmā
...da liecības, notiks
...icinājuma atceres
...ecāku padome, pie-
...iešu biedrības dāmu
... februārī Latviešu
...zāru, kuru vadīs M.

... draudzes aizvadītā
...adomes sēdē, kuru
...es pr-ks Ž. Rūten-
...skaps A. Lūsis in-
... iecerēm jaunatnes
...šanai, turpmāk rīko-
...sī īpašus jaunatnes
...s, kristīgās jaunat-
... šagadā martā u.c.
...adome vienojās no
...dzētājam pabalstu
... jau agrāk LNAK iz-
...00 dol. piešķirt ik pa
...sestdienas skolai un
...ijai. LELDAAi nolē-
... gadu kopsummā ie-
...ol., ieskaitot jau ga-
...darītos maksājumus,
... misijas darbam pie-
... bet Latvijas ev.-lut.
...stītajam Karanaipu-
...ijā 100 dol. Padome
...ādāt par transportu
...īm, kuri vēlas ap-
...lpojumus, bet to ne-
... grūtību dēļ. Šai sa-
...ētie vecie ļaudis, ku-
...portu vēlas, aicināti
... draudzes kancelejas
...nas Konces (tālr.
...dienās un ceturtdie-
...—8 vakarā.

...to nodaļas makšķer-
... aicinājusi TLMM
...ārī Virdžinijas līci sa-
... Uzvarētājus
...Toronto nodaļas biedri
...janvārī DV namā, ai-
...edalīties arī TLMM
... Ar mūzikāliem
... šo biedru vakaru
...dama un O. Upenie-

... draudzes padomes
...aulaines pārvaldes pr-
...kasieris J. Skrastiņš,
...ads draudzes lauku
... sekmīgs un ražens.
...kumi bijuši ap 23.900
...ir vasaras nomet-
... papildināšanu, izbū-
...rotajiercēs un iekār-
..., vairojušies arī
... pavasarī paredzēta
...amās ēkas balkona
...audzes padome aizva-
...Saulaines darbību at-
...200 dol. Algas izmak-
..., bet par dažādiem
...zdoti 22000 dol. Arī
... par bērnu nometnes
...unāts Guntis Siliņš.
...au citu nometnes dar-
...ā.
... draudzes palīdzības
... piedalās arī citu
...onfesiju dalībnieki, par
...dzīvojoši, ja tie turp
... Kanadas, aizvadī-
... līdz šim smagākais
... skaita un izmaksāto
..., jau 15. decembrī ar
... dalībniekiem par 1
...idz šim šai jomā sma-
...ā. Gada beigās no
...alībniekiem, kuri pie-
...kāsjumiem, 270 bija
...70 gadiem; bez tam
... 111 bērnu un jaunie-
...as naudu nemaksā.

...AZIŅOJUMS
... pieteikto rakstu par
...slāvija Vatikānā monsi-
... viesošanos DV namā
...hnisku iemeslu dēļ
...su laikraksta nākoša-

Vecā gada pēdējās nedēļas Milvokos

Novembra beigās Milvoku latvieši atkal piedalījās Internacionālā institūta rīkotajā gadskārtējā Tautību festivālā, šoreiz izpelnoties 2. godalgu etnografisko novietņu skatē. Latviešu grupas vadītāja sarīkojuma rīcības komitejā Ella Andersone (rakstniece Zane Zemdega) paziņojusi, ka godalgā saņemtos 500 dol. izlietos Milvoku jauniešu sūtīšanai uz Kanadas latviešu 5. dziesmu svētkiem Toronto. Godalgoto novietni pārzināja A. Strautmane, bet dekorātīvo ietērpu bija devis I. Junge. Festivāla tirdziņā latviešu daiļamatniecības stendu pārzināja Anna Apaļa. Tajā apmeklētāji varēja iegādāties latviešu keramiku, rokdarbus, prievītes un rotas lietas. Daiļamatnieki no ietirgojuma ziedoja 25 dol. vietējai latviešu Plkv. Kalpaka skolai un 25 dol. Kristus draudzes skolai, bet 50 dol. nodeva Care organizācijai sainīšu sūtīšanai uz Vietnamu.

Vislielākā piekrišana tomēr bija Sv. Jāņa ev.-lut. draudzes dāmu komitejas iekārtotajam tautisko ēdienu stendam Zentas Lazdiņas vadībā, kurā atkal ar lieliskiem panākumiem tirgoja zoss cepeti, latviskās kotletes, Jāņu sieru, speķa pīrādziņus, dažādus cepumus un tortes. Ēdienu stendā nopelnīto naudu dāmas izlietos draudzes jauniešu sūtīšanai uz Garezera vasaras vidusskolu, kristīgās jaunatnes kursiem un Divreizdivi nometnēm. Festivālā piedalījās arī DV apvienības Milvokos tautas deju grupa Lijas Pētersones vadībā.

Plaši izvērsto festivālu, kas sākās piektdienas vakarā un beidzās vēlā svētdienas vakara stundā, kopskaitā apmeklēja ap 52.000 etnografisko īpatību cienītāju no visas Viskonsinas, kā arī no tālākām vietām kaimiņu pavalstīs.

Sv. Jāņa ev.-lut. draudzes Ziemsvētku tirdziņš notika 7. decembrī grieķu klubā, bet otra — Milvoku latviešu ev.-lut. draudze savu dāvanu tirdziņu bija rīkojusi 14. decembrī latviešu baznīcas sabiedriskajās telpās. Abos tirdziņos bija iekārtoti daiļamatniecības, grāmatu un ēdienu stendi, kā arī izkārtotas loterijas.

DV apvienības Milvokos dāvināto karogu Gaujas (11.) mazskautu pulciņa vecākajam un vienības priekšniekam V. Korem nodeva apvienības priekšnieks V. Aparjods. Jersikas skautu novada priekšnieks A. Mundeciems savukārt pasniedza atsevišķo pulciņu vecākajiem G. Briedim, J. Inveisam un A. Korem rosīgākās vienības sacensībā globālā mērogā iegūtās 3. vietas diplomus.

Uz 70 mūža gadiem 27. decembrī atskatījās latviešu kreditsabiedrību apvienības sekretārs un Viskonsīnas latviešu kreditsabiedrības valdes priekšsēdis Nikolajs Kļaviņš. Jubilārs studējis inženierzinātnes Latvijas universitātē un pieder pie korporācijas Frat. Lettica saimes. Latvijā viņš strādāja Dzelzceļu virsvaldē un Rīgas pilsētas dienestā, kā arī aktīvi darbojās Aizsargu organizācijā, bet bēgļu gaitu sākumā Vācijā bija Latviešu centrālās padomes loceklis, strādājot savā profesijā pie UNRRAs un IRO. 1950. gadā ieceļojis ASV, viņš ar ģimeni apmetās Milvokos, kur līdz aiziešanai pensijā strādāja Viskonsīnas gāzes sabiedrībā, līdztekus mācīdamies Marketa universitātē, kurā vēlāk ieguva skolotāja un zvērināta tulka tiesības slavu valodās. Jubilārs vienmēr bijis aktīvs dalībnieks visos Milvoku latviešu sabiedriskajos pasākumos un sekmīgi darbojas arī Milvoku aktieru kopā.

R—is

Atsevišķo stendu darbinieki Milvokos rīkotā Tautību festivālā godalgotajā latviešu etnografiskajā novietnē: no kreisās — Ž. Šalta, A. Apaļa, P. Tocups, A. Junge, A. Strautmane, E. Andersone, O. Ozoliņš, Z. Lazdiņa, Ž. Virsniece un E. Rožkalns. Foto: A. Graudiņš

Sanāksme draudzībai un tēvzemei

DRUVAS UN DZINTARA TIKŠANĀS KĒNIGŠTEINĀ

Vācijas latviešu katoļu organizāciju biedri, kā katru gadu laikā starp Ziemsvētkiem un Jaungadu, šoreiz pulcējās Kēnigšteinā no 26.—28. decembrim, pārvēlot vadības abām organizācijām, saskaņojot kopīgi veicamos audzināšanas un apņēmības darbus un iedziļinoties vairāku referātu problēmās. Atzināts, ka darbu ievērojami traucē lielā izkliede, taču jādara iespējamais, lai savstarpēji palīdzētu un kopīgi uzturētu nacionālu garu.

Latviešu katoļu biedrības Vācijā Druva sapulcē par jauno priekšsēdi ievēlēja Dr. Jūliju Indāni. Sīkāk par biedrības darbu un mērķiem interesenti var lasīt tās biļetenā, kas iznāk regulāri 6 reizes gadā. Par Latviešu katoļu studentu apvienības Dzintars Vācijas vienības senioru ievēlēja Albertu Spoģi. Nākošās Vācijas latviešu katoļu dienas notiks jūlija beigās Kēnigšteinā gadskārtējā kongresa „Baznīca spaidos" laikā. Dzintara Vācijas vienības konventā piedalījās arī apvienības goda biedrs — Kēnigšteinas cīņas centra vadītājs biskaps prof. Dr. A. Kindermans, kas savā uzrunā uzsvēra nacionālo grupu enerģiskas darbības nepieciešamību, jo tikai tā var pasaulei nepārtraukti atgādināt, ka stāvoklis Eiropas austrumu daļā nav nokārtots, jo tautas vēl arvien atrodas komūnistu uzspiestā garīgā un fiziskā nebrīvībā.

Pēc abu organizāciju kārtējām sanāksmēm atlika laiks arī referātiem un diskusijām. Par tematu „Mēs pateicamies" runāja Rietumvācijas DV valdes darbinieks Antons Mežals, aprādot vēsturiskā secībā latviešu tautas rakstura zināmu pakļāvību svešajiem un uzsverot, ka latvieši bieži pateicas svešiem nevietā, tādējādi parādot savu rakstura vājību. Pie tam latviešiem dažkārt trūkstot nacionālas pašapziņas, kuru vajadzētu tieši uzsvērt. Referāts izraisīja ilgas un interesantas debates.

Par latviešu preses aktuālitātēm trimdā referēja Arturs Lizdiks no Brēmenes. Viņš pakavējās pie mūsu preses trūkumiem un izteica savas domas par to, ko varētu labot un veikt sekmīgāk. Trūkumi ir arī latviešu katoļu žurnālam „Gaisma", kas iznāk Luvēnā, Beļģijā. Diskusijās apskatīja, ko abas organizācijas varētu konkrēti darīt mūsu preses atbalstīšanā, lai tā pilnīgāk veiktu mūsu kristīgo un nacionālo cīņu.

Par sociālistiskā reālisma tālākattīstības iespējām pašreiz referēja Minsteres latviešu ģimnazijas skolotājs Alberts Spoģis, sīki interpretējot sociālistiskā reālisma lomu komūnistiskās politikas propagandā, pašreizējos jauninājumus, to jēgu, ievirzi un partijas stingrās prasības rakstniekiem sakarā ar Ļeņina 100. dzimšanas dienu. Jauninājums, pēc referenta domām, ir tas, ka rakstniekiem atļauj un pat prasa intensīvu psicholoģisku padomju cilvēka rakstura un komūnistisko metožu izgaismojumu, lai panāktu dziļāku komūnisma iepotēšanu un ticamību, t.i. komūnisma ideju jāparāda kā nepieciešamību, kā vērtīgāko, cēlāko un skaistāko cilvēka ideālo sajūsmu, par ko vērts dzīvot un mirt. Referenta atzinums: sociālistiskajam reālismam jākalpo arī turpmāk partijas propagandai ar smalkākām metodēm, bet tā nav brīva mākslas attīstība.

Vakaros pulcēšanās dalībnieki ne tikai iepazinās ar Austrālijā katoļu jaunatnes vajadzībām izdoto dziesmu krājumu, bet to arī lietišķi izmantoja. To kā dāvanu no Austrālijas bija atvedusi dzejniece Karmena Kurzemniece. Bijušais Druvas priekšsēdis A. Homka demonstrēja abu organizāciju iepriekšējās sanāksmēs uzņemtās filmas. Pārrunās un diskusijās draudzības dienas aizritēja nemanot.

—ģis

ZIEMSVĒTKU EGLITE MINSTERĒ

Kā katru gadu, arī šoreiz Ziemsvētku eglītes vakaru Minsteres latviešu ģimnazija rīkoja kopīgi ar vietējiem tautiešiem. Sarīkojumu ar dievvārdiem 19. decembra pēcpusdienā ievadīja māc. R. Bērziņš, uzrunā norādot, ka arī modernajā pasaulē Kristus piedzimšanas vēstījumam jāveltī vērība, jo uz tā pamatojas cilvēka dzīves jēga. Pēc dievvārdiem mazajiem bērniem un skolēniem izdalīja saldumu veltes. Par tām kā „atlīdzību" katram vajadzēja teikt dzejoli. Dāvanas saņēma arī slimie tautieši.

Ar sajūsmu bija veikts liels darbs. Ģimnazijas teātra kopa izrādīja R. Blaumaņa jautro četrcēlienu „No saldenās pudeles". Režisore — latviešu valodas skolotāja Olija Traucina jauno kopu bija saliedējusi par labu vienību. Pēdējā nedēļa pirms izrādes bija grūta, jo samērā vēlu uzsāka iestudēt lomas. Iznākumā tomēr bija prieks visiem: režisorei — apmierinājums par nogurdinošiem mēģinājumiem; skatītājiem — patīkama senās latviešu sētas dzīves parāde ar skaļām smieklu šaltīm, bet tēlotājiem — pašapmierinātība par veikto un pirmās uzstāšanās drebuļiem. Taču jāsaka, ka lielākā tēlotāju daļa jau ir vecs trupas „inventārs", tāpēc izrāde visiem patika: to pašu varēja teikt arī par iepriekšējā gada „Maijas un Paijas" iestudējumu, ar kuru ģimnazisti ciemojās vairākās vietās.

Ezerlauku māti, atraitni, samērā dabīgi un nosvērtībā pat izcili tēloja 7. klases ģimnaziste Rita Daniševska, kura iepriekšējā gadā visus pārsteidza ar lielisku tēlojumu pameitas Maijas lomā. Saimniekmeitu Mariju visā pievilcībā tēloja kopas vairākkārtēja veiksmīga debitante — 6. ģimnazijas klases audzēkne Anita Biķe, kura gadu iepriekš iespaidīgi spēlēja Paijas lomu. Krustmāti Lavīzi kā robustu vecmeitu patīkami pārdzīvoja 5. klases ģimnaziste Māra Skrastiņa. Puiša Mārtiņa lomā labi jutās 6. kl. ģimnazists Mārcis Alužāns, kurš tāpat vairākus gadus darbojās skolas teātra kopā. Drebelīgo gājēju Taukšķi slavējami parādīja 6. klases ģimnazists un skolas žurnāla „Snīpis" galvenais redaktors Mārtiņš Būmanis. Par viņa labo iejūtu šādās grūtās lomās priecājāmies jau iepriekšējā gadā, kad viņš pārliecināja bailīga tēva lomā zem sievas tupeles. Īstu Krišu nospēlēja Vilnis Zaļkalns (5. ģimnazijas klasē), kuram teātra gaisotne jau iedzimta no vecākiem. Savā skaidrībā un draudzībā arī klusais Pičuks, kuru īsti pārdzīvoja 6. klases ģimnazists Jānis Zemītis no Hamiltonas, Kanadā), iederas ar savām bēdām. Auci, Pičuka sievu, kautri spēlēja Velga Zaļkalna. Rindenu — bagāto precinieku un tiesas priekšsēdi — tēloja 7. klases ģimnazists Ansis Rungainis, kurš arī jau vairākkārt parādījis savu skatuves talantu. Viss personāžs bija saskaņojies it kā sacensībā — parādīt savu pagājušā gadsimta etniskā senča dzīvi.

„No saldenās pudeles" ir savā ziņā interesantākā R. Blaumaņa luga, kuru saprot un sapratīs visi vēl paaudžu paaudzēs, ja tikai pratīs latviešu valodu. Tieši teātra spēle liek jauniešiem pierast savas valodas niansētā iejūtā, ko dabiskās sarunās nekad nepanāk. Arī iepriekšējā gada turnejas jaunajiem tēlotājiem, kuri vēl „cīnās" pēc abitūrija liecības, deva ļoti daudz valodas pašapziņas apguvē.

Vieglas, piemērotas dekorācijas, kuras varēs paņemt līdz, ja arī šogad ģimnazija dosies kādā tautiešu novietņu apciemojumā, bija darinājuši vairāki skolēni skolotājas dipl. arch. E. Borovnovskas vadībā. Ja kādam tēlotājam piemirsās sakāmais, laba „priekšā teicēja" izrādījās 6. klases ģimnaziste Ingrida Saksa (arī no Hamiltonas). Tērpus daļēji bija darinājuši tēlotāji paši un šo to aizņēmušies no Minsteres teātra.

—ģis

Pārvēlēta Zviedrijas LPK padome

Decembrī Zviedrijas latvieši rakstveida vēlēšanās izraudzīja Latviešu palīdzības komitejas (L PK) padomi nākošajiem diviem darba gadiem. Piezīmējams, ka šī organizācija ir Zviedrijas iestāžu oficiāli atzīta, saņemot no valdības materiālu atbalstu un vairākus t.s. archīva darbiniekus, kurus atalgo zviedri. Tajā darbojas galvenokārt latviešu politisko partiju piederīgie, bet arī citas latviešu organizācijas, kuru pārstāvji kandidē dažādu apzīmējumu vēlēšanu sarakstos, palaikam mainot arī savu nosaukumu. Kā parasti, arī šoreiz, izņemot sociāldemokratus un kristīgos demokratus resp. katoļus, pārējie saraksti nepauda savu politisko novirzienu, sedzoties ar vispārējiem „pilsoņu" vai „nacionālo darbinieku" apzīmējumiem. Tā vienīgi kandidātu vārdi ļauj vēlētājiem kaut ko secināt par saraksta politisko novirzienu.

Par 20 vietām LPK padomē sacentās 5 saraksti ar kopskaitā vairāk nekā 80 kandidātiem. Šajās vēlēšanās var piedalīties tikai LPK palīdzības karšu īpašnieki, kuru skaits pēdējā laikā nedaudz pieaudzis, sasniedzot 685 jeb apm. 20% no visiem Zviedrijas latviešiem. No šiem komitejas atbalstītājiem vēlēšanās piedalījās 590 jeb 86%. Vēlēšanu iznākums neradīja jūtamākas pārmaiņas ne padomes sastāva ziņā, ne arī balsu sadalījumā atsevišķajiem sarakstiem.

Lielāko balsu skaitu 202 saņēma Apvienoto nacionālo pilsoņu saraksts (vairākumā zemnieku savienības pārstāvji), iegūstot padomē vienu vietu vairāk nekā līdz šim. Šī saraksta 7 vietas aizņems (nodoto balsu secībā) Dagnija Kreicberga, A. Padēls, A. Šalts, O. Sakārnis, I. Alksnis, A. Straubergs un J. Mālītis, kandidātos esot A. Krastam un J. Kreicbergam. Ar saņemto 141 balss skaitu savas līdzšinējās 5 vietas paturēja sociāldemokrati, kurus pārstāvēs inž. J. Ritums, Dr. E. Ogriņš, Dr. B. Kalniņš, J. Bauska un B. Misiņš, bet kandidāti — J. Pāvulāns un O. Murjāns. Savas līdzšinējās 4 vietas ar 112 balsīm paturēja arī Latviešu apvienotie pilsoņi (galvenokārt liberāļi), no kuriem padomē darbosies Dr. J. Āboliņš, J. Breikšs, doc. J. Immers un doc. A. Veģis, kandidātos paliekot M. Salnai un A. Plensneram. Ja par zaudētājiem šajās vēlēšanās vispār var runāt, tad par tādu varētu apzīmēt Nacionālo organizāciju darbinieku sarakstu (vairākumā DV organizācijas kandidāti), kurš agrāk vēlēšanu cīņā izgāja ar citu nosaukumu. Saņemot 91 balsi, šis saraksts padomē vienu vietu zaudēja: tā 3 vietas aizņems A. Bušs, L. Talters un A. Kalniņš, kandidātos esot L. Rašmanim un L. Aukam. Ar saņemtajām 43 balsīm savu vienīgo vietu padomē paturēja Kristīgie demokrati (katoļi), kurus pārstāvēs Dērvinieks, kandidātos paliekot V. Krauklim.

Tuvāk pakavējoties pie šī LPK padomes vēlēšanu iznākuma, tikai par daļēju pārsteigumu uzskatāms tas, ka padomē turpmāk vairs nedarbosies ilggadējā locekle Milda Salnā, bet viņa jau iepriekš vecuma dēļ vēlējās no darba aiziet, vēlāk piekrītot kandidēt sava Latviešu apvienoto pilsoņu saraksta beigās. Nenoliedzams pārsteigums tomēr ir notikušais „apvērsums" sociāldemokratu piekritējos, kuri, atraujot balsis, partijas vadītāju B. Kalniņu nobīdīja tikai 3. vietā. Toties padomes darbā, saņemot vairāk balsu par B. Kalniņu, atgriežas ilggadējais LPK valdes vicepriekšsēdis E. Ogriņš, kas partijas iekšēju pretišķību dēļ bija atteicies no visiem amatiem.

Jaunievēlētā padome LPK jauno valdi, kuras priekšsēdis pašreiz ir A. Padēls, izraudzīs martā.

—ds

TLB sestdienas skolas eglītes vakarā Kolumba zālē skolas pārzine A. Martinsone vecāku un skolas saimes vārdā par nesavtīgo darbu pateicās ilggadējam vecāku padomes priekšsēdim R. Kurzemniekam, pasniedzot grāmatu. Foto: J. Ligers

Lazdas lūgums apžēlot Menderu

Viskonsinas universitātes mācībspēks vēsturnieks Paulis Lazda, pēc kura okupētās Latvijas apmeklējuma pagājušā gada vasarā, aizturēšanas Tallinā, pratināšanas un izraidīšanas no Pad. savienības okupantu varasvīri Rīgā apcietināja Dr. Frici Menderu, 22. decembrī nosūtījis Pad. savienības augstākās padomes prezidija priekšsēdim Podgornijam lūgumrakstu apžēlot tagad 84 gadus veco bijušo Latvijas valstsvīru, kurš par pretpadomju propagandu notiesāts uz 5 gadiem izsūtījumā.

Nosūtītajā rakstā P. Lazda lūdzis Podgorniju kā Pad. savienības augstākās izpildvaras reprezentantu parādīt attieksmē uz F. Menderu to pašu cilvēcīgo izpratni, kuru Pad. savienības valdība teikusies izrādām viņam un viņa dzīvesbiedrei Irēnai aizturēšanā un izkratīšanā pērnajā vasarā. Lazda lūgumrakstā pasvītrojis, ka F. Menders vienīgi reaģējis uz viņa lūgumu un iniciātīvu, bet nav aicinājis sniegto informāciju izplatīt ārzemēs. Tas arī nebijis P. Lazdas nolūks. Raksta beigās lūdzējs norāda, ka piespriestais sods ir pārāk smaga nasta 84 gadus vecā un slimā vīra atlikušajam mūža laikam. Savu lūgumu P. Lazda pabeidzis vārdiem: „Tādēļ lūdzu Jūs izrādīt laipnību un viņu apžēlot. Ticu, ka šāda rīcība pasaules taisnības un humānitātes principiem varētu vienīgi pakalpot."

Rd.

SAVIENOTAJĀS VALSTĪS

ŅUJORKA

● Kaut tai pašā laikā notika arī citi sarīkojumi, DV Ņujorkas apvienības vanadžu rīkotais tradicionālais Ziemsvētku tirdziņš 6. decembrī izdevās pat labāk, nekā organizētājas bija cerējušas, pirmajiem apmeklētājiem ierodoties jau ap pusdienas laiku, bet pēdējiem aizejot krietni pēc pusnakts. Tā atspirdzinājumu stendi nemitīgi darbojās ar pilnu jaudu, bet kupls pircēju skaits vienmēr pulcējās arī ap O. Akerbergas, K. Černoka, E. un M. Lauvas, E. Tomases-Dāboliņas un S. Zārdas mākslas un daiļamatniecības novietnēm. Tirdziņa apmeklētāji bija ieradušies pat no Baltimoras, kādai turienes tautietei iegādājoties vienai pašai 11 keramikas izstrādājumu. Par to, varbūt, nav jābrīnās, jo Ņujorkas vanadžu Ziemsvētku tirdziņš jau kļuvis labi pazīstams pat tālākā apkārtnē ne vien mēreno cenu, bet arī vērtīgo loterijas laimestu dēļ. Arī šoreiz laimestu urnas griezās tikpat kā bez mitas, apstājoties tikai satura papildināšanas brīžos. Tirdziniekus ar dziesmām un ģitaras mūziku izklaidēja jaunieši Dace Ābeltiņa, Andris Kārkliņš un Alfreds Rumaks. Pēdējais bija mērojis tālo ceļu no Dukes universitātes Ziemeļkarolainā, lai ar savu sniegumu pateiktos Ņujorkas vanadžu kopai par saņemto pabalstu Divreizdivi nometnes apmeklēšanai. Jaukais vakars aizritēja nemanot „saliedēts kā vienā ģimenē", kā domāja jaunās paaudzes mākslinieks Andris Kārkliņš.

E. K.

● Ņujorkas latviešu skolām notika arī atsevišķi eglīšu sarīkojumi — 20. decembrī Bronksā, bet 21. decembrī pārējās četrās. Visur sarīkojumus ievadīja mācītājs ar svētbrīdi, pēc tam bija priekšnesumi, Ziemsvētku vecīša apmeklējums, azaids un rotaļas. Jonkeros priekšnesumus ievadīja Sibilla un Melisa Kruga ar flautas spēli, Ingridas Priedītes klavierpavadījumā atskaņojot divas svētku dziesmas, bet programmas lielāko daļu aizņēma Ziemsvētku evaņģēlija uzvedums, kurā piedalījās visi skolas audzēkņi. Atzīmējamas mazo bērnu labās pantiņu zināšanas sarunā ar Ziemsvētku vecīti (Ferlandu Krūmiņu).

● Gandrīz 2000 Ņujorkas latviešu ieradās Ziemsvētku vakara dievkalpojumos, no kuriem viskuplāk apmeklētais notika Bruklinā, kur to kuplināja pianists U. Grants un solists. Jonkeru baznīcā dziedāja Bronksas koris, bet Longailendā, Salas koris. Vienīgais 1. Ziemsvētku dienas dievkalpojums notika Jonkeros ar dziedoņa Dr. Jāņa Kļaviņa piedalīšanos.

● Ņujorkā latviešiem bija divas Jaungada sagaidīšanas balles. Vienu rīkoja — Amerikas latviešu jaunatnes apvienība kopā ar Ņujorkas latviešu organizāciju padomi Statlera Hiltona viesnīcā, bet otru — lūgtiem viesiem—DV apvienība savā namā Kvīnsā. Greznajā baltsarkanajā zālē Statlera Hiltona viesnīcā vidējās un jaunās paaudzes ballinieki gadu mijā pēc Latvijas himnas nodziedāšanas sprādzināja krāsainus balonus, svieda serpentīnus un greznojās ar zeltītām vai sudrabotām cepurēm. Allaž pilnajā dejas grīdā virpuļoja dāmas gan vakartērpos, gan minibruncīšos. Deju kapellas mekšikāņu bungu rībona un spāņu ritmi, likās, vislabāk pa prātam bija rakstnieka Egila Kalmes trim spāņu meitenēm.

DV apvienības sarīkojumā bija ieradušies ap 60 viesu, kas, liekas, ir piemērotākais skaits, lai visi pamazajās nama telpās justos omulīgi, neciešot no saspiestības. Viesi veco gadu varēja aizvadīt pie galdiem, iebaudot dzērienus un ēdienus, vai arī otrā zālē nododoties deju priekam. Sarīkojuma techniskais vadītājs šogad bija Kārlis Kitners. Abās Jaungada sagaidīšanas vietās rīkotāji tomēr bija cerējuši lielāku viesu pieplūdumu, bet sliktais atkala laiks un pazemes vilcienu darbinieku streika drauds rītā daudzus atturēja no sarīkojumu apmeklēšanas, mudinot jauno gadu saņemt pašu mājās.

BOSTONA

● Pirmajos Ziemsvētkos uz 50 mūža gadiem atskatījās DV apvienības Bostonā darbinieks Valdemārs Antiņš, saņemot lielā sirsnībā un viesmīlībā draugus un citus apsveicējus. Pilnā sastāvā pr-ka V. Rudzrogas vadībā ieradās DV apvienības valde, pasniedzot gaviļniekam albumu ar Brīvības pieminekļa attēlu uz vāka. Piezīmējams, ka V. Antiņš ir viens no apvienības dibinātājiem un pirmos 5 gadus vadīja tās darbu. Sirsnīgi jubilāru apsveica arī māc. O. Blūmītis, atceroties viņu kā mazu zēnu, kas Tilžā apmeklēja mācītāja vadīto pamatskolu. Latvian Information Service vārdā V. Antiņu sveica O. Akmentiņš, pasniedzot īpašu plaketi ar parakstiem, bet jurists Leonīds Balgalvis dedzīgā runā cita vidū vēlēja: „Lai Dievs dod veselību, spēku, izturību, saimniecisku neatkarību un kvēlu sirdsdegsmi tāpat kā līdz šim, vadot un veicot darbus, kas daudziem citiem nav pa spēkam! Tāpat stāvēt kā klintij nelokāmi par patiesību un taisnību, par tautas neatņemamajām tiesībām uz brīvību un neatkarīgu Latviju. Pēc DV dziesmas un „Lai dzīvo sveiks" gaviļnieks suminātājiem pateicās ar apņēmīgu „Esmu un būšu vienmēr latvietis!" Daži suminātāji atzina, ka V. Antiņš par savu darbu nekad nav saņēmis to pateicību un atzinību, kāda viņam pienāktos, tādēļ uz gaviļnieku pilnā mērā attiecināma atziņa, ka nepateicība ir pasaules alga.

O. A.

KALAMAZŪ

● Par skaistu tradiciju kļuvuši studenšu korporācijas Imeria Kalamazū kopas rīkotie Ziemsvētku eglītes vakari, kuros kolonijas studējošā jaunatne ar vecākiem svecīšu mirdzumā klausās seno stāstu par Pestītāja nākšanu pasaulē. Šoreiz šis imeriešu sarīkojums notika 27. decembrī Kalamazū latviešu biedrības telpās, greznotās zeļumiem un vītnēm. Vakara ievadījumā bija prāv. J. Turka svētruna un tradicionālās svētku dziesmas, bet programmu sniedza konventa meitenes. Zane Balka un Anda Ģibiete spēlēja klavieres, Inese Bruniņa lasīja fragmentu no Z. Mauriņas esejas „Sākumā bija prieks", vairākas tautas dziesmas un dejas nokoklēja Māra Baškera, jauki izskanēja Zanes Balkas melodeklamācijā sniegtais Z. Lazdas dzejolis „Dziesma" Māras Baškeras kokles pavadījumā, bet smieklus un jautrību sagādāja meiteņu uzvestais „teātris"... Programmu ar uzrunu pabeidza kopas seniore Margarita Bruniņa, pamatojoties uz kādas amerikāņu rakstnieces izteiktajām domām par Ziemsvētku svinēšanu, kas daļēji izteikta vārdos: „Pagātne — maigums, tagadne — drošsirdība, nākotne — cerība." Svecīšu gaišais mirdzums un latviskā gaisotne, kura strāvoja šai vakarā, tiešām apliecināja meiteņu drošsirdību turēties pie savas tautas un tās kultūras, stiprinot visos cerību, ka vēl nav viss pagalam, ka latviešiem arī svešā zemē aug jaunatne, kura gan dzimusi svešumā un savu tēvu dzimteni nav redzējusi, bet tomēr vēlas būt pārliecināti latvieši.

E. B.

TOWN & COUNTRY
REAL ESTATE LTD.
V. PALMA PĀRSTĀVIS
377 Glengarry Ave., Toronto 12, tel. 782-7246

NEMAKSĀJIET VELTI ĪRI. IZMANTOJIET MŪSU IZDEVĪGO KREDITĒŠANOS UN MAZĀS IEMAKSAS. IEPĒRCIET PAŠI SAVUS ĪPAŠUMUS!

Danforth — Broadview: Atsevišķa 7 istabu dubultķieģeļu māja, 2 vannas istabas. Cena $29.000.

St. Clair — O'Connor Dr.: Atsevišķa 6 istabu dubultķieģeļu māja, ar pagrabā izbūvētu atpūtas telpu. Privāts iebraucamais ceļš un garāža.

Avenue Rd. — Lawrence: Atsevišķa 6 istabu dubultķieģeļu māja, privāts iebraucamais ceļš un garāža.

UZTICAMIEM MĀJU PIRCĒJIEM PALĪDZAM IZTRŪKSTOŠO VAI VISU NAUDU IEMAKSAI SAGĀDĀT BEZ GALVINIEKIEM UZ 5 GADIEM UZ VISIZDEVĪGĀKIEM NOTEIKUMIEM. ZVANIET MUMS NESAISTOŠAI INFORMĀCIJAI. MĀJAS LIELĀ IZVĒLĒ VISĀ PILSĒTĀ

LŪDZU, KLAUSIETIES
Toronto Latviešu misijas radio raidījumu 14. GADA GĀJUMĀ
BRĪDIS AR DIEVU
katru svētdienu, no pl. 8 — 8.30
Niagaras WHLD raidītājs (vilnis 1270)
Informācija: tālr. Toronto 261—4218

KANADAS BAZNĪCĀS

TORONTO

Archibīskaps A. Lūsis, 5 Valleymede Rd., Toronto 3, Ont., tālr. 767-2310. Sv. Jāņa draudze, tel. 921-3327, 200 Balmoral Avenue

Dievkalpojumi notiek regulāri katru svētdienu plkst. 11 dienā draudzes baznīcā.

Māc. A. Cops, 38 Belaby Cr. Don Mills. Tālr. 449-4687.

Sv. Andreja draudze, tel 924-1563, Carlton St. un Jarvis St. krustojumā, Toronto 5.

18. janvārī pl. 3 pēcpusdienā dievkalpojums un svētdienas skola.

25. janvārī pl. 11 dienā dievkalpojums un svētdienas skola; pl. 12.15 jauniešu grupa.

Māc. A. Briedis, 44 Marilyn Cr., Toronto 16, tel. 757-2739.

Toronto Austrumu ev.-lut. latviešu draudzes dievkalpojumi notiek Sv. Barnaba baznīcā, 361 Danforth Ave.

25. janvārī pl. 2 pēcpusdienā dievkalpojums un svētdienas skola; tūlīt pēc dievkalpojuma mācību stunda iesvētāmo klasei.

BRAMPTONA

18. janvārī pl. 1.30 pēcpusdienā dievkalpojums Grace United baznīcā; pirms dievkalpojuma pl. 12.30 dienā stunda jauniešu grupai; māc. A. Briedis.

HAMILTONA

Māc. E. Pavasars
Hamiltonas latviešu ev.-lut. Krista draudze 18 Victoria Ave., S.

18. janvārī pl. 10.30 dienā dievkalpojums bērniem, pēc tā svētdienas skola; pl. 11 dievkalpojums pieaugušiem; pl. 10.15 stunda abām bībeles klasēm.

MONTREALA

Māc. A. Voitkus, 3638 Rosedale Avenue, Montreal 28 P. Q. Tel. HU 9-3224.
Montrealas latviešu ev.-lut. Trīsvienības draudze Sv. Jāņa baznīcā, 4345 Marcil Avenue.

OTAVA

Māc. Edg. Lange, 864 Pleasant Pk. Rd.; tel. 733-3906, Otavas latv. ev.-lut. Miera draudze Sv. Pētera lut. baznīcā 400 Sparks ielā.

SARĪKOJUMU KALENDĀRS

TORONTO

15. janvārī — pl. 8.30 vakarā Toronto latviešu koncertapvienības sezonas otrs koncerts First Unitarian Church auditorijā, 175 St. Clair West.

17. janvārī — pl. 7.30 Latviešu namā Mednieku un makšķernieku kluba „Zaķu balle".

24. janvārī — pl. 7 vakarā viru koŗa Viesturs gadskārtējais koncerts un balle Columbus Hall telpās.

25. janvārī — pl. 5 pēcpusdienā Latviešu namā TLTA ģimnazijas Draudzīgā aicinājuma aktiem: akts un R. Blaumaņa lugas „No saldenās pudeles" izrāde H. Miķelsona režijā.

31. janvārī — pl. 7 vakarā Latviešu namā: bijušo Saules un Spakenbergas nometnes iemītnieku groziņu vakars.

31. janvārī — pl. 7.30 vakarā DV namā Toronto nodaļas biedru un labvēļu vakars.

14. februārī — DV Toronto nodaļas tradicionālais karnevāls DV namā „Pārpratums pirtī".

20. februārī — pl. 8 vakarā Columbus Hall: makšķinieku vienības Latvis slēgts karnevāls „Melnais pirtī".

8. martā — pl. 5 pēcpusdienā Sv. Jāņa baznīcā (200 Balmoral Ave.) plkv. O. Kalpaka piemiņas dievkalpojums.

13. martā — pl. 7.30 vakarā Inn on the Park viesnīcā Toronto korporācijas kopas rīkotā Kalpaka balle.

1. aprīlī — pl. 8 vakarā A.L.T. Bostonas ansambļa viesizrāde — S. Moma „Svētā liesma", Bickford Park vidusskolas zālē.

Bārdainie jaunieši Madridē nav spāņi

KĀRĻA KEZBERA CEĻOJUMA PIEZĪMES UN IESPAIDI IBĒRIJĀ UN MAROKĀ (2)

Koimbra ir universitātes pilsēta, slavena un vecīaicīga. Ļaudis te jauni, atgādina latviešu jaunatni kādā Divreizdivi sanāksmē. Pretēji citām Portugales pilsētām, dzīve še kūsā strauji un neapvaldīti. Mums laimējās jau otru reizi — atkal pārplīsa autobusa riepa. „Stundas divas," saka smaidīgais šoferis Manuels. Uzņēmīgie sameklējuši vinūzīti, mazu un vienkāršu traktierīti, kuŗā dūšīgs un smaidīgs krodzinieks sagaida negaidīti ieradušos viesus.

Man neslāpst. Eju apskatīties Koimbru, bet izrādās, ka pilsēta tālāk nekā esmu domājis. Kāds klints akmeņu nogruvums sapostījis vairākus namus. Daži nojaukti pavisam, un laukumā ganās kaziņa, pāris duču vistu un pelēks, sīks ēzelītis. Laukuma malā jauna portugaliete uz izstieptas virves kāri na veļu. Klints pašā augšā, turpat klāt pie nobrukuma malas, it kā pielipināta, palikusi viena māja, bet ļaudis laikam izvākušies, kritiena bedrē bīstoties. Turpat lejā uzcelta moderna ēka ar vairākiem veikaliem. „Coca Cola" — lasu pirmajā logā. Amerikānisms ielauzies arī šeit. Par svētību vai postu, kas to lai zina? Citā veikalā redzami vācu traktori. Taču ceļojot tālāk pa kalnaino, nabadzīgo zemi, jākonstatē, ka traktori vēl nav aizstājuši ēzelīšus un spīļu arklus. Vietumis galveno paveic raupjās rokas un līks kaplis, izkapjot klintī malā dobīti, kuŗā iedēstīt vārgu stādu.

Pie robežpunkta mūs sagaida spāņu muitnieki. Tie vairs nesmaida kā vairums portugāļu, bet briesmīgo fašismu, kas valdot Spānijā, un jūtamies visai satraukti. Nē, nekā briesmīga tomēr nevar samanīt. Tādi paši cilvēki vien ir kā visur citur. Muitnieki mūs ilgi neaizkavē, negribīgi — tā sakot, „modes pēc" — liek attaisīt pa sainim, pa koferim. Turpat maina naudu, mūsu zaļos dolarus pret lielajām zilajām, violetajām un brūnajām Spānijas naudas zīmēm ar ģenerāļa Franko ģīmetni. Tūristiem gudrošana — portugāļu eskūdo bija cita lieta, nu ir pezetas, 70 pret vienu dolaru. Tāpēc gluži saprotama Zalamankas viesnīcas sulaiņa garā seja, kad dzeŗamnaudai iedodu 3 pezetas (500 pezetu naudas zīmi tā ne negribējās dot). Toties viņš pasmaida, kad nākošajā rītā devumu papildinu ar papīra naudas zīmīti.

Zalamanka atrodas upes malā. Vēsturiskā mūra katedrāle — kalna galā. Mazas, šauras līkloču ielīņas virza gājējus apkārt katedrāles apsūbējušajiem mūriem. Šķiet, ka jaunajai Spānijai pietrūkst naudas šo celtni uzturēt tā, kā pienākas. Daudzas durvis slēgtas, dažas aiznaglotas dēļiem. Uz kāpnēm kvern ubagu bari un stiepj rokas pretim retajiem gājējiem. „Žēlastību," it kā saka viņu vaigs, vecās sejas. Turpat bariņš čigānu. Tie sprigani. Jaunas sievietes rāda lakatu stūŗos ievīstītus brūnus bērniņus, mūŗa pašā pulcējā tāpat viri. Nē, tumsā ar viņiem negribētos sastapties. Viņi izskatās spēcīgi un veselīgi, acis dzirkst vien, valoda plūst neapturamā straumē, tāpat kā ubadzēm-mātēm.

Turpat neliels parks, kuŗā veces virs pasviež maizes druskas putniem. Gluži kā Vērmaņa dārzā Rīgā vai Humbolta parkā Čikagā. Maza, glīti ģērbta meitenīte rotājas ar lelli. Jaunajā pasaulē, no kuŗas esmu nu atbraucis, leļļu redz maz; Eiropā to daudz vairāk, bet vairāk arī bērnu, kas ar tām rotaļājas. Mazā dīķītī saulē zviļo zivis. Pārdevēji, zēni ap divpadsmit gadu vecumā, cenšas mums iestāstīt, cik šīs zivis labas un svaigas. Lielie nepūlas, jo no pieredzes zina, ka labāk ģērbtie ļaudis ir tūristi, kas zivis nepērk.

Upmalā var nonākt pa šaurām kāpnītēm. Tur ir dzērienu būda, krēsli zem kokiem, kuŗos apsēsties. Sievas upes malā mazgā veļu, pa romiešu celto 2000 gadu veco tiltu aizdun smagā automašīna. Dažus soļus upē zaļa saliņa, kuŗā ganās melns, skaists zirgs. Malā sēž tā saimnieks, noplucis, izplūkātu salmeni galvā, un cītīgi makšķerē. Upes otrā pusē bezbēdīgi skraidelē un pa seklo ūdeni plekšķinās puiku bars. Idille, kuŗa paliek atmiņā kā laba glezna izstādē.

Pienāk cita diena. Ceļš virzās Gvadaramas kalnos. Tiem, kas pazīst Spānijas pilsoņu kaŗa vēsturi, zināms, ka še apstājās nacionālistu ofensīva 1936. gada rudenī. Madridi neieņēma ilgu laiku, bet nepārtrauktos uzbrukumos gāja bojā 60.000 kaŗotāju abās pusēs. Spānija šiem saviem dēliem uzcēlusi kalnos pieminekli, vienu no iespaidīgākajiem pasaulē. Tas ir arī viens no varenākajiem, krusts viens pats sveŗ vairāk nekā 1000 tonnu! Drusku zemāk klintīs izspridzināta vieta piemiņas bazilikai. Baltā marmorā izveidotais gaitenis noved līdz altārim, kuŗa priekšā guldīts viens vienīgs upuris — Hozē Antonio Primo de Rivera, nacionālistu kustības vadonis, kuŗu nošāva republikāņu cietumā 33 gadu vecumā. Kāpēc? Paskatoties uz griestiem, viss kļūst saprotamāks: kaŗa nezvērs ar piecām galvām kož un grābj cilvēku ķermeņus — kaŗavīrus, civilistus, visus no vietas. Nišās ceļā uz altāri ir piemiņas vietas abu kaŗotāju pušu kritušajiem, badā mirušajām mātēm, un bērniem, uzlidojumos iznīcinātajiem, cietumos nošautajiem. Uzvarētāji nav bijuši sīkumaini; aizsaulē un cilvēku piemiņā vietas visiem.

Šo grandiozo celtni projektējuši gados jauni arhitekti, izveidojuši jauni mākslinieki; neviens no tiem nav bijis vecāks par 36 gadiem. Ne gluži to pašu var teikt par El Eskoriālu — karaļa pili ar 4000 telpām un Spānijas valdnieku kapenēm pagrabā. Te mākslinieku darbi tapuši līdz nāvei. Karaļa Filipa II kāre pēc greznām, sienu segām un skulptūrām bijusi nepielūdzama. Zelts tai laikā nāca no jaunās pasaules, no Korteza, Hernado Pizaro un citiem doniem, dēkaiņiem un, tiešiem ar karaļa svētību, laupītājiem. Halle pēc halles ar retām holandiešu tapestrijām, telpa pēc telpas ar retām mēbelēm, meistaru gleznām, traukiem. Kopiespaids tomēr juceklīgs, pils liekas kā Jonasa valis, kas bībeles stāstos dēvēts par valzivi, vaļu sevī. Varbūt tam, kam vairākas nedēļas laika tikai šīm 4000 istabām un 600 tapestrijām, paliktu vairāk apziņā. Nabaga karalis Filips, kā viņš nopūlējies, lai atstātu tik daudz! . . . Pils pagrabā guļ karaļi, te ir arī viņa zārks: viss, kas palicis no Filipa II, — bez pāris lappusēm Spānijas vēstures grāmatās un šīs milzīgās pils.

Ja Lisabonai ir sava pievilcība, siltums, jautra un dzīva seja — portugāļu tautas viesmīlības spogulis, tad Madride jau ir pasaules pilsēta ar šarmu, īpatu seju. Satiksme Spānijas galvaspilsētā kā Klīvlendā vai Toronto, Avenīda Hozē Antonio grūti pārejama, galamas reklāmas zib un ņirb kā ASV lielpilsētās. Ielu malās novietoti galdiņi un krēsli, pie tiem sēž ļaudis, lasa avīzes, dzeŗ stipru kafiju vai vīnu, pārrunā dienas notikumus, tirgojas. Ielas malās Madride elpo. Dzīvokļi ir mazi, karsti un tumši. Pilsētas centrā maz modernu ēku, viesnīcās bieži sabojājas lifti un vēsināšanas ierīces, bet te — zem kokiem vai kaut tikai ielas malā — viss gluži tā, kā bijis pirms daudziem gadiem. Pilsoņu kaŗa cirstās brūces apdzijušas, jaunatne staigā, sarunājas, smejas. Tikai invalids, kuŗš pārdod loterijas lozes, nesmaida. Arī pirms kaŗa te smaidīja ļaudis, tie nepārtraukti šaudījās šurpu turpu, bet pēkšņā eksplozija visu izpostīja briesmīgā, neiedomājamā kārtā.

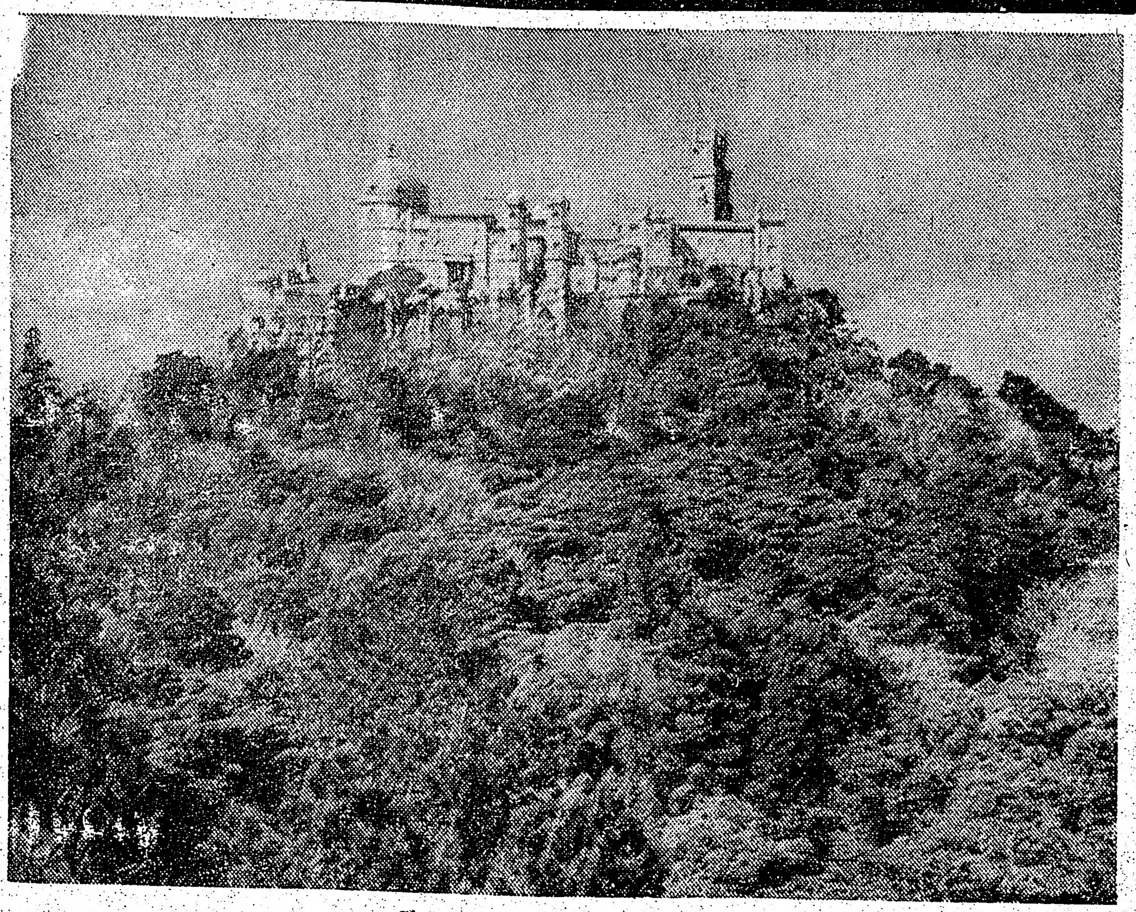

Sintras karaļpils Portugalē.

Kāpēc gan domāt par vēsturi, kuŗa pagājusi? Tagadne ir tepat, pie tam gluži tīkama. Par briesmīgu izkliegtais fašisms nav izmanāms. Darbojas veikali, iestādes un arī — naktsklubi. Vienā no tiem nokļūstam vēlu vakarā. Te kādreiz esot pulcējušies laupītāji, pirāti. Apkalpotāji ģērbti kā viņu laikā — sarkans lakats aptīts ap galvu, līks duncis pie sāniem. Vīna kausi un sienu dekorējumi izceļ vidi. Pie bāra un galdiem drūzmējas tādi paši bārdaini jaunieši, kādi tagad redzami Amerikā, tikai — tie retumis ir spāņi, biežāk franči, itālieši, vācieši, īri, amerikāņi. Kā konservātīviem baltās rases vidusšķiras ASV iedzīvotājiem mums viņu izdarības neliekas pievilcīgas, tāpēc izšķiramies doties uz citu naktsklubu, šoreiz tādu, kur uzstājas flamenko dejotāji. Klaudz papēži, dejotāju kājas ņirb tā, ka acij grūti izsekot, skan kastaņetas. Kā gan citu tautu dejotāji un dejotājas var līdzināties šiem? Kam kādreiz gadās iegriezties Madridē, noteikti vērts apmeklēt kabarē „Casablanca".

Tumšzilajās debesīs mirdz spožas zvaigznes, bet miegs vēl nenāk. „Iesim uz parku," kāds ierunājas. Milzīgā brezenta pilī, ar uzvelkamu un nolaižamu jumtu, darbojas brīvdabas kabarē. Te skan cimboles un trompetes, dziedātāja, vizuļiem apbārstītā tērpā, trallina vienu grāvēju pēc otra. Žēl . . . Tādas redzamas amerikāņu televīzijā līdz apnikumam un šī tik līdzīga nelaiķei Džūdijai Garlandei! Nav jau slikti, bet — te taču Spānija, mums interesants var būt tikai viss spāniskais, tādēļ drusku žēl, ka internacionālais „niguņegus" lēnām pārņem arī šo zemi. Beidzot dziedātāja aiziet, sāk rībēt bungas un skanēt akordeoni. Vai ticēt ausīm? Orķestris spēlē krievu kazačoku, gan džesa tempā. Puiši gaŗiem matiem un meitenes minikleitiņās mēģina atdarināt kazakus. Velti viņi pūlas, krievi šai ziņā nepārspējami! Bet lieku reizi nāk prātā šausmu raksti par briesmīgo fašismu, kuŗš šai zemē valdot. Man šķiet, ka te ir daudz vairāk brīvības un drošības nekā vienā otrā pavisam demokratiskā valstī.

(Turpinājums sekos)

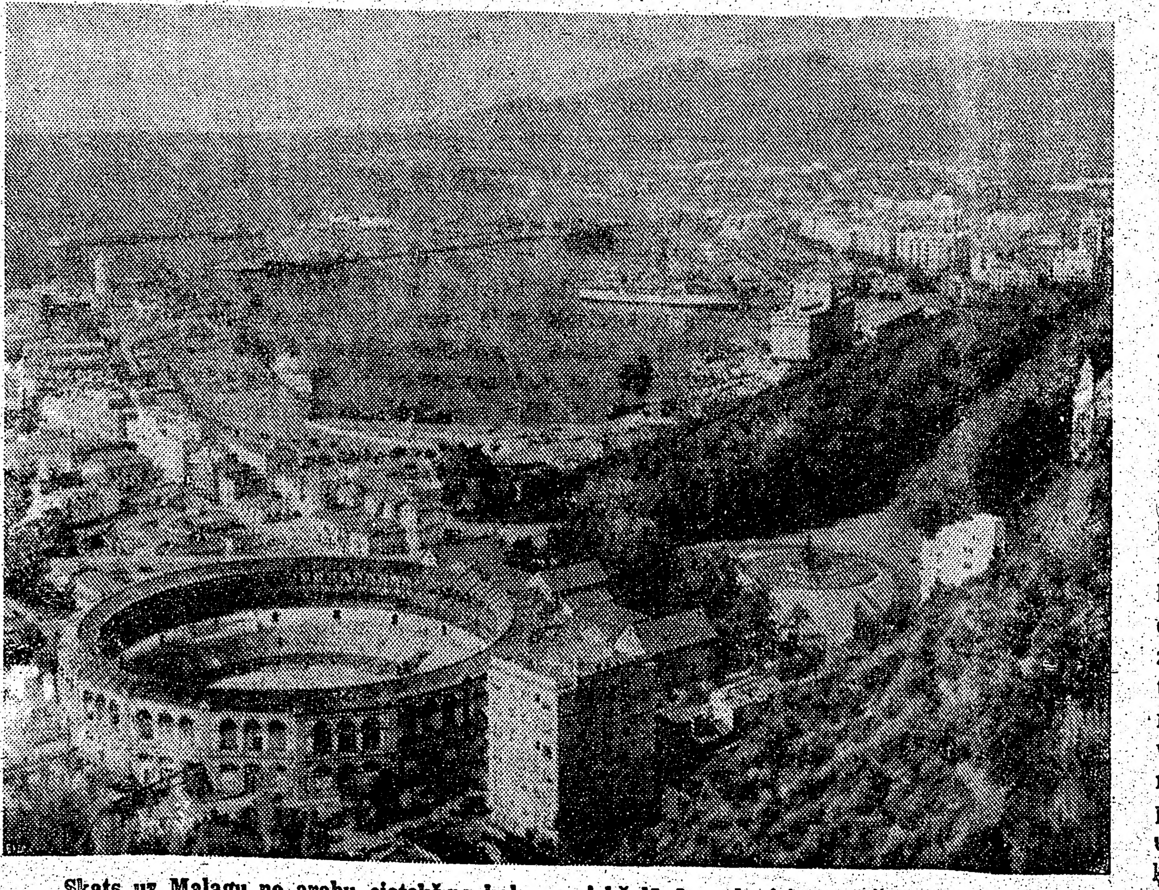

Skats uz Malagu no arabu cietokšņa kalna; priekšplānā pa kreisi — vēršu cīņas arēna.

Vecais Kanadas mežu dēls Jānis

KANADAS LATVIEŠU VĒSTURES FRAGMENTI (22)

Gadu maiņās Džons Džoness vienmēr atcerējās latviešu preses izdevumu redakcijas, piesūtot tām ne vien savus vēlējumus jaunajam gadam, bet arī pārdomas. Tā, piemēram, 1949. gadam aizejot, viņš Buenosairesā iznākošo žurnālu „Latvija" atcerējās ar šādu novēlējumu: „Būdams viens no žurnāla 'Latvija' vecākiem lasītājiem Kanadā, uzskatu par savu pienākumu (un ceru, ka man atļausiet) sacīt dažus vārdus. Vispirms novēlu Jums un Jūsu palīgiem, kā krietniem strādniekiem tautas druvā, laimīgu un Dieva svētības bagātu apvelītu Jauno gadu. Mēs esam atkal aizvadījuši veselu gadu ārpus dārgās Latvijas robežām. Un atkal veselu gadu žurnāls 'Latvija' ir cītīgi kopis mūsu tautas druvu un labi tīrītu sēklu tanī sējis, pulcinādams ap sevi mūsu tautas locekļus, kas patvērumu meklēdami izklīduši visās malās. Es ceru, ka Amerikā ieceļojušie tautieši pareizi novērtēs žurnāla 'Latvija' lomu un nozīmi, un no sirds vēlos, lai viņi to atbalsta un izplata. — Vecais Kanadas mežu dēls John Jones." (Latvija, 1950. gada februārī).

Kad Kanadā no Vācijas „pārvietoto personu" nometnēm ieradās pirmie latviešu bēgļi, Džoness izrāvās no savas meža vientulības un centās viņus satikt. Daudziem viņš bija sagādājis galvojumus ieceļošanai, bet to viņš nekad nav uzsvēris, šo pakalpojumu un palīdzību tautiešiem reti pieminot, jo viņam tā bija paša par sevi saprotama lieta, bez gudrošanas veicams pienākums pret tautu un tautiešiem. Par ieceļojušajiem latviešiem un šo laiku vispār Džoness Buenosairesas „Latvijas" 1950. gada jūnija numurā rakstīja:

„Gribēju sen jau rakstīt, bet esmu vecs kara invalids ar sakropļotu veselību, iešana ar spieķi ir grūta, un tās pastāvīgās sāpes cilvēku galīgi nomoca. Mana sieva nav labāka, tas artritis vēl nācis talkā mums abiem. Un tomēr viņa katru rītu velkas uz dēla Edvarda fermu tam ēdienu pagatavot. Tur arī latviešu DP ģimene — Jānis Solde — (vienkājnieks) ar sievu Elzu — jau otru gadu kā palīgi. Es palieku viens pats meža mājiņā uz ezera krasta un rāpoju kā bruņu rupucis pa savu zemes stūrīti, puķu un sakņu sēklas sēdams, nezāles ravēdams. — Gribēju nokļūt Edmontonā un satikties ar latviešiem, bet vēl nespēju. Bet nu ezers Isle Lake ir jau vaļā, ledus izgājis. Ceru tikt pilsētā, kur kā jau pie mums latviešiem parasts, tiek piekopts šķiru gars, strīdi un pie izdevības arī plūkšanās. Grūti man vecam vīram saprast, kur tie auguši. . . Nu man atrakstīja no 'B B' (domāts, liekas, laikraksts „Brīvā Balss" Toronto. — Red.) redakcijas, ka tautieši ļoti maz pabalsta savu laikrakstu, be priekš pudeles, tiem ir vienmēr nauda ķešā. — Saņēmu no Jāņa Goldmaņa, krietnā tautas dēla, grāmatu ar autografu par piemiņu, viņš tagad ar meitu un znotu ieceļojis ASV. Arī daži latvieši man atraksta šad un tad, — no tiem, kam atradu darbu devējus — un pateicas par palīdzību. Bet to ir ļoti maz, vairums pazūd kā akā. Daži pastāvīgi sūdzas par grūtībām, garām darba stundām, sliktiem saimniekiem u. t. t. Liekas, ka brīvajā Latvijā tie ir par daudz izlutināti un tagad paši nezina, ko īsti grib. Par tādiem tautiešiem sūdzas arī Mariss Vētra . . . Bet ir daudz centīgu latviešu un, Dievs dos, mūsu tauta neies pazušanā un Latvija atkal pastāvēs. Lai Dievs svētī Latviju un jūs visus, tautas druvas rūķus! — Vecais Kanadas mežu dēls Jānis."

Kad Džonesam piepildījās 60 svešumā nodzīvoti gadi, viņš jau jutās ļoti saguris, un, kā pats izteicies, „gatavs aiziet pie senčiem", jo arvien vairāk sāka nomākt dažādas slimības, tomēr šai dzīves pēdējā posmā viņš piedzīvoja arī patīkamus brīžus, pat prieku, kuŗu „vecajam Kanadas mežu dēlam Jānim" sagādāja jaunie latviešu ieceļotāji. Par to, piemēram, lasāms Buenosairesas žurnāla „Latvija" 1951. gada septembra numurā:

„Nupat tomēr ar sieviņu bijām garākā ceļojumā, uz Kanadas rietiem. Apciemojām jaunāko dēlu Kārli Donaldu, Hamiltonā. Tur apciemojām arī prof. Gulbi u. c., bijām ev.-lut. Trīsvienības baznīcā. Visur mēs tikām ar īsti latvisku sirsnību uzņemti, īpaši prof. Gulbja ģimenē, kur pie bagātīga galda pavadījām tautiešu vidū brīnišķīgu vakaru, dziedot vecu vecās latviešu dziesmas. Laipnais profesors lietum līstot aizveda mūs savā automobilī uz māju. — Baznīcā pēc dievkalpojuma, kuru vadīja māc. Pavasars piedaloties prāv. Skroderim, prof. Gulbis mūs iepazīstināja ar kādu simtu baznīcēnu. Atceļā pieturējām Toronto, kur pavadījām 3 dienas Bekera, bij. 'Kr. Balss' izdevēja viesmīlīgajā mājā, pirmo reizi iepazīnamies ar televizijas aparātu. Tur mūs, apciemoja daudzi mīļi latvieši, atstāstot savu grūto dzīves gaitu. . . — Tas bija liels baudījums, kādu visus šos 60 g. kopš šķiros no Latvijas (aizbraucu 1891. g. 23. sept. ar latviešu buru kuģi, kurš 2. okt. Ziemeļjūrā gāja bojā, izglābdamies četri), ne biju piedzīvojis. . ."

Lasot Džonesa rakstus svešuma latviešu presē pēc otra pasaules kaŗa un salīdzinot tos ar laikā ap pirmo pasaules kaŗu „Amerikas Vēstnesī" un citur publicētajiem, konstatējama milzīga atšķirība valodas un pareizrakstības ziņā. Džons Džoness, kas mūža beigu posmā sāka atkal saukties par Jāni, vienmēr klaji atzinis, ka maz apmeklējis skolu, tādēļ nav šaubu, ka viņa pēdējā laika raksti, kaut tajos joprojām atrodamas kļūdas, sevišķi interpunkcijā, žurnāla „Latvija" un citās redakcijās krietni laboti un gludināti. Šis iestarpinājums, manuprāt, bija nepieciešams eventuālu pārpratumu novēršanai, lasītā-

(Nobeigums 7. lpp.)

BURVJU APLI

(Pārnesums no 2. lpp.)

okupētajā Latvijā, taču pavisam cita lieta ir brīvās pasaules latviešu autoru publicēšanās okupantu propagandas izdevumos. Liekas, nebūtu pārāk liels grēks, ja svešuma latvieši iepazītos ar Latvijas literātu darbiem kādā atklātā sarīkojumā, ja vien kādam pietiktu drosmes tādu rīkot.

Divi atšķirīgi latviešu literātu uzskatu novirzieni bija manāmi arī Latviešu preses biedrības Kanadas kopas 20 gadu jubilejas sarīkojumos. Kamēr viena rakstītāju daļa pavadīja jautras kopbūtnes stundas Preses ballē Toronto, otra grupa bija rīkojusi savrupu literātu sanāksmi kaimiņpilsētā Hamiltonā, kuŗā, pēc ziņām mūsu presē, pārrunājuši arī braucienus uz Latviju. Rakstnieku cēlienā Toronto dienu vēlāk, kuŗā piedalījās vai ieradās arī daļa Hamiltonas sanāksmes dalībnieku, tad varēja dzirdēt paskaidrojumu, ka no Hamiltonas uz Preses balli Toronto nav varēts braukt tādēļ, ka nebijis piemērotu tērpu. Kaut vakartērps Preses ballē bija vēlams, taču ne absolūti obligāts, šo paskaidrojumu tomēr varētu pieņemt, ja vien nebūtu aizdomu, ka bijuši arī citi iemesli. Kad rakstnieku cēliena apmeklētāji ar piecelšanos godināja LPB Kanadas kopas priekšnieci Birutu Senkēviču, dzejniece Velta Toma palika sēžam. Godinātā pazīstama kā patriote un nacionāla latviete, sēdētāja tikai nesen bija pārradusies no okupētās Latvijas apmeklējuma. Vai uzskatu atšķirība bija tik liela un nozīmīga, ka šādā krasā veidā jāparāda atklātībai?

Ne tikai Kanadas latviešu dzejnieku darbi parādījušies Rīgā izdotajos un trimdiniekiem domātajos propagandas izdevumos. Tas pats sakāms arī par citu apmešanās zemju literātiem. Tā, piemēram, šajos izdevumos lasīti arī vairāku ASV latviešu autoru darbi, bet sabiedrība veltīgi gaidījusi viņu paskaidrojumus, kādā veidā to darbi tur iekļuvuši. Daži ir snieguši publiskus paskaidrojumus sarīkojumos, citi lasītāju vēstulēs laikrakstos, bet lielāks ir to skaits, kas no jebkādiem paskaidrojumiem izvairījušies, klusējuši un klusē joprojām.

(Nobeigums sekos)

KAKTIŅŠ

Veicam visādus transportus ar modernām mašīnām (mēbeļu, būvmateriālu u. c.). Lūdzam zvanīt katrā laikā.

LE 5-6619. 941 Dovercourt Rd., Toronto.

Vislabākās gaļas preces un delikateses
iegādājaties modernajos eiropiešu stila veikalos

tip-top MEATS delicatessen

1727 Bloor St. West (High Park), tālr. 766-4982
Pretī Keele apakšzemes stacijai
Yorkdale Shopping Centre, tālr. 787-1733

GRĀMATAS
JAUNATNEI UN BĒRNIEM

ABC — MĒS KRĀSOJAM. Krāsoj. grāmata	$1.25
Bite Imants, LATVIJAS SĒNES UN OGAS. Krās. grām.	1.50
Brastiņš A., SLIŅĶIS. Pasaka	2.40
GAŖĀ PUPA. Bilžu grāmata	1.00
Grimmi Brāļi. PASAKAS	4.25
Grunde Biminita un Kovaļevska Margarita, MEŽA BĒRNI Pasakas ar daudz illustrācijām	4.00
SAULES UN SALA GRĀMATA	3.80
KAS TAS TĀDS? KĀ TAM VĀRDS? Bilžu grāmata	$1.50
Ķezbers Kārlis, USMAS ZĒNU DĒKAS	2.80
— RŪĶU PASAULES CEĻOJUMS	3.50
Klētnieks V., SENČU RAKSTI	3.00
Kradoks H. C., LĀCĪTIS DODAS PASAULĒ. Illustrēta bērnu grāmata	2.80
Kronberga Lilija, RUNČA VEZUMS. Dzej. antol.	2.20
Krūka Tonija, SILAINES MEŽS RUNĀ. Pasakas	2.80
LATVIJAS ŪDEŅI. Krāsojamā grāmata	1.50
Loftings Hjū, DOKTORS DŪLITLS UN VIŅA ZVĒRI. Sevišķi interesanta bērnu grām. ar autora zīmējumiem	4.00
Molnars Francis, PĀVILIELAS ZĒNI. Romāns	3.00
Stāraste Barvika M., PINTIĶU CIEMS. Pasakas ar autores illustrācijām	2.80
Šīrmanis Jānis, ĢELZIS UN MISIŅŠ. Jaunākā bērnu grāmata ar I. Rumpētera illustrācijām	3.00
— MANS DRAUGS PŪPOLIŅŠ. Ar S. Šteineres illustrācijām	4.00
— BRĪNUMU PASAULE. Pasakas ar Ed. Dzeņa illustrācijām	4.00
— TINCIS	5.30
— KRIKSIS TRIMDĀ	3.70
— KRIKSIS UN TOMIŅŠ AMERIKĀ	3.00
Sandbergi I. un L., MATĪSIŅ, KUR CEPUMI?	1.50
— MATĪSIŅA DRAUGS	1.50
— REZGALĒ BĒRNU SVĒTKI	3.00
Klevins J., JĒKABS UN JOAKIMS	3.80
Pētersons H., SVEIKI, VĀVERĪT!	3.50
Scarry R., KĀ TO SAUC (Latviski un angliski)	6.00

Piezīme: Katram sūtījumam pieskaitiet 50 c pasta izdevumiem.

Pieprasiet
DV GRĀMATNĪCĀ
491 College St., Toronto 174, Ont.

JAUNĀKĀS GRĀMATAS

Leonīds Slaucītājs — Sešos kontinentos	$8.00
Al. Tomsens — Cilvēcības vārdā	$8.50
I. Grebzde — Tikai meitene, jaunatn. rom.	$4.50
G. Janovskis — Dziesma mežam, rom.	$4.80
A. Dziļums — Vēja melderis, rom.	$5.80
A. Lindgrena — Pasaules labākais Karlsons	$4.00
Leonīds Slaucītājs 70	$2.20
LATVIJAI 1918—68 Brīvās pasaules latv. mežkopju izd.	$10.00
A. Eglītis — Pēdējais mohikānis, stāsti	$7.50
Dr. N. Vīksniņš — Latvijas vēsture jaunā gaismā	$8.00
Dz. Zeberiņa — Kad es maza biju	$6.00
P. Aigars — Sarkanais vilciens (4 valodās)	$2.25
P. Aigars — Zaļie zīmneši, dzej.	$2.00
Ā. Klīve — Brīvā Latvija, atmiņas	$10.00
J. Sudrabiņš — Pēdējās dienas Kurzemē, atm.	$3.80
J. Miesnieks — Klaucēnu kundzes meita, rom.	$5.80
P. Klāns — Karsta dzelzs, apcer.	$12.00
K. Pētersons — Pasaule paveras, ceļ. apr.	$10.00
T. Dangavs — Strandējušo sala, stāsti	$5.90
Ang. Gailīte — Rītausma	$4.00
J. Vigmans — Viens no miljoniem	$4.00
L. Zariņa — Sarkanā migla	$7.50
I. Grebzde — Sērmūkšļu pagasta ļaudis	$3.20
V. Toma — Sērdienes spēks, dzejoļi	$4.00
Ing. Vīksna — Un gājiens neapstājas, dzej.	$4.20
G. Janovskis — Ēnu menuets, rom.	$4.80
Dr. Kiršteins — Kaliet sirdis akmenī, brāļi	$5.00
P. Jurevičs — Dzīve un liktenis, refleksijas	$4.20
Edg. Dunsdorfs — Latvijas vēstures atlants	$4.50
M. Valters — Atmiņas un sapņi I d.	$9.50
F. Donass — Politiskos krustceļos	$4.00
H. Vītols — Atmodinātas atbalsis	$7.50
Dzintara gredzens, stāsti mīļai	$6.80
A. Niedra — Varavīksna pār Rīgu, rom.	$4.80
A. Freināts — Dzimtenes ārēs, stāsti	$4.50
I. Grebzde — Vai ābele ziedēja?, rom.	$5.50
J. Aukšķāps — Zinātnei un tēvijai	$4.50
A. Dziļums — Celminieki, rom.	$5.80

Pasūtināšanai zvaniet Tālr. 921-7121
DV GRĀMATNĪCĀ
491 College Street, Toronto 174, Ont. Canada.

JAUNATVĒRTS
Gaumīgas dāvanas, mērenas cenas un laipna apkalpošana jūs gaida
CRYSTAL SHOP
1178 Kennedy Road, Scarboro (2 bloki ziemeļos no Lawrence Ave. E., pretim „Bad Boys")
Īpašniece: Waltraut Voelker — tālr. 755-0800
(agrāk Hamburg Centre—Danforth Ave.)
Sakarā ar atklāšanu par katru pirkumu kristāla pelnu trauks $7.50 vērtībā par brīvu.

Grāmata, ar ko ikvienam latvietim ieteicams iepazīties!
DAUGAVAS VANAGU APGĀDĀ iznākusi
Aleksandra Tomsena
Cilvēcības vārdā
Sarkanā krusta ārsta gūsta gadi Vorkutā.

Autors ir Dānijas sarkanā krusta ārsts, kurš II pasaules kaŗa laika beigās, darbodamies Berlīnē, aizvests uz Pad. savienību, kur bez tiesas vārdzināts Butirku cietumā un vēlāk deportēts. Autors spilgti apraksta padomju birokratiju, komūnisma kodolu, pretrunīgos likumus un soda nometnes. Gūstā strādādams par ārstu, viņš iepazīstas ar latviešu palīgārsti Olīti Priedi, kuras nāves sods pārvērsts 10 gadu spaidu darbos. Viņš iemīl Olīti, bet tiek no viņas šķirts. Pēc 10 necilvēcīgu moku gadiem, pārvarot pēdējos šķēršļus, ģimene Dānijā sāk jaunu, brīvu dzīvi.

Kaut grāmata iznākusi 1961. gadā, tās saturs pilnībā apstiprina un papildina nesen no Pad. savienības izbēgušā rakstnieka Kuzņecova liecības brīvajā rietumu presē par apstākļiem sarkanajā impērijā, kas vēl šobaltdien nav mainījušies.

„Cilvēcības vārdā" ar autora atļauju tulkojusi Silvija Ancāne. Glīti iesieta 344. lpp. **Cena $8.50.** Grāmatnīcām atlaide.

TRANSPORTA UZŅĒMUMS
BALTIC MOVERS

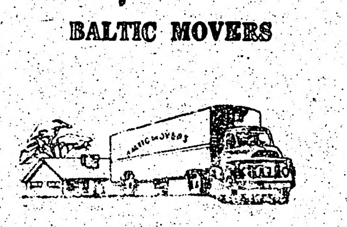

Tālr. 534-1463, Toronto

LATVIJAS KARTES
$22.00
Grāmatā ir visas Latvijas kartes mērogā 1:200.000 — mājas, ceļi, to garumi, meži, ūdeņi, arī spec. Rīgas, Jelgavas, Liepājas un Daugavpils plāni. Pielikumā 14 kartēs redzama visa Igaunija (arī salas, Narvas apgabals, Peipusa ezers) mērogā 1:300.000; grāmatā 346 lpp., iesieta.
Dabūjama DV GRĀMATNĪCĀ — 491 College St., Toronto 174, Ont.
Piezīme: Iepriekš samaksātām grāmatām pasta izdevumus sedz grāmatnīca.

L. LUNSKY
OPTIĶIS
Atvērts no pl. 9.30 — 6 vak.
Ar iepriekšēju pieteikšanos
470 College St., Toronto.
Tālr. WA 1-3924

Turner & Porter
APBEDĪŠANAS BIROJS
Roncesvalles Chapel
436 Roncesvalles Ave.
LE 3-7 954
Yorke Chapel
2357 Bloor St. W.
Parkošana abās bēŗu mājās.

FRANK VASS BA
ADVOKĀTS-NOTĀRS
263 College ielā, Toronto.
(pie Spadina Ave.)
TEL. WA 2-6112, 2-6111

IGAUŅU OPTIĶIS
J. RATAS
169 Danforth Ave. HO 5-6251

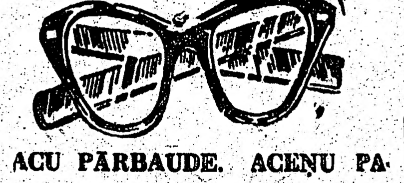

ACU PĀRBAUDE. ACEŅU PAGATAVOŠANA PĒC ĀRSTU RECEPTES. ZEISS STIKLI.
Speciāla atlaide sūtījumiem uz dzimteni.

PIEMINEKĻI
Igauņu uzņēmums
YONGE MEMORIALS LTD.
2019 Yonge St., Toronto 7
(starp Eglinton un Davisville)
487-2147, vakaros 445-8955
Kvalitātes darbs un eiropiešu mets

Baltic PLASTERING
Izdaru visus nepieciešamos māju remontus iekšpusē un ārpusē.
Garantēts darbs. Mērenas cenas. Metro licence E 761.
Zvanīt katrā laikā Toronto 769-8280.

Kanadas DAUGAVAS VANAGU nams
125 Broadview Ave., Toronto 250. tel. 465-5225
Piedāvā banketzāli sarīkojumiem, iesvētībām, kristībām, dzimšanas dienu jubilejām par jaunām cenām.
Pieprasiet telefoniski 465-5225

„Jautrais Ods"
DAUGAVAS VANAGU KLUBS
JŪS GAIDA CIEMOS
Atvērts no pirmdienas līdz ceturtdienai no pikst. 4 — 12 naktī. Piektdienās un sestdienās atvērts no pikst. 12 dienā.
Uz redzēšanos JAUTRAJĀ ODĀ!

Mūžībā aizgājis

Kārlis Šers

dzimis 1911. g. 27. augustā Saldū,
miris 1970. g. 2. janvārī Londonā, Ont.

Savās sirdīs klusu, klusu
Turēsim Tev' piemiņā.

Piemiņā paturēs
Esenbergu un Zubaču ģimenes un citi Tālavas draugi

DV Bramptonas nodaļas biedrs-dibinātājs

Jānis Verlis

miris 1970. gada 1. janvārī Bramptonā

Daugavas Vanagu Kanadā bēŗu fonds

Aizsaules ceļos aizgājusi mūsu mīļā

Ieva Lediņš

dzim. Mīnus
Dzimusi 1875. gada 8. maijā Latvijā,
mirusi 1970. gada 8. janvārī Newmarket.

Viņa saule, viņa zeme —
Tā visam mūžiņam.

Meitas, znots, vedekla, mazbērni un mazmazbērni Latvijā, Francijā, Kanadā

VECAIS KANADAS MEŽU DĒLS...

(Pārnesums no 6. lpp.)

jiem salīdzinot valodu un stilu šai rakstu serijā sniegtajos citātos.

Nosvinējis savas laulības dzīves 50 gadu jeb zelta kāzas, Džoness par šo sava mūža nozīmīgo notikumu Detmoldā, Vācijā, izdotajam latviešu laikrakstam „Nedēļas Apskats" rakstīja:

„Ieradās radi, draugi un paziņas lielā daudzumā. Vētras kungs bija piesūtījis mums jaukas puķes no Halifaksas, Edmontonas latviešu biedrība Imanta pasniedza kasti ar sudraba galda nažiem, dakšiņām un karotēm, bija arī dažādas citas balvas. Šai dienā mūs apciemoja 60 — 70 viesu, starp tiem kādi 6 jaunie latviešu imigranti. Pavadījām jauku vakaru. Nodziedājām 'Dievs, svētī Latviju' un vairākas latviešu tautas dziesmas. — Pirms šīs jubilejas vairāk nekā 4 nedēļas sabiju hospitālī ar pāris ielaustām ribām un reumatismu, kas pastāvīgi moca, it īpaši naktīs. Bet sūdzēties jau nelīdz. Nu esmu atkal mājās, gubā vēstuļu gaida atbildes, daudz daudz nokavēts, bet darīšu visu, ko spēšu, lai atrastu darba devējus atkal saviem tautiešiem, kas paliek ļoti nepacietīgi, kā saprotu no viņu vēstulēm. Bet mīļie tautieši, kaut jūs jel saprastu, cik grūti un lēnām še viss iet. Pat vakar vēl radio ziņoja, ka strādnieku savienība kurn, ka tik daudz DP še Kanadā ielaiž. Tas esot kaitīgi šejienes darbam utt. Bet to neievērosim, tā ir veca komūnistu dziesma. Cik mana vājā veselība atļaus, ķeršos pie darba, un cerēsim to labāko. Tas ir viss, ko varu jums apsolīt."

Sniegusi šo izvilkumu no Džonesa vēstules, „Nedēļas Apskata" redakcija norādījusi, ka sakarā ar Džona Džonesa zelta kāzām plašu rakstu viņam veltījis Kanadas laikraksts „Edmonton Journal", kurā par veco latviešu pionieri citā vidū pastāstīts („Nedēļas Apskata" tulkojumā):

„Cēlies no latviešu senčiem, Džoness ieradās Kanadā no Ņujorkas 1907. gada aprīlī. Kaut arī viņam nebija nekādas lauksaimniecības darba pieredzes, viņā iemājoja stiprs pioniera gars, jo Džoness ienāca šai zemē kopā ar pirmajiem baltajiem iecelotājiem. Džonesa ģimenē toreiz bija 2 bērni, 7 un 5 gadus veci, un apmēram 80 gadus veca māte. Tajās dienās uz laukiem bija jāpārvar nevien trūkums, bet arī bailes un tomēr Džoness savā mājvietā palika 42 gadus. Kad cauri Gainfordai būvēja lielo Pacifika dzelzceļu, viņš palīdzēja uzcelt tērauda tiltu pār Pembinas upi. Nebija toreiz te nekādu lielu apmetņu, ne labu ceļu. Vienīgi 'Dzeltenās Galvas taka', ko uzraudzīja vecais indiānis Pēteris Grejs, aizlocījās pa visu zemi. Džonesa toreizējie kaimiņi bija divas indiāņu ģimenes, no kurām viena dzīvoja divu, bet otra piecu jūdžu attālumā. Visai dzīvei nepieciešamās preces vajadzēja vest no Edmontonas. Džoness ieguva divus vēršus, izmantoja tos cik labi vien prata, un ātrā laikā no baļķiem uzcēla ēkas. Viņš izrādīja lielu interesi arī par jaunās zemes politisko dzīvi. Džoness palīdzēja liberāļiem noorganizēt apgabalu no Ezera salas un aktīvi piedalījās vēlēšanu kampaņā pirmo pārstāvju ievēlēšanai federālā likumdošanas iestādē. Apmēram 14 gadus Džoness bija miertiesnesis un palīdzēja noorganizēt Albertas farmeru apvienības vietējo nodaļu un uzcelt Ezera salas sabiedrisko sarīkojumu namu. Sākoties pirmajam pasaules kaŗam, 47 gadus vecais Džons Džoness ar 16 gadus veco dēlu Džonu stājās cīnītāju rindās, bet otrā pasaules kaŗā piedalījās divi citi viņa dēli un mazdēls. Džonesa ģimenē šodien ir 5 bērni, 23 mazbērni un 1 mazmazbērns."

Osvalds Akmentiņš

„Meža dēls", kā kādreizējais jelgavnieks Jānis Jankovskis un vēlākais Džons Džoness sevi dēvēja, kopā ar dzīvesbiedri Olgu Toronto latviešu apmeklējuma laikā. Foto: O. Akmentiņa archīvs

PASMAIDĪŠANAI

Šefs, pabikli iekāsējies, jautā savai jaunajai sekretārei: „Ilzes jaunkundz, ko jūs darītu un par mani domātu, ja es jūs tagad noskūpstītu?" — „Direktora kungs, ko gan lai domā par laupītāju, kas varētu atņemt visu, bet paņem tikai vienu dolaru?" atjautā sekretāre.

★

Jūsmiņš pastaigājas pa jūrmalas kāpām un pēkšņi kādā ieplakā atklāj kailu skaistuli, kuras blondos matus plivina vējš. Skats viņu tā ieinteresē, ka Jūsmiņš kā piesiets paliek stāvam un ilgu laiku blenž gulētājā. — „Jūs nu gan neesat īsts džentlmenis!" beidzot sašutusi novērotājam uzsauc kailā. — „Un jūs neesat īsta blondīne!" smiedamies atsaucas Jūsmiņš un turpina stāvēt.

★

„Mīļā, man rīt uz vairākām dienām jāaizceļo," pie vakariņu galda vīrs paziņo sievai. „Vai varu vēl kaut ko tevis labā izdarīt?" — Paldies, dārgais," sieva pieticīgi atbild, „man pilnīgi pietiek ar to, ka tu aizbrauc."

★

„Pēterīt, nu jau tev desmit gadu," māte aizrāda dēlēnam, kad tas raušas pie viņas gultā. „Vai arī tev neliekas, ka esi jau par lielu, lai vienmēr gulētu pie manis gultā?" — „Kā tā, māmucīt?" apjucis jautā Pēterītis. „Paps taču ir daudz lielāks par mani un tomēr guļ pie tevis."

Pad. savienība lakstojas ap Spāniju

VAI MASKAVA ATDOS SPĀŅU REPUBLIKĀŅU ZELTU?

Pēc otra pasaules kaŗa Franko valdītā Spānija bija vienīgā Eiropas valsts, kuŗā kreiso ietekme nevairojās, kā tas notika daudzās citās valstīs, kuŗām pēc Pad. savienībai uzdāvinātās uzvaras bija gandrīz vai modes lieta kļūt vismaz iesarkanām. Spānija bija labi iepazinusies ar komūnisma īsto raksturu jau nesenajā pilsoņu kaŗā un nevēlējās 1930-to g. asiņaino notikumu atkārtošanos. Tā Maskava pēckaŗa gados kādu laiku pagaudās par „Spānijas fašismu", taču pamazām apklusa, Kremlim atgriežoties pie savas vecās taktikas: ja no tā brēcieniem kāds nenobīstas, tad nogaidīt.

Tagad Maskavai šķiet pienācis laiks atkal vairāk pievērsties pilsoniskajai Spānijai kā vienīgi politiski stabilajai valstij ļodzīgajā Eiropā. Ģenerālis Franko kļūst vecs un, paredzams, drīz atsacīsies no valdīšanas pavisam, pārvēršot valsti atkal par monarchiju. Pad. savienība tomēr cer uz Spānijas liberālu noslieci, kuŗa arī Pireneju pussalā ļautu zelt tai pļaujamiem kviešiem.

No pašu komūnistu avotiem Vīnē gūtas ziņas, ka Maskava cenšas klusi „pieslīdēt" Spānijai. Austrumeiropas komūnistisko valstu ārlietu ministrijās sācis pūst jauns politisks vējš uz Madrides pusi. Šī kustība visās Maskavas satelītvalstīs sākusies vienā laikā un virzienā, kas liek secināt, ka bijis kāds kopīgs ierosinātājs centrs. Austrumeiropas komūnistiskās valdības jau saņēmušas norādījumus palielināt savas tirdznieciskās misijas Spānijā ar jauniem politiskiem ierēdņiem, kā pirmo soli diplomātisko attieksmju nodibināšanai ar Madridi, kuŗā padomju spiegiem līdz šim vēl nebija „diplomātiska seguma".

Pad. savienība pret Franko „atsila" jau pirms trīs gadiem, kad Maskava panāca ar Madridi vienošanos, kuŗa atļauj padomju kuģiem iebraukt Spānijas ostās. Kopš aizvadītās vasaras Pad. savienības „zvejas flotei" iespējams izmantot Kanāriju salu ostas, zvejas operācijām lietojot arī radara ierīcēm apgādātus palīgkuģus „zivju lauku" atrašanai. Padomju preču kuģi tai pašā laikā iebrauc spāņu ostās, strauji pieaugot abu valstu savstarpējai tirdzniecībai. Laiks, šķiet, jau nodevis aizmirstībai 1930-tos gadus, kad Pad. savienība iejaucās Spānijas pilsoņu kaŗā un vēlāk atbalstīja spāņu komūnistu partiju eksilā.

Tagad, kad sākusies pastiprināta un mērķtiecīga Pad. savienības lakstošanās ap Spāniju, spāņu komūnistu partijas aktīvitāte ārzemēs Maskavai vairs nav patīkama. Spāņu komūnisti savos radioraidījumos no Čechoslovakijas vēl joprojām uzbrūk ģenerālim Franko un slepeni ieplūdina Spānijā skrejlapas, kā arī netieši iejaucas spāņu arodbiedrību kustībā.

Izrādās, ka Pad. savienībai zvejas tiesības un tirgošanās ar Franko Spāniju tomēr ir svarīgākas par ideoloģisko lojālitāti ar sen jau zaudējumos norakstītajiem spāņu komūnistiem, lai kādi bijuši 1930-to gadu solījumi. Bez tam Maskava tos, kā jau parasts, nav pildījusi. Spānijas pilsoņu kaŗa laikā, kad cīņa pret nacionālistiem bija zaudēta, Pad. savienība pievāca spāņu republikāņu zeltu, pārņemot to „glabāšanā". Šo zeltu, tai laikā 177 milj. dol. vērtībā, aizveda uz Maskavu, Kremlim soloties atbalstīt spāņu komūnistu partiju eksilā, un zeltu atkal atdot, ja Franko režīms kristu. Tomēr arī tas palika tikai solījums. Labi saprotams, ka spāņu republikāņi, kuŗi lējuši savas asinis, šo piesavināšanos nespēj aizmirst.

Pad. savienībai nodibinot diplomātiskās attieksmes ar Spāniju — vienalga, kāda izveidosies tās turpmākā valdības forma — pirmais spāņu jautājums būs: kā ir ar mūsu zeltu? Vai Maskava to gribēs iemainīt pret tiesībām turēt savus diplomātus Madridē, vai arī paturēs šo zeltu savu spiegu algošanai arī bez „diplomātiskā seguma", ir jautājums, uz kuŗu atbilde tikai minama.

Sāksies ASV un Ķīnas sarunas

No Vašingtonas ziņo, ka ASV un sarkanā Ķīna 20. janvārī Varšavā atsāks sūtņu līmeņa sarunas, kuras pārtrauktas pirms divem gadiem. Šī būs 135. apspriede abu valstu diskusiju serijā kopš 1955. gada.

ASV sūtnis Poļijā Stesels un sarkanās Ķīnas lietvedis Leijangs, kuŗi aizvadītajā nedēļā piedalījās sagatavošanās sarunās, būs arī galvenie pārstāvji oficiālajās. Sarunu darba seka nav noteikta, abām pusēm dodot iespēju brīvi ierosināt jebkādus jautājumus. Vašingtonas pārstāvji izteikušies, ka Stesels, laikam, Varšavā mēģinās mazināt ķīniešu bažas, ka ASV savā ilgstošajā militārajā klātienē Āzijā cenšas ielenkt Ķīnu ar savām bazēm. Paredzams, ka sūtnis Stesels Ķīnas diplomātiem sniegs arī t. s. „Niksona doktrīnas" izskaidrojumu.

Savā ceļojuma laikā pērnā gada jūlijā prezidents Niksons Guamā paskaidroja, ka ASV pildīs dotos aizsardzības solījumus Āzijā, bet vairs neuzņemsies nekādas papildus drošības saistības. Prezidents toreiz norādīja, ka ASV neiejauksies Āzijas valstu iekšējos strīdos, paturot vienīgi tiesības palīdzēt saviem sabiedrotajiem, ja tos apdraudētu agresija no ārienes.

Kopš šīs politikas deklarācijas Niksons centies mazināt saspīlējumu starp ASV un sarkano Ķīnu, ierosinot zinātniecības izmaiņu abu valstu starpā un līdzšinējo tirdzniecības ierobežojumu atvieglināšanu, atļaujot subsidijas amerikāņu firmām, kuŗas apgādā ķīniešus „ar kaŗam nesvarīgām precēm". Piedevām samazināta arī ASV 7. flotes patruļēšana par Formozas. šaurumā starp nacionālo un sarkano Ķīnu.

Piekritot regulārām sarunām ar ASV, Pekinga tai pašā laikā atsākusi pārmetumus Maskavai par robežsarunu apzināto „stiepšanu garumā". Komūnistu laikrakstā „Ta Kung Pao", kas angļu valodā iznāk Hongkongā, savukārt lasāms, ka, par spīti Kosīgina un Čuenlaja apspriedei pagājušā gada 11. septembrī Pekingas lidlaukā, Pad. savienība neparāda nekādu vēlēšanos ierobežot savu bruņoto spēku rosību pie Ķīnas robežas. Novērotāji Hongkongā pašreizējās sarunas Varšavā un Pekingā apzīmē par „vēsturisku trijstūri „starp ASV, sarkano Ķīnu un Pad. savienību.

Vai iespējams Pad. savienībā . . .

(Pārnesums no 1. lpp.)

vietotas jaunas gultas ar sniegbaltiem palagiem, pie sienām plaukti ar grāmatām un žurnāliem, izcilā vietā bībele un korāns, netrūkst pat Budas statujiņas. Augstā viešņa ir sajūsmināta par cietumu. Viņu nepatīkami pārsteidz vienīgi cietumnieku sliktās manieres: kā izsalkuši vilki viņi metas virsū neredzētajai pusdienu maltītei — vistas virai ar nūdelēm. Pēc viešņas aizbraukšanas cietumniekus atkal ietērpj vecajās skrandās, pazūd arī jaunās gultas, grāmatas un viss cits.

Piezīmējams, ka kaut kas līdzīgs notika arī pirms dažiem gadiem, kad britu juristu grupa apmeklēja Pad. savienību. Arī viņiem rādīja tādu „parauga soda nometni" netālu no Maskavas, ka tie sajūsminājās par redzēto. Viens no viņiem britu laikrakstā pat rakstīja, ka tādu vajadzētu iekārtot arī Britanijā, lai pieradinātu ieslodzītos pie ražīga darba. Šķiet tomēr, ka tagad, pēc angļu skolotāja Džeralda Bruka pieredzējumiem padomju darba nometnē, britu domas būs mainījušās. (Kā komūnisti māna naīvos rietumniekus, savā atmiņu grāmatā „Sarkanā migla" spilgti parāda arī Dr. Lilija Zariņa, aprakstot „teātŗa izrādi" baznīcā, kuŗu uzved Rīgā iebraukušiem brīvās pasaules garīdzniekiem, — Red.)

Ne mazāk asi Pad. savienības apstākļi kritizēti arī uz Rietumiem izbēgušās Staļina meitas Svetlanas Alilujevas otrā grāmatā „Pirmais gads". Tā ir nesalīdzināmi interesantāka par viņas pirmo grāmatu. Viņa, dzīvodama brīvajā pasaulē, iet vēl tālāk nekā Solžeņicins un min vārdā pašreizējos Pad. savienības varasvīrus, raksturo viņus, sīki apraksta viņu īpato gaumi grezno māju iekārtā, visu salīdzinot ar padomju inteliģences dzīvi, kur vesela ģimene mitinās vienā trūcīgā istabiņā (kādam rakstniekam izdodas iekārtot sev darba istabu pagrabā!). Alilujeva „uz katra soļa" salīdzina Pad. savienības apstākļus ar dzīvi Amerikā, pat ar dzīvi atpalikušajā Indijā. Viņa uzsveŗ, ka visā vainojami ne tikai atsevišķi padomju varasvīri, bet viss Ļeņina nodibinātais režīms. To derētu ievērot daudzajiem Rietumu „liberāļiem", kuŗi gan nosoda Staļinu, bet atzinīgi runā par Ļeņina radīto „lielo progresu" Pad savienībā.

Svetlanas Alilujevas jaunajā grāmatā raksturota arī Pad. savienības lielā ietekme uz Indijas valdību, nepārprotami parādot, ka Maskavas iespaids ieperinājies pat vienā no Britu kopvalsts stūŗiem! Indijas politiskās dzīves vadītājiem šī grāmata nebūs patīkama, jo autore viņus min pilnā vārdā, kā arī raksturo viņu dzīvi un politiku.

Lasīts apgalvojums, ka Solžeņicina darbus, pavairotus rokrakstā, Pad. savienībā ar interesi lasot pat cilvēki no valdošajām aprindām. Tos apsveic inteliģence un jaunatne, kas vēl prot patstāvīgi domāt. Ka tādi cilvēki Pad. savienībā vēl ir, to raksta ne vien Alilujeva, bet arī Solžeņicins runā par plaisu, kuŗa radusies starp vecākās paaudzes varasvīriem un to bērniem, pēdējiem kritizējot savus tēvus un ejot pašiem savu ceļu. Taču ar to nepietiek, lai panāktu režīma maiņu. Inteliģence gan var vadīt revolūcijas, bet ne tās izraisīt! To labi apliecina Krievijas revolūcijas sākums 1917. gadā Pēterpilī. Viss atkarīgs no armijas un tās vadītāju nostājas. Taču ir pazīmes, ka arī še viss vairs nav, kā bija agrāk. Lai tikai ievērojam ģenerāļa Grigorenko protestus, tāpat mistisko atentāta mēģinājumu pie Kremļa vārtiem, kuŗam pārskatīšanās dēļ gandrīz par upuri krita padomju kosmonauti. Viss minētais pagaidām tomēr ir tikai pirmās bezdelīgas. Bet Solžeņicina un Alilujevas grāmatas atvērs daudziem acis Rietumos, un arī tas ir labi.

Mag. hist. Austra Augenberga

SĪKĀS ZIŅAS

● ASV viceprezidents Agņū Jaungada dienā ieradās Vietnamā, lai apmeklētu amerikāņu karavīrus un tiktos ar Dienvidvietnamas prezidentu Vantjū. Viceprezidents apmeklēja divas artilerijas bazes ziemeļos no Saigonas. „Publikācijas par Vietnamas kaŗu neizsaka amerikāņu pilsoņu domas," izteicās Agņū. Dienvidvietnamas prezidentam viņš nodeva četrus „mēness akmeņus" un Dienvidvietnamas karogu, kuŗu Apollo-XI astronauti bija paņēmuši līdz savā lidojumā uz mēnesi un atpakaļ.

● Centrālajā Dienvidslavijā ar t. s. Āzijas gripu slimo 40.000 iedzīvotāju, no kuŗiem 190 miruši. Šī ziema Dienvidslavijā ir aukstākā kopš 50 gadiem.

● Kanadas ostā Halifaksā no 2 kuģiem nobēguši 7 poļu jūrnieki, kuŗi pārvesti uz Montrealu, kur tie lūguši politisko bēgļu patvēruma tiesības. Bēgļi piedalījās arī pusnakts mesā vietējā poļu katoļu baznīcā. 6 jūrnieki nobēguši no poļu kuģa „Pomorze", bet septītais — no „Wausza". Stokholmā politisko bēgļu tiesības savukārt lūguši 74 čechi, kuŗi 96 personu lielā tūristu grupā bija ar lidmašīnu ieradušies Zviedrijas galvaspilsētā pavadīt Ziemsvētkus un sagaidīt jauno gadu. Lidojumu bija organizējis Čechoslovakijas valsts tūrisma birojs. Pārējie 22 čechu tūristi atgriezušies Prāgā ar vilcienu.

● Parīzes laikraksts „Le Monde" ziņo, ka Pad. savienība izbūvējusi trīs jauna tipa atomzemūdenes, līdzīgas amerikāņu t. s. Polaris zemūdenēm, kuŗas spēj izšaut atomlādiņus, atrodoties zem ūdens.

● Ar jauno gadu Čechoslovakijas komūnistu partija sākusi izsniegt saviem locekļiem jaunas biedru-kartes. Tās tagad izsniedz pēc rūpīgas politiskās uzticamības pārbaudes, kādā veidā izsijājot atkal lielu skaitu neuzticamo biedru, kuŗi klusā vēl sapņo par Dubčeka iesāktajām, bet pārtrauktajām reformām. Tā „lojālitātes pārbaude" beigsies maijā, kad svinīgi atzīmēs 25 gadus, kopš Čechoslovakiju no vācu okupācijas atbrīvoja sarkanarmija, lai pēc tam uzspiestu padomju okupāciju.

Izšķirējs būs 1974. gads

Aizsardzības ministrs Lērds Vašingtonā izteicies, ka ASV spēj jebkuŗā laikā sākt ražot divas jaunas ieroču sistēmas, ja „krievu drauds" turpinās attīstīties līdzšinējos apmēros. Jaunos ieročus aizsardzības ministrs apzīmējis ar B-1 un ULMS. Pirmais ir jauns stratēģisks bumbvedis, tālāk attīstīts B-52 tips, bet ULMS — zemūdeņu tālšāvēju raķešu sistēma, t. s. Polaris zemūdeņu pēctece. Lērds pasvītroja, ka šīs būtu labākās ofensīvās sistēmas, kuŗas paturamas vērā, ja sarunas par atomieroču kontroli ar Pad. savienību nesekmētos un „krievu drauds" turpinātu pieņemties. Šīs sarunas, kā zināms, rudenī sākās Helsinkos un aprīlī turpināsies Vīnē, lai vēlāk atkal pārceltu uz Somijas galvaspilsētu.

B-1 būs par trešdaļu mazāks bumbvedis nekā B-52, bet ar lielāku trieciena spēku. ULMS sistēma savukārt bazēta uz pieņēmuma, ka Pad. savienības zemūdeņu kapacitāte varētu attīstīties tiktāl, ka spētu mēroties ar amerikāņu t. s. Polaris zemūdenēm. Aizsardzības ministrs Lērds pielaiž iespēju, ka jau pirms kritiskā 1974. gada, kuŗu viņš pērn ASV kongresā minēja par izšķirējo gadu, Pad. savienības raķešu spēks varētu pieaugt līdz apmēram, kas spētu iznīcināt ASV jau agrk.

Novērtējot šos draudus, Lērds lēš, ka Pad. savienībai ap 1974. gadu varētu būt gatavas jau 420 SS-9 tipa milzu raķetes. Tas būtu spēks, kas jau pirmajā pārsteiguma uzbrukumā spētu iznīcināt 95% no ASV t. s. Minuteman aizsardzības raķešu sistēmas. Pieņemot, ka Pad. savienība gadā ražo 50 — 60 šādu raķešu, četros gados tā sasniegtu jau bīstamā sitiena spēku.

Šo raķešu attīstīšana bija pirmais jautājums, kuŗam pieskārās ASV delegācija sarunās Helsinkos, bet krievi atbildēja ar — tostu un smaidu...

Vaino astronautus „mēness gripas" atvešanā

Gripas epidēmija, kuŗa pārņēmusi visu Eiropu un Vidējos austrumus, smagi piemeklējusi arī Turciju. No Ankaras ziņo, ka Kaiseri ciemā, centrālajā Turcijā, saslimuši gandrīz visi iedzīvotāji. Kāda šī ciema iedzīvotāja izteikusies: „Nekad savā dzīvē vēl mēs neesam pieredzējuši tādu slimību kā šo. Ja tā nenāk no mēness, tai vajadzēja parādīties arī pirms astronautu ceļojuma uz turieni. Mans vīrs ir gultā, mana vedekla ir tik slima, ka nespēj izslaukt govi, mans mazdēls ir tik vārgs, ka diezvai no gultas piecelsies, mans dēls nespēj atstāt māju, un es pati tikai ar grūtībām spēju noturēties kājās." Turcijas iekšlietu ministrija paskaidrojusi, ka ar gripu saslimuši 4 miljoni iedzīvotāju.

No Karakasas savukārt ziņo, ka Venecuēlā Ziemsvētku brīvlaiks ap 2 milj. skolas bērniem pagarināms vēl par divām nedēļām, lai ierobežotu t. s. Hongkongas gripas izplatīšanos. Pēdējās četrās nedēļās saslimis gandrīz katrs trešais iedzīvotājs. Veselības ministrs Lisandro Latufs aicinājis pilsoņus turēties vienam no otra, cik atstatu vien iespējams, lai aizkavētu gripas virusu tiešu izplatīšanos no personas uz personu. Visā Jarakujas apgabalā visas sievietes aicinātas pārtraukt skūpstīšanos, kamēr gripas epidēmija beidzas, bet daudz jaunu meiteņu Karakasā paskaidrojušas, ka labāk riskēs ar saslimšanu nekā, pārtraucot skūpstīšanos, zaudēs savus līgavaiņus... Galvaspilsētas laikraksts šai sakarā piebildis, ka daudz jaunu sieviešu nebeidz skūpstīšanos, kaut tā var būt nāves iemesls slimības gultā. Par spīti galvaspilsētas meiteņu nostājai, Jarakujas apgabala sievietes tomēr atbalstījušas vairākuma domu, ka valstī izsludināms skūpstīšanās aizliegums. „Varbūt viņas nekad nav skūpstītas, tad jau tā var runāt," iebilduši skūpstīšanās aizstāvji.

AKTUĀLAIS KANADĀ

★ Pretēji kādreizējam ministru prezidentam Dīfenbēkeram, kuŗš pats maksāja par valdības lidmašīnu lietošanu atvaļinājumiem vai citām personīgām vajadzībām, pašreizējā Kanadas valdības galvas Trudo atvaļinājumu un izpriecu braucieni jau izmaksājuši nodokļu maksātājiem vismaz 10.000 dol., bet iespējams, ka arī vairāk par 20.000 dol., atkarā no abu valdības džetu izmaksas kalkulācijas. 9 mēnešos viņš nolidojis ap 11.580 jūdžu vismaz 4 neoficiālos braucienos, iespējams pat vairāk, kuŗus sedza valdība. Vaicāts, kādēļ ministru prezidents privātceļojumiem nelieto komerciālās lidmašīnas, viņa preses biroja pārstāvis paskaidrojis, ka galvenais apsvērums esot drošība un personīgā aizsardzība, arī valdības galvas aizņemtā laika lietderīga izmantošana. Gandrīz ikvienā ceļojumā viņš lasot svarīgus valdības dokumentus un strādājot, kas nebūtu iespējams parastās satiksmes lidmašīnās. Kāds no Trudo asistentiem izteicies: „Vienalga, kur ministru prezidents atrastos, viņu nevar pielīdzināt privātam pilsonim. Zināmā mērā viņš aizvien veic savu amata pienākumu". — Jautājumi: Vai to Trudo darīja arī novembrī, vakariņojot ar Barbru Streizandi Ņujorkā, kurp devās ar valdības džetu? Vai slēpojot Kalgarijā? Vai nesen makšķerējot un peldoties Britu Hondūrā, un citās gluži privātās reizēs likdams nodokļu makātājiem segt braucienus lidmašīnās, kas paredzētas vienīgi starptautisku vai nacionālu darīšanu kārtošanai, — pie tam runādams par stingru soļu nepieciešamību inflācijas apkaŗošanā?...

★ Britu Kolumbijas un Kvebekas „pusceļa mītnēm" cietumsodu izcietušajiem, kas bez palīdzības nespēj atgriezties normālā dzīvē, nule pievienosies pirmā šāda mītne Ontario. Tā uzsāks darbību februārī Toronto. „Pusceļa mītnēs" sodu izcietušie uzturēsies vairākus mēnešus, kamēr sameklē darbu un iekārtojas jaunai dzīvei. Viņi sākumā saņem arī 4 dol. dienā uztura un transporta izdevumiem.

★ No Otavas ziņo, ka federālā valdība „iesaldējusi" britu militāro ordeņu un medaļu turpmāko piešķiršanu Kanadas pilsoņiem. Teiktais attiecas uz Viktorijas krustu, Izcilo pakalpojumu ordeni, Izcilo lidojumu krustu, Jūŗa krustu u.c. britu militāriem ordeņiem. Īpaša valdības komisija, kuŗa savus atzinumus iesniegs ministru prezidentam Trudo februāŗa sākumā, cik paredzams, ierosinās „īsti kanadisku" ordeņu radīšanu.

★ Sākot ar 1. janvāri, jaunu koncernu patenti Kvebekā vairs nesākas vārdiem: „Elizabete II no Dieva žēlastības Apvienotās karalistes, Kanadas..." u.t.t. Tai vietā šos dokumentus grezno Kvebekas simbols — irisa zieds. Agrāk patentus izdeva karalienes reprezentants Kvebekas gubernātorleitnants, bet turpmāk tie būs saņemami finanču departamentā.

★ Toronto vecāku uzraudzībai uz ielku atņemta 10 gadu veca meitene, kas kopš gada nodevusies apreibināšanai ar līmes un nagu lakas šķīdinātāja ostīšanu. Lai iegūtu līdzekļus līmes iegādei, meitene zagusi un pat izdarījusi „seksuālus pakalpojumus", kā ziņo „The Daily Star". Viņa ievietota Pestīšanas armijas klīnikā.

—ns

TAUTA IR VIENA . . .

(Pārnesums no 1. lpp.)

jās, kādēļ labi, ka viņš ir ienaidnieka pusē.

Esmu runājis par brīvības cīņām, par politiku un ideoloģijām, par krievu imperiālismu un apspiešanām. Tās visas latvieši ir pārdzīvojuši un pārdzīvos, ja tauta paliks dzīva. Tāpēc es gribu runāt arī par tautas dzīvību, par latviešu dzimstību.

Pēdējā laikā latviešus Latvijā, tāpat arī svešumā satrauc statistika, kuŗa rāda, ka Latvijā ir viens no zemākajiem dzimstības līmeņiem pasaulē. Pie tam latviešiem Latvijā tas ir zemāks nekā citām tautībām Latvijā. Tā ir neapšaubāma statistika, un tā nozīmē, ka latvieši izmirs, ja dzimstība nepieaugs.

Iemeslus zemajai dzimstībai varam meklēt un atrast dzīves standarta pazemināšanā, sevišķi attieksmē uz dzīvojamo telpu trūkumu. Taču pasaulē ir nabadzīgas tautas, kuŗu dzimstība liela. Tādēļ galvenā vaina meklējama latviešu uzskatos par ģimenes lielumu. Šos uzskatus ir jāmaina, lai lielas ģimenes atzītu par vēlamām un cienījamām.

Iekām kritizējam latviešus Latvijā, iedomāsimies paši sevi viņu vietā un stāvoklī, tikai tad spriedīsim. Viena lieta ir izsaukt nacionālus lozungus, bet pavisam cita lieta ir eksistēt un noturēt tautas eksistenci daudzus gadus okupētā un terrora māktā zemē. Mēs nevaram lietot tos pašus nacionālos standartus nacionālajai nostājai Latvijā, kuŗus mēs gluži pareizi lietojam svešumā.

Visbeidzot runāsim paši par sevi. Mūsu sabiedrībā tikai ļoti maza daļa no visiem locekļiem ir aktīvisti. Lielākā daļa ir atbalstītāji, kuŗi dažos gadījumos arī ar mieru piedalīties īslaicīgā sabiedriskā darbā. Tādu, kas nekad un nekur nepiedalās un nekā nedod, šķiet, arī nav pārāk daudz. Taču visu darbu un financiālo smagumu iznes samērā maza aktīvistu grupa. Visnozīmīgākais pēdējā gadā mūsu nacionālajā dzīvē bijuši mēģinājumi šo aktīvistu bazi paplašināt. Tādēļ arī Amerikas latviešu apvienības Filadelfijas kongress bija pārmaiņu kongress. Tas nebija revolūcionāru, bet gan evolūcionāru pārmaiņu kongress. Jauniem darbiniekiem ar jauniem plāniem vienmēr jānāk no jauna talkā mūsu lokālajās un arī centrālajā organizācijā — Amerikas latviešu apvienībā. Pēc pašreizējās ALAs valdes nāks citas valdes ar citiem darbiniekiem, bet mūsu mērķim ir jāpaliek un nacionālajam darbam jāturpinās. Par šo jautājumu, es domāju, mums nevar būt nekādu domstarpību.

Vai Filadelfijā ievadītās pārmaiņas sevi attaisnos un plāni īstenosies, to neizšķirs tikai ALAs valdes locekļu labā griba vai paveikto darbu daudzums. To netrūkst. Svarīga kriterija ir darba kvalitāte un spēja iegūt sabiedrības atbalstu. Bez sabiedrības morālā atbalsta nebūs arī tās financiālā atbalsta. Un ja nebūs līdzekļu, tad nebūs arī iespējas vispār mēģināt īstenot nozīmīgus sabiedriskus projektus. Darbības uzlabošanai gan būs nepieciešams izraudzīt mazākus darbības laukus un tad tikai uz tiem koncentrēties. Šādi svarīgi darbības lauki mums ir nacionālpolītika un nacionālā audzināšana.

Bez traģikas un izmisuma, bet arī bez jūsmīgas sevis slavināšanas un apmānīšanas skatīsimies un novērtēsim mūsu un pasaules reālitātes. Darbosimies, vadoties no reālitātēm, mūsu pašu maksimālajām iespējām un no dziļas latviskas sirdsdedzes!

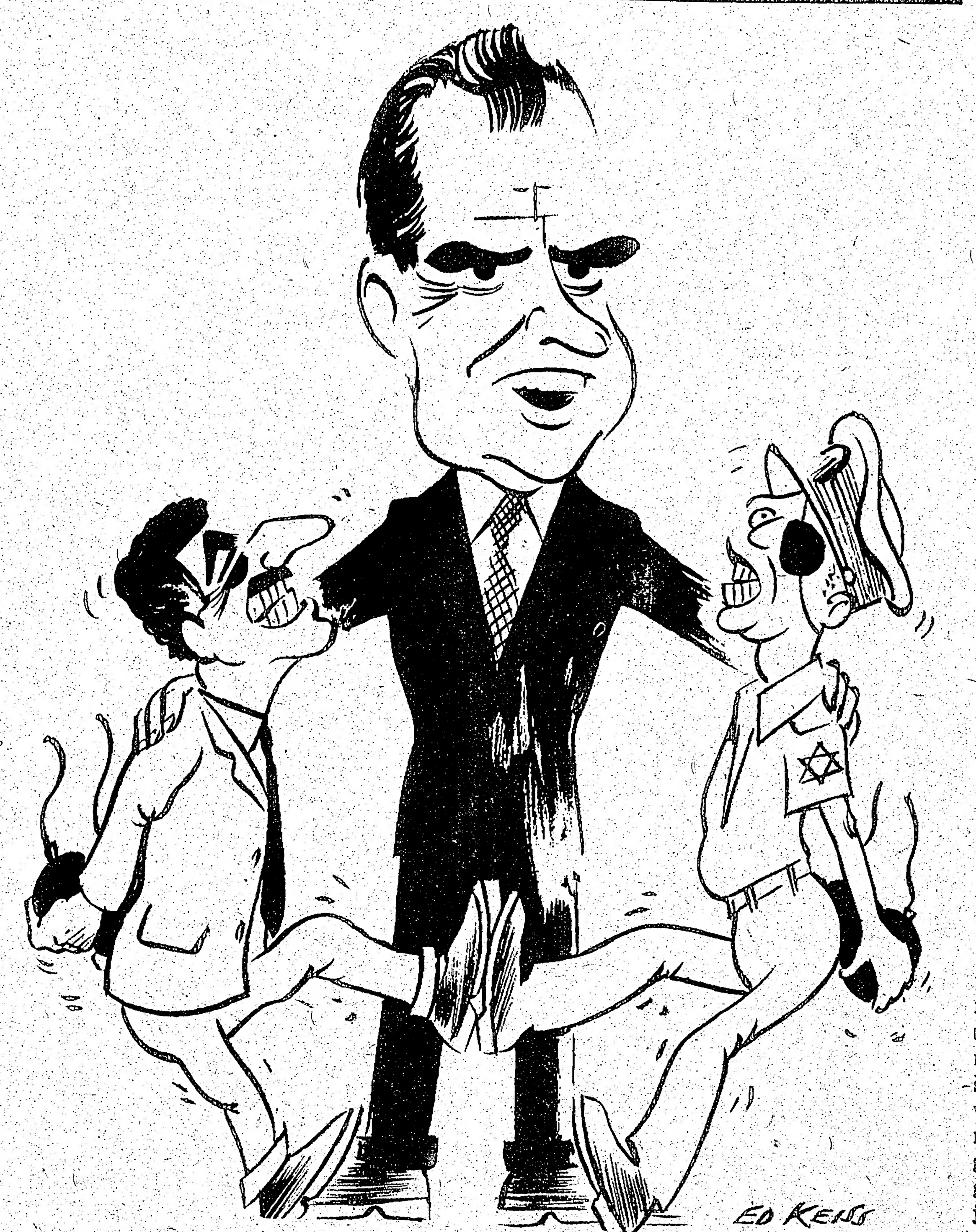

ASV iestājas par Izraēlas okupēto apgabalu atdošanu arabiem un tūlītējām sarunām. — Avīžu ziņa.
Niksons: „Dodiet beidzot viens otram roku!"
Nasers un Dajāns: „Bet mums taču tās aizņemtas..."
Ed. Keiša karikatūra

HIGH PARK RAJONĀ

IZĪRĒJAMAS

2 istabas un virtuve —

152 Grenadier Rd.

Zvanīt Toronto 767-0219.

Izdaru krāsošanas darbus.

Mērenas cenas.

Labs darbs.

Lūdz zvanīt Toronto, 767-8779.